

VTL Darbuņņēmēju DROŠĪBAS rokasgrāmata

11. redakcija

IEVADS	5
DARBUZŅĒMĒJA ATBILDĪBA, PIENĀKUMI UN TIESĪBAS	6
1. UZŅĒMUMA POLITIKA UN BŪTISKĀKIE RISKI	7
1.1. VTL Kvalitātes, vides, darba drošības un arodveselības politika	7
1.2. Būtiskākie riski terminālī un drošības nosacījumi	7
1.3. Terminālī iespējamie darba vides riski	11
1.4. VTL Uzvedības politikas ietvars	14
2. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS	16
2.1. Nosacījumi Darbuuzņēmējiem iekļūšanai VTL teritorijā.....	16
2.2. Alkohola pārbaudes VTL teritorijā.....	19
2.3. Teritorijas zonējums.....	21
2.4. Prasības teritorijā, pārvietojoties gājējiem, autotransportam, velosipēdiem	22
2.5. Kārtības uzturēšana darba vietās, sadzīves telpās	28
2.6. Nosacījumi darba vietu un sadzīves telpu sagatavošanai un iekārtošanai	32
2.7. Nodarbināto arodveselība.....	35
2.8. Darbuuzņēmēju informēšana un <i>Toolbox</i> sanāksmes	36
2.9. Darbuuzņēmēju pārkāpumi.....	38
2.10. Darbu uzraudzība	39
2.11. Drošības zīmes.....	40
2.12. Aizsardzības līdzekļi.....	41
2.13. Elektroinstrumenti un kabeļu saimniecība	47
2.14. Rokas atslēdznieku instrumenti	52
2.15. Ugunsdzēsības aparāti	53
2.16. Ķīmiskās vielas un to izmantošana	57
3. DARBA ATĻAUJAS.....	59
3.1. Darba atļauju veidi	60
3.2. Noformēšana.....	62
3.3. Norīkojuma darbu veikšanai darbplūsma	66
3.4. Bloķēšana/markēšana	67
3.5. Uzdevuma riska analīze.....	70
3.6. Pēdējā brīža riska analīze	71
4. DARBU VEIDI.....	72
4.1. Zemes darbi.....	72
4.2. Darbs augstumā	79
4.3. Darbs uz sastatnēm.....	85
4.4. Darbs uz pārvietojamām kāpnēm	89

4.5.	Darbi ar augstspiediena iekārtām un krāsošanas darbi	93
4.6.	Kravu pārvietošana.....	96
4.7.	Darbs ar pacēlāju cilvēku celšanai.....	105
4.8.	Darbs ar speciālo tehniku.....	108
4.9.	Topogrāfiskie darbi.....	109
4.10.	Paraugu ņemšanas darbi.....	110
4.11.	Azbesta vai azbesta saturošu materiālu demontāža.....	113
4.12.	Cauruļvadi	116
4.13.	Noliktavu iekārtošana, materiālu krautņu veidošana, nostiprināšana	117
4.14.	Darbs pie ūdens.....	120
4.15.	Darbs slēgtā telpā.....	121
4.16.	Piedevu pievienošana.....	126
4.17.	Tehnoloģisko iekārtu tīrīšana	129
4.18.	Autocisternu uzpilde/noliešana	131
4.19.	Labiekārtošana un teritorijas uzturēšana	133
5.	UGUNSBĪSTAMIE DARBI	134
5.1.	Ugunsbīstamo darbu veidi	134
5.2.	Prasības lietojot gāzes balonus	139
6.	DOKUMENTĀCIJA.....	142
6.1.	Vispārējā informācija.....	142
6.2.	“Darba veikšanas projekts” (DVP).....	142
7.	VIDES AIZSARDZĪBA	144
7.1.	Vispārējās prasības.....	144
7.2.	Atkritumu apsaimniekošana	144
7.3.	Apstādījumu aizsardzība	146
8.	ĀRKĀRTAS SITUĀCIJAS.....	147
8.1.	Rīcība ārkārtas situācijā un evakuācijas mācību laikā	147
8.2.	Evakuācijas maskas Drager PARAT 7530 lietošana	150
8.3.	Pirmā palīdzība	152
9.	ATBILDĪGO DARBINIEKU KONTAKTINFORMĀCIJA	154

Saistītie dokumenti:

VTL-13.FM.035 „Sanāksmes ar darbuņēmējiem protokols”

VTL-13.FN.012 „Norīkojums darbu veikšanai”

VTL-13.FN.029 „Norīkojums ugunsbīstamo darbu veikšanai”

VTL-13.FN.028 „Atļauja zemes darbu veikšanai”

VTL-13.FN.002 „Atļauja darbu veikšanai slēgtā telpā”

VTL-13.FN.030 „Norīkojums darbam elektroietaisēs”

VTL-13.FN.036 „Darba aprīkojuma pārbaudes protokols”

VTL-16.FM.010 „Vadlīnijas darba veikšanas projekta/plāna izstrādei”

VTL-16.FM.004 „Uzdevuma riska analīze”

VTL-13.WI.209:7 „Kravas kraušanas plāns”

VTL-13.FM.038 “VTL Darbuzņēmēju Drošības rokasgrāmatas saņemšanas apliecinājums”

Pielikumi:

1. Pielikums – VTL-13.WI.209:1 „Saziņas signāli kravu pārvietošana laikā”
2. Pielikumu – “Sankcijas par vides aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošības, darba drošības un iekšējās kārtības prasību pārkāpumiem, veicot līgumdarbus.”

IEVADS

Vitol Terminal Latvia, SIA (VTL) ir lielākais un tehnoloģiski modernākais naftas un naftas produktu pārkraušanas uzņēmums Baltijā, kas jau vairāk nekā 60 gadu darbojas neaizsalstošajā Ventspils ostā. VTL zīmols nav tikai logotips vai nosaukums. Tas ir domāšanas veids, kas vieno mūsu klientus, piegādātājus, akcionārus un darbiniekus.

VTL atbalsta atklātu, godīgu un taisnīgu konkurenci uzņēmēju un piegādātāju starpā. Darbuuzņēmēji un piegādātāji tiek izvēlēti, pamatojoties uz viņu kvalifikāciju un iemaņām, kas nepieciešamas darbu vai pakalpojumu veikšanai, viņu sniegto piedāvājumu komerciālo konkurētspēju, kā arī uz viņu reputāciju un uzticamību.

Uzņēmums būtisku lomu piešķir drošības, atbilstības un vides aizsardzības jomai, šo prasību ievērošanu prasot ne tikai no saviem darbiniekiem, bet arī visiem Darbuuzņēmējiem un to darbiniekiem, kuri tiek piesaistīti termināla attīstībā un modernizēšanā.

Rokasgrāmatas mērķis ir kalpot Darbuuzņēmējam par palīgu, lai labāk izprastu uzņēmuma teritorijā noteiktās drošības prasības darba izpildei. Rokasgrāmatā ir ne tikai noteiktas prasības, bet arī vizuāli parādīti labās prakses piemēri un biežāk pieļautās kļūdas.

Rokasgrāmata pieejama trīs valodās: latviešu un angļu. Strīdu gadījumos par pamatu tiek ņemta latviešu valoda.

Rokasgrāmatā norādītie pielikumi tiek izsniegti darbuuzņēmējam pēc līgumisko saistību uzsākšanas VTL.

Uzņēmumā ir ieviesti un tas darbojas atbilstoši standartiem:

Ņemot vērā uzņēmuma politiku un striktu nostāju drošības, vides un ilgtspējas jautājumos, VTL ir ieguvis vairākus nozīmīgus apbalvojumus un atzinības, tostarp kā "Taisnīga atalgojuma maksātājs 2024", "Zelta Ķivere" godalgu kā labās prakses uzņēmums darba aizsardzībā, kā arī atzīts vairākus gadus pēc kārtas kā termināls ar lielāko kravu apgrozījumu reģionālajā ostā, "Ģimenei draudzīga darbavietas" statusa īpašnieks un vairākkārt prezentējis uzņēmumā ieviestās aktivitātes, kā Latvijas uzņēmumu labās prakses piemērus, u.c. nominācijas.

DARBUŅĒMĒJA ATBILDĪBA, PIENĀKUMI UN TIESĪBAS

1. Šajā rokasgrāmatā noteiktās drošības prasības Darbuņņēmējam ir jānodrošina visu darba izpildes laiku, lai nodrošinātu visu teritorijā strādājošo darbinieku un apkārtējās vides ilgtspēju, drošību un labklājību.
2. Darbuņņēmējs ir atbildīgs par savu un piesaistīto apakšuzņēmēju darbinieku iepazīstināšanu ar VTL darbuņņēmēju drošības rokasgrāmatas saturu.
3. Darbuņņēmēja atbildīgie darbinieki un darba izpildītāji ir atbildīgi par noteikto prasību ievērošanu un nodrošināšanu.
4. Ja Darbuņņēmējs objektīvu apsvērumu dēļ, nevar izpildīt kādu no rokasgrāmatā noteiktajām prasībām, Darbuņņēmējam ir tiesības rakstiski saskaņot atkāpes no noteiktajām prasībām ar VTL Vides un darba aizsardzības (VDA) vadītāju.
5. Pirms darbu uzsākšanas Darbuņņēmējs VTL Vides un darba aizsardzības dienestā **iesniedz Apliecinājumu**, kas tiek izsniegts pēc līgumisko saistību uzsākšanas, par to, ka Darbuņņēmēja darbinieki ir iepazīstināti ar šīs rokasgrāmatas saturu.

1. UZŅĒMUMA POLITIKA UN BŪTISKĀKIE RISKI

1.1. VTL Kvalitātes, vides, darba drošības un arodveselības politika

- 1.1.1. Vīzija – Mēs esam vērtīgākais, uzticamākais un ilgtspējīgākais sadarbības partneris katram mūsu klientam.
- 1.1.2. Misija - Mēs nekad nepārstājam meklēt labāko veidu, kā pievienot vērtību mūsu klientam. Mēs mīlam izaicinājumus, kas mūs sagaida. Mēs ticam, ka viss, ko mēs darām, ir svarīgs un veido termināla panākumus. Mēs lepojamies ar savu darbu un redzam terminālu kā daļu no mums. Mēs apzināmies savu lomu ekoloģijā, mūsu līdzcilvēkos un apkārtējā vidē. Mēs veicam savu ieguldījumu nākamajās paaudzēs.
- 1.1.3. Galvenie mērķi:
  - 1.1.3.1. Uzņēmējdarbības iespēju meklēšana;
  - 1.1.3.2. Elastīgums un pielāgošanās pašreizējām un nākotnes biznesa vajadzībām;
  - 1.1.3.3. Uzlabojumu turpināšana, efektivitātes palielināšana un produktivitāte;
  - 1.1.3.4. Veselības, Darba un Vides aizsardzība ir prioritāte Nr.1;
  - 1.1.3.5. Ilgtspējas veicināšana;
  - 1.1.3.6. Emisiju samazināšana;
  - 1.1.3.7. Sadarbība un atbalsts vietējai sabiedrībai;
  - 1.1.3.8. Atbilstība saistošajām normatīvajām un citām prasībām;
  - 1.1.3.9. Profesionāla uzņēmējdarbības vadība;
  - 1.1.3.10. Darbs atbilstoši uzņēmuma vērtībām;

1.2. Būtiskākie riski terminālī un drošības nosacījumi

- 1.2.1. Vitol Terminal Latvia, SIA ir sprādzienbīstams un ugunsbīstams objekts ar sarežģītu infrastruktūru un lielu daudzumu dažādu īpaši viegli uzliesmojošo, viegli uzliesmojošo un uzliesmojošo šķidrumu.
- 1.2.2. Termināla darbības rezultātā iespējamā ietekme uz vidi saistīta ar varbūtējām novirzēm un ārkārtas situācijām – lielām naftas produktu noplūdēm, ugunsgrēkiem, iekārtu neatbilstošu stāvokli. Normālos apstākļos ietekme uz vidi saistīta ar elektroenerģijas patēriņu un smakām tehnoloģisko procesu laikā terminālī, piemēram, veicot rezervuāru uzpildi.
- 1.2.3. Terminālī ir izvirzītas ļoti augstas prasības sprādziendrošībā, ugunsdrošībā, darba un vides aizsardzībā gan pret nodarbinātajiem, gan pret izmantoto aprīkojumu un iekārtām.

1.2.4. Uzņēmumā darbojas sekojoši „Dzīvības glābšanas noteikumi”, kuru neievērošanas gadījumā **pārkāpums tiek klasificēts, kā noticis negadījums:**

GALVENIE
NOTEIKUMI

Saņem atļauju pirms iekļūšanas „SLĒGTĀ TELPĀ”

Pasargā sevi no kritiena veicot darbus augstumā

Lieto drošības jostu

Darbos kuros noteikts strādāt ar derīgu darba atļauju

Nestaigā un neatrodies zem paceltas kravas

Ievēro iekārtu, tehnoloģiskā procesa Bloķēšanas/Marķēšanas nosacījumus

PAPILDU
NOTEIKUMI

Atrodies drošā attālumā no kustīgām iekārtām

Nekādas alkoholiskas vai narkotiskas vielas darbā vai vadot transporta līdzekli

Saņem atļauju pirms sāk rakšanas darbus

Atrodies 1metra robežās no ūdens valkā glābšanas vesti

Nesmēķē ārpus noteiktajām smēķēšanas vietām

Seko kravas kraušanas plānam

IETURI
DISTANCI

NEIZMANTO
ROKASSPIEDIENU

ROKAS MAZGĀ
REGULĀRI

DRUDZIS/KLEPUS
= PALIEC MĀJĀS

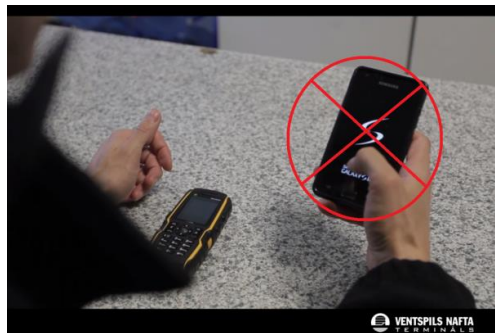

- 1.2.5. Uzņēmumam ir svarīga ikviena uzņēmuma teritorijā strādājošā darbinieka drošība un arodveselība. Lai to nodrošinātu, uzņēmumā regulāri tiek apsektas Darbuuzņēmēju darba izpildes vietas un sadzīves telpas, un kontrolēta terminālī noteikto arodveselības un drošības prasību ievērošana.
- 1.2.6. Visi notikušie incidenti, t.sk. notikušie nelaimes gadījumi ar Darbuuzņēmēju darbiniekiem, tiek izmeklēti, kura laikā tiek meklēti iespējamie negadījuma cēloņi (tiešie un netiešie), noteikti pasākumi analogisku gadījumu nepieļaušanai, kā arī tiek kontrolēta šo pasākumu ieviešana un realizācija. **Darbuuzņēmēja pienākums ir nekavējoties informēt atbildīgo VTL darbinieku par visiem VTL teritorijā notikušajiem incidentiem un nelaimes gadījumiem.**
- 1.2.7. Darbuuzņēmēja darbinieks par incidentu vai nelaimes gadījumu var ziņot gan atklāti, gan anonīmi, izmantojot VTL elektronisko rīku "Gurufield". Saite uz elektronisko sistēmu ir pieejama šeit: <https://vtl.gurufield.com/>.
- 1.2.8. Terminālim veikts industriālā riska novērtējums, kurā ir analizēti avārijas attīstības scenāriji, kas saistīti ar termināļa pamatdarbību. Objekta riska novērtējumā veiktie aprēķini liecina, ka termināļa realizētie tehnoloģiskie procesi, kā arī veiktā riska novērtējuma individuālās riska modelēšanas rezultāti, kas raksturo kopējo, summāro objekta radīto risku iedzīvotājiem tā tuvumā, varbūtības nepārsniedz akceptējamās individuālās riska robežvērtības – 1×10^6 . Potenciāli iespējamo avāriju sekas neiziet ārpus uzņēmuma drošības zonas (aizsargjoslas). Tieša avārijas iedarbība apkārtnes iedzīvotājiem nav sagaidāma. Detalizētu informācija par veiktajiem objekta riska novērtējuma rezultātiem un avāriju seku izplatību var iegūt, iepazīstoties ar objekta Drošības pārskatu, kurš atrodas Vitol Terminal Latvia, SIA birojā Talsu ielā 75 (Ventspils). Tas ir brīvi pieejams interesentiem darba dienās no plkst. 10:00 līdz 16:00, iepriekš piesakoties pa tālruni +371 63666334.
- 1.2.9. Visi Termināļa objekti ir aprīkoti ar automātiskām ugunsgrēku atklāšanas un trauksmes ierīcēm, rezervuāri aprīkoti ar automātiskām ugunsgrēka dzēšanas un dzesēšanas sistēmām.
- 1.2.10. Visas sprādzienbīstamās vietas ir sadalītas zonās un ir veikts sprādzienbīstamās vides riska novērtējums.
- 1.2.11. Ēkas un telpas, kurās var veidoties sprādzienbīstamība, aprīkotas ar gaisa sastāva kontroles un brīdinājuma ietaisēm.
- 1.2.12. Darbā sprādzienbīstamā vidē tiek izmantoti tikai sprādziendroši instrumenti un aprīkojums. Viss aprīkojums un iekārtas tiek regulāri pārbaudītas saskaņā ar grafiku.
- 1.2.13. Lai uzturētu izvīzītās prasības drošības jautājumos augstā līmenī, Terminālī **kategoriski aizliegts:**
- 1.2.13.1. Smēķēt un lietot atklātu uguni, izņemot atbilstoši iekārtotās un apzīmētās vietās;

- 1.2.13.2. Lietot mobilos telefonus, t.sk. nēsāt līdzī ielēgtus tehnoloģiskajā zonā, fotoaparātus, citu sadzīves elektroniku sprādzienbīstamās vietās, ja ierīce nav sprādziendrošā izpildījumā un nav paredzēta izmantošanai "0.", "1." vai "2." zonai;

- 1.2.13.3. mobilos telefonus, kuri nav sprādziendrošā izpildījumā, atļauts lietot zaļajā zonā vai tehnoloģiskajās zonās, izņemot sprādzienbīstamas zonas, transporta līdzekļos ar aizvērtām durvīm un logiem;

- 1.2.13.4. izmantot instrumentus, kas izsauc dzirksteļu veidošanos, sprādzienbīstamās vietās;
  - 1.2.13.5. sprādzienbīstamās vietās izmantot elektroierīces, kas nav sprādziendrošā izpildījumā;
  - 1.2.13.6. izmantot darba apģērbu, kas var radīt dzirksteļošanu un statisko elektrību;
  - 1.2.13.7. aiztikt priekšmetus, kas varētu būt sprādzienbīstami, ķīmiski bīstami vai nezināmas izcelsmes.
- 1.2.14. **Savienojums ar darbojošām iekārtām / tehnoloģijām un iekārtu aizsardzības pasākumi** - pieslēgšanos pie termināļa tehnoloģiskajām līnijām gan darbuzņēmēja darbinieki, gan VTL personāls. Jebkāda mijiedarbība ar VTL izveidotajām sistēmām tiek veikta tikai pēc apstiprināšanas no VTL projektu vadītāju puses.
- 1.2.15. **Jebkurš darbinieks, kas pilda savus darba pienākumus VTL, ir atbildīgs par savu drošību un veselību darba laikā, kā arī par to personu drošību un veselību, kuras ietekmē vai var ietekmēt viņa rīcība un darbība vai bezdarbība.**

1.3. Termināli iespējamie darba vides riski

1.3.1. Fizikālie riski.

- 1.3.1.1. **Troksnis**, piemēram, pārvietojoties pa teritoriju, gar tehnoloģiskām sūknētāvām, rezervuāriem, kas tiek remontēti;
  - 1.3.1.2. **Apgaismojums**, piemēram, pārvietojoties pa teritoriju nakts stundās;
  - 1.3.1.3. **Mikroklimats**, piemēram, veicot darbu termināļa ēkās;
  - 1.3.1.4. **Kārtība**, piemēram, pārvietojoties pa teritoriju;
  - 1.3.1.5. **Darbs āra apstākļos**, pārvietojoties ar kājām pa termināļa teritoriju un ēkām, veicot darba pienākumus rezervuāru parkos, uz rezervuāriem, estakādēs, tehnoloģiskajās būvēs (sūknētavas, manifoldi u.tml.), apmeklējot ēkas.
- 1.3.2. **Ergonomiskie riski.** Atrašanās piespiedu pozās, piemēram, veicot darbu rezervuāros ar pontonu; smagumu pārvietošana, piemēram, veicot dažādus tehnoloģisko iekārtu remontdarbus.
- 1.3.3. **Psiholoģiskie un emocionālie riski.** Darba pienākumu veikšana ugunsbīstamos un sprādzienbīstamos objektos, darbs nakts stundās, darbs vienatnē;
- 1.3.4. **Putekļu aerosoli.**
- 1.3.4.1. **Silikātus saturoši putekļi**, piemēram, atrodoties teritorija, kur notiek rezervuāru smilšstrūklošana;
  - 1.3.4.2. **Abrazīvi putekļi**, piemēram, uzturoties, rezervuāros to remonta laikā.
- 1.3.5. **Ķīmiskie riski.**
- 1.3.5.1. **Alifātiskie un aromātiskie ogļūdeņraži**, piemēram, veicot rezervuāru tīrīšanu, noņemot proves no rezervuāriem vai vagoncisternām, veicot uz rezervuāriem uzstādīto iekārtu apkalpošanu un remontu;

- 1.3.5.2. **Sērūdeņradis**, piemēram, noņemot proves no rezervuāriem vai vagoncisternām, veicot rezervuāru tīrīšanu, veicot uz rezervuāriem uzstādīto iekārtu apkalpošanu un remontu;
- 1.3.5.3. **Metanols, etanols, dažādi ēteri, acetoni**, piemēram, noņemot proves no rezervuāriem vai vagoncisternām, veicot rezervuāru tīrīšanu, veicot uz rezervuāriem uzstādīto iekārtu apkalpošanu un remontu;
- 1.3.5.4. **Merkaptāni**, piemēram, noņemot proves no rezervuāriem vai vagoncisternām, veicot rezervuāru tīrīšanu, veicot uz rezervuāriem uzstādīto iekārtu apkalpošanu un remontu;
- 1.3.5.5. **Sašķidrinātas naftas gāzes**, piemēram, būtāns, izobutāns, pentāns, izopentāns, butāna-butelēna frakcija, veicot provju noņemšanu vai veicot rezervuāru tīrīšanu;
- 1.3.5.6. **Smacējošas gāzes**, piemēram, slāpekļis, veicot iekārtu apkopi;
- 1.3.5.7. **Metināšanas aerosoli**, piem., veicot rezervuāru remontu;
- 1.3.5.8. **Toksiskas vielas**, piemēram, **Anilīns**, fenols, formaldehīts, veicot rezervuāru tīrīšanu;
- 1.3.6. **Bioloģiskie riski**. Piemēram, ērcu pārnēsājamas slimības, dažādu insektu kodumi.
- 1.3.7. **Kancerogēni ķīmiskie faktori**. Piemēram, **benzols**, veicot provju noņemšanu vai veicot rezervuāru tīrīšanu, vai veicot uz rezervuāriem uzstādīto iekārtu apkalpošana un remontu.
- 1.3.8. **Traumatisma riska faktori**.
  - 1.3.8.1. **Mašīnas un ierīces**, piemēram, teritorijas vārti, mehanizētas iekārtas transportlīdzekļi;
  - 1.3.8.2. **Tehniskas iekārtas**, piemēram, lifts, bīstamās iekārtas (rezervuāri), spiedvertnes, noliešanas estakādes, dažāda tehnika;
  - 1.3.8.3. **Darbs augstumā**, piemēram, uz rezervuāru jumtiem (tai skaitā ar kupolveida), uz vagoncisternām, apgaismojuma mastos u.tml.;
  - 1.3.8.4. **Pakļūšana, paslīdēšana**, piemēram, pārvietojoties pa teritoriju, kāpjot uz/no rezervuāriem u.tml.;
  - 1.3.8.5. **Iekšējais transports un satiksme**, piemēram, pārvietojoties teritorijā pa braucamo daļu, vai arī pārvietojoties ar transportlīdzekli, neievērojot ceļu satiksmes noteikumus un VTL noteikumus;
  - 1.3.8.6. **Darbs uz vai pie ceļa braucamās daļas, tai skaitā dzelzceļa sliedēm**, piemēram, veicot darba pienākumus dzelzceļa estakādēs;
  - 1.3.8.7. **Darbojošās elektroietaisies**, piemēram, veicot darbus, elektrosadalēs;
  - 1.3.8.8. **Darbi slēgtās telpās**, piemēram, darbi tranšejās, inženiertehnisko komunikāciju akās, rezervuāros u.tml.;

- 1.3.8.9. **Ugunsgrēki, eksplozijas**, piemēram, veicot tehnoloģiskā aprīkojuma (rezervuāri, cauruļvadi) remontu vai veicot darbus sprādzienbīstamā vidē;
- 1.3.8.10. **Krītoši priekšmeti**, piemēram, atrodoties vietās, kur notiek darbs augstumā, darbs ar celšanas iekārtām, veicot darbus pacēlāja grozā, veicot darbu akās;
- 1.3.8.11. **Noslīkšanas risks**, piemēram, veicot darbus muliņos piestātņu krasta zonā;
- 1.3.8.12. **Nepietiekamas zināšanas**, piemēram, pildot darba pienākumus, pielietojot darba metodes, kuras ir atšķirīgas no VTL prakses vai arī darbinieku Drošības kultūra atšķiras no VTL.

1.4. VTL Uzvedības politikas ietvars

Mēs ticam, ka sasniegt konsekventu un ilgspējīgu attīstību var tikai atzīstot visu iesaistīto pušu intereses. To darot, mēs ņemam vērā mūsu klientu, darbinieku, akcionāru, investoru un piegādātāju intereses, kā arī apkārtējo vidi un vietējo sabiedrību, kurā mēs darbojamies. Mēs veicinām un atbalstām apņemšanos sasniegt labāko visādā veidā un dažādās jomās. Mēs iedrošinām citus mūsu biznesa aprindās – gan klientus, gan visa veida pakalpojumu sniedzējus un dažādos partnerus pievienoties mūsu apņēmībai darboties atbildīgi no visiem aspektiem. Mēs cenšamies sadarboties ar tiem, kuri piekrīt šiem principiem un iekļauj atbildības un atbilstības faktoru, pieņemot savus lēmumus attiecībā uz savu darbību. Jebkurš VTL atbilstības politikas un ar to saistītās kontroles pārkāpums tiek uzverts nopietni.

1.4.1. Ētiska biznesa prakse.

Mēs ievērojam augstākos uzvedības standartus un rīkosies godīgi un godprātīgi attiecībā uz klientiem, darījumu partneriem un ieinteresētajām pusēm. Mēs uzvedamies ētiski un godprātīgi ar klientiem, darījumu partneriem un partneriem.

1.4.2. Konfidencialas informācijas aizsardzība.

Mūsu bizness un reputācija ir atkarīga no tā, kā mūsu darbinieki ievēro konfidencialitāti. Mēs cienām saņemtās informācijas konfidencialitāti un izpaužam to atbildīgi tikai pilnvarotai vai juridiski pamatotai personai.

1.4.3. Atbilstība spēkā esošajiem tiesību aktiem un noteikumiem.

Mēs sekojam aktualitātēm un uzturam zināšanas par attiecīgajiem likumiem un noteikumiem, ievērojam tos praksē. Ja mums ir kādas šaubas, mēs konsultēsimies ar juristiem vai VTL atbilstības komandu.

1.4.4. Pretkukuļošana un korupcija.

Mēs sniedzam atbilstības nodrošināšanai dažādus nepieciešamos resursus, ieskaitot apmācību, lai saglabātu dziļu izpratni par mūsu kukuļošanas un korupcijas apkarošanu politiku.

1.4.5. Interesešu konflikti.

Mēs izvairāmies no interesešu konfliktiem un cenšamies mazināt tos, ja tie pastāv. Mēs esam iepazinušies ar VTL politikām un procedūrām un tos ievērojam.

1.4.6. Attiecības ar valsts amatpersonām.

Mēs sadarbojamies godīgi un atklāti ar visām valsts, pašvaldības un citām regulējošām iestādēm, vienmēr cenšamies sadarboties un veicināt tā tirgu efektivitāti, kurā mēs darbojamies.

1.4.7. Politiskā darbība.

Mēs neizmantojam uzņēmuma līdzekļus vai resursus politisko partiju, organizāciju, kampaņu vai citu pasākumu atbalstīšanai.

1.4.8. Attiecības ar darījuma partneriem un partneriem.

Mēs nodrošinām pastāvīgu un konsekventu izpēti un kontroles procedūru ievērošanu. Mēs uzsvēram konfidencialitāti un atbilstoši tai – cienām mūsu apkopoto informāciju.

1.4.9. Atbildīga darbība.

Mēs esam iepazinušies ar ilgtspējīgas darbības ietvaru un uzskatiem. Mēs novērtējam riskus, kas saistīti ar jebkuru mūsu iniciatīvu, kurā esam iesaistīti un tāpēc mēs īstenojam savus lēmumus saskaņā ar ilgtspējas vadlīnijām un uzskatiem.

1.4.10. Cilvēktiesību ievērošana.

Mēs ņemam vērā cilvēktiesību apsvērumus un rīkojamies atbilstoši. Jebkuras radušās šaubas, jautājumus vai bažas tiek risinātas sadarbībā ar augstāko vadību.

2. VISPĀRĪGĀS PRASĪBAS

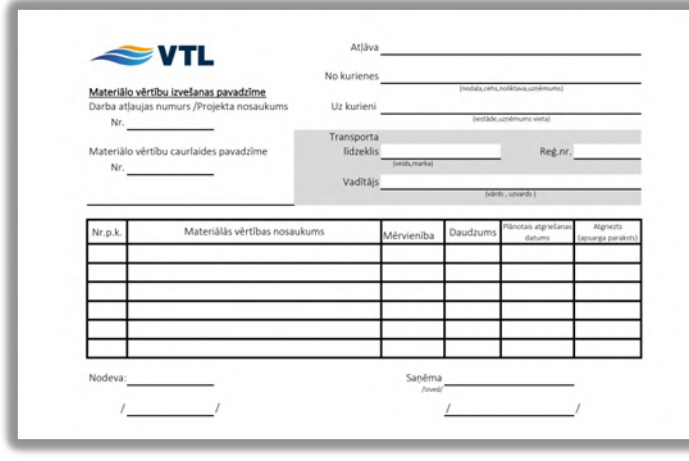
2.1. Nosacījumi Darbuņņēmējiem iekļūšanai VTL teritorijā

- 2.1.1. Vitol Terminal Latvia, SIA teritorijā ir strikti noteikts caurlaižu režīms esošajos caurlaides punktos, kā arī kārtība, kādā veidā tiek nodrošināta personu, transporta līdzekļu un materiālo vērtību kustība un kontrole.
- 2.1.2. Personu kustība un materiālo vērtību iznešana/izvešana no VTL teritorijas ir atļauta tikai caur caurlaides punktiem. Lai saņemtu caurlaides iekļūšanai Vitol Terminal Latvia, SIA teritorijā, nepieciešams savlaicīgi (ne vēlāk kā piecas darba dienas iepriekš) iesniegt iesniegumu par caurlaižu izgatavošanu. Iesniegumā jānorāda personu vārds un uzvārds, personas kods, autotransporta marka un valsts reģistrācijas numurs. Iesniegumu par caurlaižu izsniegšanu apstiprina VTL VDA vadītājs, pēc kā tiek veikta personu un autotransporta pārbaude IeM Valsts robežsardzē.
- 2.1.3. VTL Darbuņņēmēju darbiniekiem izsniedz:
  - 2.1.3.1. vienreizējās caurlaides;
  - 2.1.3.2. pastāvīgās caurlaides.
- 2.1.4. Aizliegts nodot caurlaidi trešajām personām.
- 2.1.5. Jebkura veida caurlaide ir derīga tikai konkrētai personai, kurai tā ir attiecīgi noformēta.
- 2.1.6. VTL piekļuves un kontroles sistēma darbojas ar biometrisko datu kontroli un autotransporta numura automātisko atpazīšanas sistēmu.
- 2.1.7. Vitol Terminal Latvia, SIA izsniedz caurlaides bez maksas, bet caurlaides nozaudēšanas gadījumā ir paredzēta soda nauda **30,00 EUR** apmērā par caurlaidi.
- 2.1.8. Pirms caurlaižu saņemšanas Darbuņņēmēju darbiniekiem ir jāiziet instruktāža par drošības prasībām, atrodoties un veicot darbus VTL teritorijā, jānoskatās drošības video un sekmīgi jānokārto zināšanu pārbaudes tests, kurš apliecina, ka Darbuņņēmēja darbinieks ir iepazinies ar drošības prasībām VTL.

- 2.1.9. Sekmīgas zināšanu apguves gadījumā darbiniekam tiek izsniegta drošības vizītkarte par to, ka tas ir veiksmīgi nokārtojies VTL drošības instruktāžu, un tiek izsniegta vai aktivizēta caurlaide.
- 2.1.10. Fiksējot no Darbuzņēmēju puses pārkāpumus saistībā ar noteikto VTL drošības prasību neievērošanu, Darbuzņēmēja darbiniekam var tikt anulēta drošības vizītkarte un tas tiek nosūtīts uz papildus apmācībām. Minētais pārkāpums tiek reģistrēts VTL ziņojumu vadības sistēmā (*Gurufield*).
- 2.1.11. Drošības vizītkarti par fiksētajiem pārkāpumiem drīkst anulēt tikai uzņēmuma pilnvarotie darbinieki (**uzņēmuma vadības pārstāvji, VDA speciālisti, drošības koordinatori, projektu vadītāji**).
- 2.1.12. Sasniedzot trīs pārkāpumus, darbiniekam tiek anulēta caurlaide iekļūšanai VTL teritorijā. Fiksējot dzīvības glābšanas noteikumu pārkāpumu vai arī ir nodarīts būtisks kaitējums videi vai Termināla īpašumam, pilnvarotais VTL darbinieks ir tiesīgs anulēt Darbuzņēmēja darbinieka caurlaidi bez iepriekšēja brīdinājuma.
- 2.1.13. Darbuzņēmēja caurlaide tiek aktivizēta tikai pēc atkārtotas instruktāžas noklausīšanās un zināšanu pārbaudes testa veiksmīgas nokārtošanas, bet ne ātrāk kā otrajā darba dienā no caurlaides anulēšanas dienas, dodot iespēju nodarbinātajam apgūt mācību materiālu.
- 2.1.14. Darbuzņēmēja darbinieki drošības instruktāžu veic attālināti. Lai to īstenot, Darbuzņēmējs piesakot caurlaides, iesniedz caurlaižu inspektoram nodarbināto darba vai personisko elektronisko adresi. Uz elektronisko adresi tiek nosūtītas saites, kuras aktivizējot darbinieks var patstāvīgi apgūt VTL drošības prasības un arī nokārto zināšanu pārbaudes testu. Testa rezultāti automātiski tiek nosūtīti caurlaižu inspektoram un darbiniekam.
- 2.1.15. Ja nodarbinātais drošības instruktāžu kārto attālināti, caurlaižu inspektors pie caurlaides izsniegšanas vai aktivizācijas ir tiesīgs pārbaudīt nodarbinātā zināšanas, uzdodot kontroljautājumus par VTL drošības prasībām.
- 2.1.16. Darbuzņēmēju darbinieki drošības **instruktāžu** var veikt arī VTL darba dienās no **plkts.9.00-16.00**.
- 2.1.17. Ja darbuzņēmēja darbinieks drošības instruktāžu veic VTL un pirmā reizē nenokārto zināšanu pārbaudes testu, tad atkārtotu zināšanu pārbaudi atļauts atkārtot ne ātrāk kā nākamajā darba dienā.
- 2.1.18. Darbuzņēmēju darbinieki, kuri atrodies un veicot darbus VTL teritorijā vairākkārt pārkāpj vienas un tās pašas darba aizsardzības prasības, tiek atkārtoti nosūtīti noklausīties darba aizsardzības instruktāžu par noteiktu tēmu. Instruktāžu veic darbuzņēmēja darba aizsardzības speciālists. Šādos gadījumos darbinieka caurlaide tiek aktivizēta tikai pēc zināšanu mutiskas pārbaudes, ko veic VTL drošības koordinators un projekta vadītājs.
- 2.1.19. Noteiktās 2.1.8. punktā prasības neattiecas uz apmeklētajiem, kuri VTL teritorijā:
- 2.1.19.1. piegādā pasta sūtījumus, vēstules, dokumentāciju;
  - 2.1.19.2. ierodas vizītē uz interviju, sapulci, prezentē produkciju;
  - 2.1.19.3. apmeklējums tiek organizēts VTL darbinieka pavadībā;
- 2.1.20. Visiem darbiniekiem, kuri ienāk vai iziet no uzņēmuma teritorijas ir pienākums uzrādīt līdzīgu paņemto mantu saturu, ja to prasa uzņēmuma apsardzes darbinieks.

- 2.1.21. Materiālo vērtību izvešana no VTL teritorijas ir atļauta tikai ar pareizi noformētām pavadzīmēm-caurlaidēm.
- 2.1.22. Izvedot materiālās vērtības no VTL teritorijas, jā sagatavo materiālo vērtību caurlaides pavadzīmes. Materiālo vērtību caurlaides pavadzīmi apstiprina VTL atbildīgās personas, kurām ir dotas šādas tiesības (dienestu vadītāji, struktūrvienību vadītāji).

The form contains the following fields and sections:

- Material Value Issuance Permit** (Materiālo vērtību izvešanas pavadzīme)
- Work permit number/Project name (Darba atļaujas numurs / Projekta nosaukums): Nr. _____
- Material value transport permit number (Materiālo vērtību caurlaides pavadzīme): Nr. _____
- Issued by (Atļāva): _____
- From (No kurienes): _____ (nodalījums, nodaļas, uzdevums)
- For (Uz kuriem): _____ (veiksmas, uzdevums, vieta)
- Transport vehicle (Transporta līdzeklis): _____ (veidne, maršruts)   Reg. nr. _____
- Driver (Vadītājs): _____ (pārbaudīts, izdevums)
- Table** with columns: Nr.p.k., Materiālās vērtības nosaukums, Mērvienība, Daudzums, Pārbaudes datums, Atgriešs (atsarga paraugs)
- Nodeva: _____ / _____ / _____
- Saņēma (Paraksts): _____ / _____ / _____

- 2.1.23. Darbuņēmējs pirms darbu uzsākšanas (sagatavošanās darbi) pārbauda to paaugstinātas bīstamības instrumentu, aprīkojuma, tehnikas un iekārtu, kā arī ugunsdzēsības līdzekļu tehnisko stāvokli, kurus tas izmantos un pielietos darba uzdevuma izpildei. Aizliegts darbu izpildē izmantot nepārbaudītu aprīkojumu, instrumentus, iekārtas. Par iekārtas instrumenta vai aprīkojuma pārbaudi kalpo akts, ko sagatavo kompetents speciālists vai pats lietotājs. Iekārtu, instrumentu, aprīkojuma saraksts, kurus pārbauda kompetents speciālists vai servisa organizācija atspoguļoti šī rokasgrāmatas p.2.13, p.2.14 un 4.16.
- 2.1.24. Ja darbinieku kompetences un rīcības (uzvedības normas), kurus Darbuņēmējs plāno izmantot darba veikšanai, neatbilst attiecīgajām prasībām, VTL ir tiesības jebkurā laikā liegt šiem darbiniekiem piekļuvi termināļa teritorijai vai objektam uz Darbuņēmēja rēķina.
- 2.1.25. Caurlaides bojājuma, nozaudēšanas, zādzību vai citā gadījumā, kad to nav iespējams lietot, jāziņo VTL caurlaižu inspektorei pa tel. **6366 6309** un jāsniedz paskaidrojums par caurlaides nozaudēšanas apstākļiem.
- 2.1.26. Visas VTL izsniegtās caurlaides, beidzoties to lietošanas termiņiem, kā arī citos gadījumos, kad personai, kurai izsniegtā caurlaide vairs nav nepieciešama, vai arī viņai tiek liegta iekļūšana VTL teritorijā, ir nekavējoties jānodod tā VTL caurlaižu inspektoram. Par caurlaides nodošanu ir atbildīgs tās lietotājs.

2.2. Alkohola pārbaudes VTL teritorijā

ALKOHOLISKAS UN NARKOTISKAS VIELAS AIZLIEGTAS

Darbs alkoholisku, noteiktu medikamentu, narkotisko vai citu vielu iespaidā samazina spēju veikt darbu droši.

- Informē savu tiešo vadītāju vai atbildīgo darbinieku, ja lieto medikamentus, kuri var ietekmēt tavu darba veikspēju.
- Ja tev medikamentu lietošana un to ietekme rada šaubas, tavs tiešais vadītājs var vērsties pēc konsultācijas pie kvalificēta speciālista.
- Domā uz priekšu. Stimulanti ilgstoši uzkrājas tavā organismā un ietekmē tavas darbības vai transporta vadīšanas spējas. Esot darbā tev jābūt brīvam no jebkādu vielu ietekmes uz tavu organismu.
- Rīkojies, ja tev ir aizdomas, ka kāds darba laikā atrodas alkohola vai narkotisko vielu ietekmē. Šī persona ir bīstama un apdraud ne tikai sevi, bet arī apkārtējos. Ziņo tiešajam vadītājam.

2.2.1. Vitol Terminal Latvia, SIA teritorijā **nav atļauts** ienest un lietot alkoholiskos dzērienus, narkotiskās vai toksiskās vielas, kā arī atrasties šo vielu ietekmē/reibumā.

2.2.2. Vitol Terminal Latvia, SIA teritorijā esošiem Darbuzņēmēja darbiniekiem un jebkurām citām teritorijā esošām personām ir saistoša „0” **promiju** politika. Šī noteikuma neievērošana tiks uzskatīta par uzņēmuma noteiktās kārtības pārkāpumu, kas ir pamatu caurlaides anulēšanai Darbuzņēmēja darbiniekam, vai arī iespējamu līgumattiecību izbeigšanu ar uzņēmēju un naudas soda piemērošanu Darbuzņēmējam.

2.2.3. Pārbaude uz alkohola klātbūtni izelpā pirms iekļūšanas VTL teritorijā:

2.2.3.1. Visiem darbiniekiem un viesiem pirms iekļūšanas VTL teritorijā jāveic pārbaude uz alkohola klātbūtni izelpā, izmantojot automātisko (stacionāro) kalibrētu alkometru;

2.2.3.2. Ja darbinieks atsakās veikt pārbaudi uz alkohola klātbūtni, darbinieks netiek ielaists VTL teritorijā;

- 2.2.3.3. Ja veicot pārbaudi uz alkohola klātbūtni izelpā un alkometrs to uzrāda, darbinieks netiek ielaists VTL teritorijā. Šādā situācijā tiek informēts konkrētā nodarbinātā darba devējs;
- 2.2.3.4. Ja tekošā gada griezumā darbiniekam veicot pārbaudi uz alkohola klātbūtni izelpā, alkohola klātbūtne tiek uzrādītā atkārtoti, darbinieka caurlaide tiek bloķēta un par to tiek informēts nodarbinātā tiešais darba devējs. Caurlaide atbloķēta tiek tikai pēc VDA vadītāja rakstiska (tai skaitā arī e-pasts) rīkojuma.
- 2.2.4. Vitol Terminal Latvia, SIA pilnvarotajam pārstāvim ir tiesības veikt alkohola koncentrācijas izelpā un/vai narkotisko vielu klātbūtni siekalās pārbaudi jebkurā laikā un vietā ikvienam Darbuzņēmēja darbiniekam, kurš atrodas uzņēmuma teritorijā. Pārbaudei tiek izmantots sertificēts (kalibrēts) alkometrs ("policijas" tipa alkometrs) alkohola pārbaudei, un vienreizējie narkotisko vielu pārbaudes testerī.

- 2.2.5. Ja Darbuzņēmēja darbinieks atsakās vai izvairās veikt alkohola koncentrācijas pārbaudi izelpā vai narkotisko vielu klātbūtni siekalās, tas tiek uzskatīts par būtisku VTL kārtības noteikumu pārkāpumu un darbiniekam var tik anulēta caurlaide iekļūšanai Vitol Terminal Latvia, SIA teritorijā un Darbuzņēmējam var tikt piemērots naudas sods.
- 2.2.6. Gadījumos, kad tiek konstatēta alkohola koncentrācija nodarbinātā izelpā, tiek sastādīts akts par konstatētajiem rādītājiem, anulēta caurlaide iekļūšanai uzņēmuma teritorijā un nodarbinātais nekavējoties tiek izvadīts ārpus uzņēmuma teritorijas.
- 2.2.7. Gadījumos, kad tiek konstatēta narkotisko vielu klātbūtne nodarbinātā siekalās, tiek sastādīts akts par konstatētajiem rādītājiem, anulēta caurlaide iekļūšanai uzņēmuma teritorijā un nodarbinātais nekavējoties tiek nodots Valsts policijas darbiniekiem.

2.3. Teritorijas zonējums

2.3.1. Visa uzņēmuma teritorija ir sadalīta divās zonās:

2.3.1.1. **Zaļā zona** – kurā nodarbinātais var brīvi pārvietoties civilajā apgērbā ar transporta līdzeklī vai kājām, ievērojot ceļu satiksmes noteikumus;

2.3.1.2. **Tehnoloģiskā procesa zona:**

- nodarbinātajam jāvalkā noteiktie individuālie aizsardzības līdzekļi (**antistatisks darba apģērbs, aizsargķivere, aizsargbrilles, antistatiski darba apavi, aizsargcimdi**);
- Prasības darba apģērbam var tikt atvieglotas (attiecībā uz Antistatisku darba apģērbu), izvērtējot katra konkrēta darba specifiku, riskus.
- aizliegts lietot (būt ieslēgtām) elektroniskās ierīces, t.sk. telefoniem, kas nav sprādziendrošā izpildījumā;
- aizliegts fotografēt un filmēt, ja nav noformēts Norīkojums darba veikšanai, kā arī;
- noteikti ierobežojumi transporta kustībai.

2.3.2. Ar termināļa zonējumu (“zaļā” zona, “tehnoloģiskā” zona) darbinieki tiek iepazīstināti ikgadējās drošības instruktāžas laikā.

2.4. Prasības teritorijā, pārvietojoties gājējiem, autotransportam, velosipēdiem

VIENMĒR LIETO DROŠĪBAS JOSTU

- Pārbaudi, ka drošības josta ir lietošanas kārtībā.
- Lieto drošības jostu visos transporta līdzekļos, kur tā pieejama, arī nomas transporta līdzeklī, taksometrā, autobusā, ceļnī, kravas autotransportā, u.c.
- Pirms kustības uzsākšanas pārlicinies, ka visi transporta līdzeklī esošie pasažieri lieto drošības jostu.
- Neatsprādzē jostu transporta kustības laikā.
- Nav svarīgi, esi autovadītājs vai pasažieris- pārlicinies, ka visi ir piesprādzējušies.

ATRODIES DROŠĀ ATTĀLUMĀ NO KUSTĪGĀM IEKĀRTĀM

Pārlicinies, ka veicot darbu, atrodies ārpus kustīgas vai rotējošas iekārtas darba zonas:

- Nešķērso drošības barjeras. Tās var norādīt, ka aprīkojums joprojām vēl ir darbībā.
- Izdota derīga darba atļauja.
- Pārlicinies, ka transporta līdzekļa vadītājs vai aprīkojuma operators uztur ar tevi acu kontaktu.
- Esi pamanāms. Ja veic darbus blakus iekārtai vai tās darbības zonā, valkā augstas redzamības apģērbu.
- Pirms ieej bīstamajā vai norobežotajā zonā, pārlicinies pie atbildīgā darbinieka, ka ieeja tajā ir droša.

- 2.4.1. Uzņēmuma teritorijā darbojas Latvijas republikas ceļu satiksmes noteikumi.
- 2.4.2. Gājējiem atļauts pārvietoties pa gājējiem paredzētiem ceļiem un ietvēm. Savukārt vietās, kur jāpārvietojas pa autoceļiem, jāievēro piesardzība un jābūt uzmanīgiem, jāpārvietojas pretēji braukšanas virziena kustībai. Ņemt vērā un ievērot teritorijā un ārpus tās ceļu satiksmes noteikumus un klimatiskos apstākļus.
- 2.4.3. Cauruļvadu pārvadus un apvaļņojumu šķērsot tikai tam paredzētās vietās;
- 2.4.4. Nekāpt uz un nelīst zem cauruļvadiem;
- 2.4.5. Nekāpt tranšejās, rezervuāros, akās, ja nodarbinātais nav apmācīts un darbu veikšanai nav noformēts norīkojums darbu veikšanai;
- 2.4.6. Nepieskarties un neatbalstīties uz iekārtu nožogojumiem un norobežojumiem, izņemot speciālas aizsargmargas;
- 2.4.7. Diennakts tumšajā laikā nodarbinātajiem atrodies neapgaismotās vietās, jāvalkā apģērbs ar atstarojošiem elementiem vai jālieto luksturītis;

- 2.4.8. Atrodoties teritorijā, kurā strādā speciālā tehnika (celtnis, traktors, autopacēlājs, hidromanipulators, u.c. lielā tehnika), ievērot vismaz 5 m distanci no tās kustīgajām daļām, kā arī pievērst uzmanību speciālās tehnikas brīdinājuma signāliem.
- 2.4.9. Pārvietojoties pa kāpnēm, nodarbinātajam vienlaicīgi jāizmanto trīs saskares punkti – viena roka un divas pēdas vai divas rokas un viena pēda.

- 2.4.10. Noteiktais ātruma ierobežojums uzņēmuma teritorijā ir **30km/st**.
- 2.4.11. Pārvietojoties pa zaļo zonu, nodarbinātajam atļauts lietot audio austiņas, pie nosacījuma, ja tiek lietota tikai viena austiņa, lai varētu uztvert apkārtējās skaņas u.c. brīdinājuma signālus.
- 2.4.12. Transporta līdzekļa vadītājam jābūt derīgai atbilstošas kategorijas vadītāja apliecībai un medicīniskai izziņai.
- 2.4.13. Teritorijā atļauts pārvietoties tikai ar tehniskā kārtībā esošu transporta līdzekli, kurš ir nokomplektēts ar **derīgu ugunsdzēsamo aparātu** ar ugunsdrošības un ceļa satiksmes noteikumos noteiktu tilpumu, medicīnisko aptieciņu, atstarojošu vesti un avārijas trijstūri.
- 2.4.14. Sākot transporta kustību, autovadītājam jāpārlicinās vai automašīnas kustība netraumēs apkārt esošos nodarbinātos, vai tās ceļā nav šķēršļu, kuru pārvarēšana var traumēt citus nodarbinātos vai sabojāt transporta līdzekli, ja nepieciešams, jāpadod skaņas signāls;
- 2.4.15. Braucot ar transporta līdzekli, **kas ir aprīkots ar drošības jostām, JĀPIESPRĀDZĒJAS** un nedrīkst uzsākt kustību, kamēr nav **piesprādzējušies visi pasažieri**, tai skaita arī tiek, kas sēž aizmugurējā sēdekļi;
- 2.4.16. Aizliegts pārvadāt pasažierus transporta līdzeklī, ja transporta līdzeklis tam nav paredzēts, piemēram, kravas kastē, kravas nodalījumā u.c. līdzīgās vietās;
- 2.4.17. Ja darbuzņēmēja darbiniekam, neatkarīgi no apstākļiem, jāatrodas VTL naftas produktu tvaiku savākšanas iekārtas tuvumā **rādiusā līdz 3m, darbiniekam obligāti jābūt nodrošinātam ar individuālu gāzes analizatoru** (sprādzienbīstamība (LEL) un sērūdeņradis (H₂S)).
- 2.4.18. Transporta līdzekli vadīt ar ātrumu, kas nepārsniedz atļauto. Izvēloties ātrumu ņemt vērā:

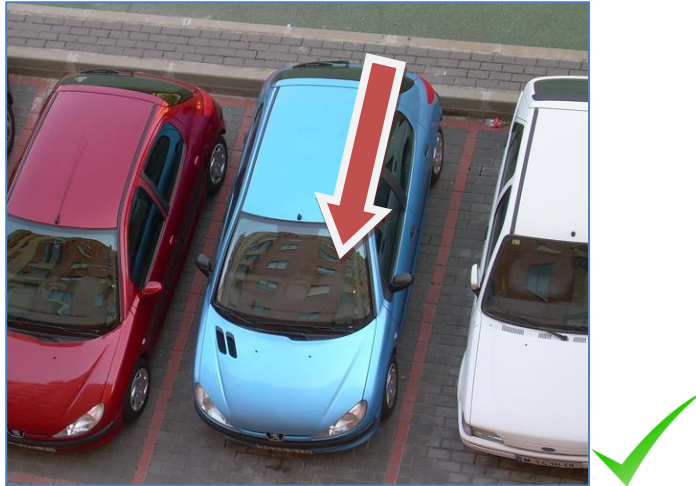
- 2.4.18.1. satiksmes intensitāti uz ceļa, transporta līdzekļa un kravas īpatnības, izvietojumu un stāvokli;
- 2.4.18.2. ceļa un meteoroloģiskos (klimatiskos) apstākļus;
- 2.4.18.3. atkarībā no braukšanas ātruma, izvēlēties tādu distanci, kas priekšā braucošajam transporta līdzeklim bremzējot, ļauj izvairīties no sadursmes, kā arī izvēlēties intervālu, kas nodrošina ceļu satiksmes drošību.
- 2.4.19. Aizliegts vadīt transporta līdzekli, atrodoties alkoholisko, narkotisko, psihotropo vai citu apreibinošu vielu iespaidā;
- 2.4.20. Transporta līdzekļa kustības laikā nav atļauts pasažieriem iekāpt vai izkāpt no transporta līdzekļa;
- 2.4.21. Vadot transporta līdzekli, tai skaitā velosipēdu, atļauts lietot mobilo telefonu, **ja tiek izmantotas mobilā telefona papild austiņas vai stacionārā brīvroku sistēma**, vai ja transporta līdzeklis tiek **apstādināts**, tādā veidā neradot apdraudējumu citiem satiksmes dalībniekiem.
- 2.4.22. Veicot darbus avārijas zonā (piesārņotajā zonā), drīkst iebraukt tikai pēc gaisa analīžu noteikšanas un tikai ar atbildīgā avārijas likvidācijas vadītāja atļauju;
- 2.4.23. Aizsalušas sistēmas un drošības ierīces drīkst atkausēt tikai ar karstu ūdeni vai karstu gaisa plūsmu;
- 2.4.24. Uzņēmuma teritorijā transporta līdzekļus atļauts atstāt speciāli ierīkotās stāvvietās. Ja transporta līdzeklis tiek atstāts ārpus uzņēmuma noteiktajiem stāvlaukumiem, tam jābūt atvērtam un ar atslēgām aizdedzē (ja tāda ir).

- 2.4.25. Automašīnas stāvēšanai jāizvieto VTL teritorijā izveidotajās stāvvietās (Pie Administratīvās ēkas, pretī Elektroceha ēkai, blakus remontdarbu ceļam, pie UGAD ēkas, pie pirmā laukuma operatoru ēkas) un kabatās, kas izvietotas braucamo ceļu malās. Novietot stāvēšanai automašīnas ārpus šim nolūkam paredzētām stāvvietām var īslaicīgi, piem., kravas ievietošanai vai izņemšanai.
- 2.4.26. Pēc iespējas pārvietoties ar transportlīdzekļiem pa termināla teritoriju kustībā uz priekšu, izvairoties no kustības atpakaļ gaitā.
- 2.4.27. Novietojot transportlīdzekļus teritorijā būt ļoti uzmanīgiem, pirms kustības uzsākšanas pārlicināties vai paredzamās kustības virzienos nav jebkādi šķēršļi, kā piem., ugunsdzēsības hidranti, ceļa stabi, aizbīdņi u.tml.

2.4.28. Novietojot automašīnu VTL teritorijā esošajās stāvvietās, transporta līdzeklis jānovieto izbraukšanas virzienā (uz priekšu).

2.4.29. Velosipēdam jābūt aprīkotam ar atstarotājiem, kā minimums priekšā un aizmugurē, un/vai apgaismes lukturiem, kā arī ar ķēdes aizsargu. Ja velosipēds nav aprīkots ar atstarotājiem vai lukturiem, pārvietojoties diennakts tumšajā laikā vai apgrūtinātās redzamības apstākļos (migla, dūmaka, sniegunis u.c.) velosipēda lietotājam jāvalkā atstarojoša veste vai apģērbs ar atstarojošiem elementiem.

2.4.30. Nav iespējams noteikt vienotus nodarbināto uzvedības (drošības kultūras) pamatprincipus, tādēļ katrā konkrētā situācijā nodarbinātajam jāpārvietojas un jārīkojas uzmanīgi, lai viņš neradītu kaitējumu savai un klātesošo personu veselībai un dzīvībai. Jāizvēlas droši paņēmieni sadzīvīsku darbību veikšanai darba vietās un ārpus tām, kā arī darba veikšanas laikā.

2.4.31. Uzņēmuma teritorijā **nav atļauts**:

2.4.31.1. Veikt transporta līdzekļa remontu vai apkopes darbus. Transporta līdzekļa remontu var veikt tikai:

- ja transportlīdzekli nevar pārvietot uz remonta veikšanas vietu;
- ja remonta veikšana saskaņota ar darbu vadītāju no VTL puses un UGAD;
- ja veikti visi nepieciešamie pasākumi, lai neveidotos apkārtējās vides piesārņojums.

2.4.31.2. Novietot transporta līdzekļus pie tehnoloģiskajām iekārtām un ugunsdzēsības hidrantiem.

2.4.32. Visiem Darbuņēmēju darbiniekiem jābūt nodarbinātā apliecībai, kura darbiniekam jānēsā līdzī un nepieciešamības gadījumā jāspēj uzrādīt VTL vai ārējo institūciju darbiniekam. Nodarbinātā apliecībā jābūt sekojošai informācijai par nodarbināto:

- uzņēmuma nosaukums;
- vārds, uzvārds, fotogrāfija;
- darba līguma Nr.;
- uzņēmuma pilnvarotas personas paraksts un zīmogs.

2.4.33. Darbuņēmējam var būt arī visu nodarbināto darbinieku saraksts. Šādā situācijā sarakstā jābūt norādītai informācijai, kas atspoguļota p.2.4.32.

2.4.34. Atrodies VTL teritorijā, izsniegtajai ID kartei (caurlaidei) patstāvīgi jāatrodas pie darbinieka.

2.5. Kārtības uzturēšana darba vietās, sadzīves telpās

- 2.5.1. Ikviens nodarbinātā pienākums ir uzturēt tīru un sakārtotu darba vidi ap sevi – darba izpildes vietā, sadzīves telpās, materiālu un instrumentu glabātuvēs.
- 2.5.2. Darbuņēmējs ir atbildīgs par patstāvīgu kārtības uzturēšanu objektā, kurā tiek veikti darbi, apkārtējā teritorijā un Darbuņēmēja telpās.
- 2.5.3. Būvlaukums, apkārtējā teritorija un Darbuņēmēja telpas jāuztur kārtībā. Darbuņēmējam nepieciešams katru nedēļu izvest būvgružus un rūpnieciskos atkritumus no VTL teritorijas.
- 2.5.4. Reizi nedēļā darbuņēmējam jāveic savu sadzīves telpu uzkopšana.
- 2.5.5. Veicot materiālu novietošanu, tās jāsakārto krautnēs, kuras nevar apgāzties vai radīt apdraudējumu nodarbinātajiem.

Neatbilstoša materiālu novietošana un uzglabāšana

- 2.5.6. Katras darba dienās beigās sakārtot darba instrumentus un novietot tos tiem paredzētā glabāšanas vietas, kā arī savākt darba rezultātā radušos atkritumus, izvietojot tos

atbilstošos atkritumu konteineros: sadzīves atkritumi atsevišķi, bīstamie atkritumiem atsevišķi, būvniecības atkritumi atsevišķi.

- 2.5.7. Jebkurš priekšmets (instrumenti, iekārtas, materiāli, utt.), kas atrodas nodarbināto kustības ceļā un var radīt apdraudējumu nodarbinātajam, ir jāpārvieta uz citu vietu, vai jāveic citi drošības pasākumi, kas nodrošina drošību nodarbinātajiem.

Spicu priekšmeti acu augstumā

Spicu priekšmetu nodrošināšana ar aizsardzību pret nodarbinātā nejaušu savainošanu

- 2.5.8. Krautnēs, kurās ir iespējama patvaļīga pārvietošanas, nepieciešams veikt papildus drošības pasākumus, lai to novērstu.

Ar speciāliem ķīļiem nostiprināti materiāli, lai tie neuzripotu uz gājēju ceļa. Gājēju ceļš norobežots ar norobežojošiem konusiem (kalpo kā barjera)

Materiāli sakārtoti pa grupām un droši nostiprināti pret izkustēšanos

2.5.9. Darba procesā radušos atkritumus izvietot tiem paredzētajos konteineros.

2.5.10. Darba vidē, kurā bijusi saskare ar azbestu saturošiem materiāliem, darba vietas uzkopšana jāveic lietojot visus nepieciešamos aizsardzības līdzekļus un jāpiemēro mitra uzkopšanas metode vai azbesta putekļu savākšana izmantojot putekļu sūcēju ar H tipa filtru.

Darba vieta tiek uzkopta izmantojot aizsardzības līdzekļus un atbilstošu uzkopšanas metodi un aprīkojumu

2.5.11. Ja objektā **NETIEK** nodrošināta kārtība, VTL ir tiesīgs griezties pie atbildīgā Darbuņēmēja ar prasību veikt darba vietu sakārtošanu, nosakot konkrētu izpildes termiņu/datumu. Ja darbu izpildi veic vairāki Darbuņēmēji, par kārtības nodrošināšanu būvobjektā atbildīgs ir atbildīgais Darbuņēmējs.

2.5.12. Lai nodrošinātu kārtību darba vietā rekomendējam Darbuņēmējam ieviest praksē Lean 5S kārtības uzturēšanas metodi, kas sastāv no 5 soļiem: *Seiri, Seiton, Seiso, Seiketsu, Shitsuke*.

Atsauces :

1. <http://www.lean.state.mn.us/photos.htm>

2. <https://www.wshc.sg/wps/themes/html/upload/event/file/3%205S%20MATL%20SKS.pdf>

2.6. Nosacījumi darba vietu un sadzīves telpu sagatavošanai un iekārtošanai

- 2.6.1. Visiem Darbuņēmējiem, veicot darbus VTL teritorijā ir jānodrošina darbinieki ar atpūtas telpām, kurās aukstajā laikā iespējams sasildīties vai karstajā laikā atdzēsīties.
- 2.6.2. Darbuņēmēja pienākums atpūtas telpās nodrošināt dzeramo ūdeni, izlietni roku mazgāšanai, iespēju sasildīt ēdienu, atpūtas vietām: soli, krēsli, skapīšiem sadzīves un darba drēbju glabāšanai, pirmās palīdzības aptieciņu un ugunsdzēsības aparātu. Pirmās palīdzības aptieciņai un ugunsdzēsības aparātam ir jābūt derīgam un to atrašanās vieta ir jāapzīmē ar drošības zīmi.
- 2.6.3. Darbuņēmējus ar tualetēm nodrošina VTL un iespēju robežās ar dušas telpām.
- 2.6.4. Darbuņēmēja pārstāvis vienojas ar VTL atbildīgo darbinieku par darba telpu iekārtošanu kādā no VTL ēkām vai pārvietojamo telpu (vagoniņu) novietošanas vietu pirms darbu uzsākšanu.
- 2.6.5. Iekārtojot darba vietu un/vai sadzīves telpas, ņemt vērā noteiktās vides aizsardzības prasības.
- 2.6.6. Darbuņēmēji, kuru darbinieki kā pārvietošanās līdzekli izmanto velosipēdus, darba izpildes vietās izvieto velosipēdu novietnes. Velosipēdu novietnes obligātas ir, ja darbinieki izmanto 5 un vairāk velosipēdus.

- 2.6.7. Kapitālceltniecības projektiem ar atbildīgo VTL darbinieku tiek saskaņotas sekojošas pozīcijas:
  - 2.6.7.1. biroja atrašanās vieta;
  - 2.6.7.2. darba telpu / sadzīves telpu izvietošanas vieta;
  - 2.6.7.3. iekārtu un materiālu izvietošanas vietas un paņēmieni;
  - 2.6.7.4. noliktavu atrašanās vietas;
  - 2.6.7.5. autostāvvietas;
  - 2.6.7.6. nožogojumu veidi u.c. jautājumi.
- 2.6.8. Laukumos, kuros izvietotas sadzīves telpas, nav atļauts veidot materiālu krautnes. Ja nepieciešams materiālus uzglabāt blakus sadzīves telpām, tās iepriekš jāaskaņo ar VTL atbildīgo personu.
- 2.6.9. Materiālu izvietošanas vietas (krautnes) darbuņēmējam norāda atbildīgā VTL persona par attiecīgo projektu.
- 2.6.10. Nav atļauts noliktavas konteineros paralēli iekārtot nodarbināto atpūtas telpas un izmantot tās kā IAL uzglabāšanas vietas.

2.6.11. Atpūtas un sadzīves telpās, neatkarīgi vai tās ir Darbuzņēmēja telpas vai VTL ierādītas telpas, tajās un to apkārtnē jānodrošina tīrība un kārtība.

2.6.12. Sadzīves telpās nav atļauts smēķēt, izņemot VTL speciāli ierīkotās vietās.

NESMĒKĒ ĀRPUS NOTEIKTAJĀM SMĒKĒŠANAS VIETĀM

- Smēķēšana ir atļauta tikai speciāli ierīkotajās smēķēšanas vietās.
- Zīni, kur atrodas smēķēšanai atļautas vietas.
- Iejaucies, ja redzi, ka kāds smēķē ārpus atļautajām smēķēšanas vietām.

2.6.13. VTL smēķēšanai, teritorijā izvietoti speciāli konteineri, kas ir apzīmēti ar drošības zīmēm, kā arī ir izveidotas speciālas vietas teritorijā. Šie konteineri izvietoti pie UGAD un pie Remontdarbu ceha. Speciāla vieta ierīkota aiz Elektroceha ēkas

2.6.14. Smēķēšanai ir izdalītas divas vietas laukumā pretī VTL administratīvai ēkai, kas ir aprīkotas ar izsmēķu urnām.

2.6.15. Bez fiziskas uzraudzības sadzīves telpās aizliegts atstāt ieslēgtas sildierīces, izņemot gadījumus, kad sadzīves telpas aprīkotas ar stacionārām sildierīcēm vai arī to ekspluatācijas nosacījumi atrunāti ar VTL Procesu drošības inženieri.

2.6.16. Ja darbi saistīti ar rezervuāru apvaļņojuma atvēršanu, tad darbi jāorganizē tāda veidā, lai apvaļņojums vienmēr būtu aizvērts, izņemot tos gadījumus, kad **rezervuārs izvietots viens apvaļņojumā** un **tas ir tukšs**, piem., atrodas remontā, vai to gatavo remontam u.tml. gadījumos.

2.6.17. Apvaļņojuma atvēršana atļauta tikai īslaicīgi, piemēram, lai tajā iebrauktu tehnika, izkrautu materiālus un veiktu citas īslaicīgas darbības.

2.6.18. Ja darbu procesa laikā tehnikai apvaļņojumā jāatrodas ilgstoši, pēc tehnikas iebraukšanas apvaļņojums jāaizver (jāpieber).

2.7. Nodarbināto arodveselība

- 2.7.1. Visiem Darbuņēmējiem, kuri veic darbus VTL, jābūt izveidotai un ieviestai visaptverošai darba aizsardzības sistēmai, kura nodrošina drošus un veselībai nekaitīgus darba vides apstākļus.
- 2.7.2. Veicot darbus VTL teritorijā, darbuņēmējam jānozīmē ar rīkojumu atbildīgais par darba aizsardzību (drošības koordinators), kuram jābūt apmācītam saskaņā ar tiesību aktu prasībām. Dotā persona objektā kontrolē un uzrauga darba aizsardzības prasību ievērošanu darba izpildes laikā.
- 2.7.3. Visiem Darbuņēmēju nodarbinātajiem ir jābūt:
- 2.7.3.1. veiktai ievadapmācībai un instruktāžai darba vietā saskaņā ar Latvijas Republikas normatīvo aktu prasībām;
- 2.7.3.2. veiktam darba vides risku novērtējumam, ar kuru iepazīstināti Darbuņēmēja nodarbinātie. Darba vides risku novērtējums jāveic tiem darba veidiem un darba vietām, kuras izvietotas VTL teritorijā. Darba vides risku novērtējums jāveic arī darba vietām un veidiem, kas izvietotas AS "Ventbunkers" teritorijā, ja VTL ir darbu pasūtītājs;
- 2.7.3.3. veiktām obligātajām veselības pārbaudēm saskaņā ar darba vides risku novērtējumu;
- 2.7.3.4. nodrošinātiem ar visiem nepieciešamajiem kolektīvajiem un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem;
- 2.7.3.5. izstrādātam darba aizsardzības pasākumu plānam tekošajam gadam.
- 2.7.4. VTL ir tiesīgs pieprasīt Darbuņēmējam uzrādīt vai iesniegt 2.7.3. punktā norādīto dokumentāciju, kā arī veikt Darbuņēmēja darba aizsardzības sistēmas auditu.
- 2.7.5. Par visiem notikušajiem negadījumiem, gandrīz notikušajiem negadījumiem VTL teritorijā vai kurā ir iesaistīts VTL īpašums, Darbuņēmēja pienākums NEKAVĒJOTIES informēt atbildīgo VTL darbinieku, kā arī veikt negadījuma izmeklēšanu.

2.8. Darbuņēmēju informēšana un *Toolbox* sanāksmes

- 2.8.1. SIA "Vitol Terminal Latvia" savu procesu nodrošināšanai piesaista arī Darbuņēmējus.
- 2.8.2. Darbuņēmēju informēšanai par aktuālajiem jautājumiem kvalitātes, vides, arodveselības un darba aizsardzības un citiem jautājumiem tiek organizētas sekojošas aktivitātes, kurās nepieciešama atbildīgo Darbuņēmēju dalība:
  - 2.8.2.1. Ikgadējās un ārpuskārtas instruktāžas drošības jautājumos, ko veic VTL caurlaižu inspektors;
  - 2.8.2.2. ikmēneša drošības sanāksmes darbuņēmējiem, kuras norisinās mēneša otrās nedēļas ceturtdienā plkst. 11:00, Administratīvās ēkas konferenču zālē (ēkas 4. stāvā), kurā apspriež uzņēmumam aktuālos drošības un arodveselības jautājumus;

- 2.8.2.3. ārpuskārtas sanāksmes, kuras organizē VTL atbildīgie darbinieki konkrētu problēmas situāciju vai notikumu risināšanai, kurā piedalās arī darbuņēmēju darbinieki;
  - 2.8.2.4. darbuņēmēju organizētas sanāksmes saviem darbiniekiem par aktuālo un dzirdēto informāciju drošības sanāksmes laikā, kur izrunā arī citu aktuālos jautājumus. Sanāksmēs pēc nepieciešamības var tik piesaistīti atbildīgie VTL darbinieki labākam situāciju vai problēmas izklāstam;
  - 2.8.2.5. Drošības "Stand UP", kas tiek nekavējoties organizēti no VTL puses uzreiz pēc nopietna negadījuma;
  - 2.8.2.6. Sanāksmju organizēšanai, kas minētas p. 2.8.2.3. un 2.8.2.4., VTL ir nodrošinājis apspriežu telpu Remontdarbu ceha 2. stāvā.
- 2.8.3. Informēšanai par kvalitātes, vides, arodveselības un darba aizsardzības un citiem aktuāliem jautājumiem, var tikt izmantotas arī virtuāla vide, piem., Microsoft Teams (MS Teams);
  - 2.8.4. Visas sanāksmes tiek protokolētas, izmantojot veidlapu VTL-13.FM.035 „Sanāksmes ar darbuņēmējiem protokols”. Ja sanāksmē tiek lemts par tālākām nepieciešamajām darbībām, kas izriet no aktuālajiem jautājumiem, ieteikumiem, idejām un risinājumiem, tad tas tiek atzīmēts sanāksmes protokola atbilstošajā lauciņā. Protokola oriģināls tiek parakstīts un uzglabāšanai nodots VTL Darba aizsardzības speciālistam;

2.8.5. Ja Darbuņēmējs saskata iespējas uzlabojumiem VTL darba organizācija vai kādos citos jautājumos, tas savu ieteikumu var reģistrēt elektroniskā sistēmā "Gurufield" (<https://vtl.gurufield.com/>) gan reģistrējoties tajā, gan anonīmi.

2.9. Darbuņēmēju pārkāpumi

- 2.9.1. Ja Darbuņēmējs vai tā darbinieki, veicot darba izpildi, pārkāpj noteiktās drošības, vides un darba aizsardzības prasības t.sk. "Dzīvības glābšanas noteikumus", VTL ir tiesīgs piemērot soda sankcijas saskaņā ar sadarbības līguma nosacījumiem. Par pārkāpuma soda sankciju lielumu lemj VTL vadības komanda, izvērtējot pārkāpuma nozīmīgumu. Soda sankciju apmērs tiek piemērots saskaņā ar 2. pielikumu "Sankcijas par vides aizsardzības, ugunsdrošības, elektrodrošības, darba drošības un iekšējās kārtības prasību pārkāpumiem, veicot līgumdarbus."
- 2.9.2. Par katru fiksēto pārkāpumu tiek sastādīts protokols-paziņojums „Par vides aizsardzības, Ugunsdrošības, Elektrodrošības un Darba drošības pārkāpumiem, veicot līgumdarbus SIA "Vitol Terminal Latvia". Protokolā-paziņojumā tiek aprakstītas pārkāpuma detaļas, pievienoti foto materiāli vai video materiāli darbuņēmējam pieņemamā veidā.
- 2.9.3. Par katru fiksēto un dokumentēto pārkāpumu tiek informēts atbildīgais Darbuņēmēja pārstāvis, kurš iepazīšanos ar pārkāpumu apliecina ar parakstu protokolā-paziņojumā.
- 2.9.4. Darbuņēmēja pienākums ir informēt VTL personālu par tiem vides un darba vides riskiem, kurus Darbuņēmējs var radīt VTL personālam, videi vai īpašumam, iekļaujot tos Darbu veikšanas plānā/darbu veikšanas projektā (kur tāds tiek pieprasīts) un/vai iekļaujot līguma tekstā vai jebkādā citā veidā.
- 2.9.5. Saņemot fiksēto pārkāpumu apkopojumu, Darbuņēmēja pienākums ir 10 dienu laikā sniegt rakstisku korektīvo un preventīvo pasākumu darbības plānu drošības prasību nodrošināšanai darbu izpildes laikā.

2.10. Darbu uzraudzība

2.10.1. VTL ir ieviesta darbu uzraudzības prakse, t.sk. Darbuzņēmēja darbu izpildes vietās.

2.10.2. Noteikto prasību izpildi un uzraudzību Darbuzņēmēju objektos veic:

- 2.10.2.1. **VTL Drošības koordinatori** – VTL darbinieki, kuri pārbauda Darbuzņēmēju darba vietas un darbu izpildi atbilstoši darba atļaujā un darba veikšanas projektā vai uzdevuma riska analīzē noteiktajām prasībām vairākas reizes dienā, kā arī dod atļauju uzsākt darbus. Drošības koordinators ir pilnvarots apturēt darbus, ja tiek pārkāptas izvirzītās prasības. VTL drošības koordinators funkcijas veic: UGAD maiņas vadītājs un viņa palīgs, darba aizsardzības speciālists, Procesu drošības inženieris.
  - 2.10.2.2. **VTL atbildīgais darbinieks** – vada projektu no VTL puses un ir galvenā kontaktpersona Darbuzņēmējam.
  - 2.10.2.3. **VTL darbinieki, kuri veic drošības pārbaudes** – VTL ugunsdzēsības, apsardzes un glābšanas dienesta darbinieki, kuri veic VTL teritorijas t.sk. Darbuzņēmēju objektu apsekošanu.
  - 2.10.2.4. **Auditori** – audita laikā auditori (iekšējie, ārējie) apmeklē VTL objektus, uzdod Darbuzņēmēju darbiniekiem jautājumus, pārbauda dokumentāciju.
  - 2.10.2.5. **VTL drošības apgaitu dalībnieki** – visi VTL darbinieki vismaz divas reizes gadā apmeklē kādu no VTL objektiem, kur notiek darbi, starp kuriem ir arī Darbuzņēmēja objekts. Apgaitas dalībnieki objektu apseko Darbuzņēmēja atbildīgā darbinieka klātbūtnē, kurš atrodas objektā, pārbauda prasību ievērošanu atbilstoši Norīkojumam darba veikšanai. Apgaitas laikā darbinieki var norādīt uz konstatētajām nepilnībām, kā arī Darbuzņēmēja pārstāvis var argumentēt, ja nepiekrīt apgaitas dalībnieku viedoklim.
  - 2.10.2.6. **Valsts un pašvaldību institūciju pārbaudes** – Valsts un pašvaldību inspektoru ārpuskārtas un tematiskās pārbaudes, kuru laikā var tikt apsekoti objekti, kuros darbus veic Darbuzņēmējs, un pieprasīta dokumentācija un cita informācija.
  - 2.10.2.7. **Darbuzņēmēja pārstāvis** – Darbuzņēmējs no savas puses nozīmē atbildīgās personas, norādot viņu telefona numuru. Šīm personām ir jābūt pieejamām jebkurā laikā. Ar rīkojumu nozīmētajam atbildīgajam darbu vadītājam vai palīgam jānodrošina klātbūtne darba izpildes laikā, ja tas noteikts darba veikšanas projektā.
- 2.10.3. Visas konstatētas nepilnības, kuras tiek novērotas objekta apsekošanas laikā, tiek fiksētas Gurufield sistēmā vai audita ziņojumos.
- 2.10.4. Ja ir vairāk nekā divi darbuzņēmēji, galvenais Darbuzņēmējs nodrošina objektā **darba aizsardzības koordinatoru**.
- 2.10.5. Ja vienā objektā vienlaicīgi darbu veic vairāki darbuzņēmēji, VTL atbildīgā persona nozīmē galveno darbuzņēmēju. Pārējie darbuzņēmēji objektā darbu var veikt tikai iepriekš to saskaņojot ar galveno darbuzņēmēju.
- 2.10.6. Ja Darbuzņēmējs konstatē darba aizsardzības, vides aizsardzības vai ugunsdrošības pārkāpumus VTL teritorijā, par tiem jāinformē VTL drošības koordinators vai sava kontaktpersona no VTL puses, vai jāreģistrē elektroniskā sistēmā Gurufield.

2.11. Drošības zīmes

2.11.1. SIA "Vitol Terminal Latvia" ir paaugstinātas bīstamības objekts, kurā tiek veikti dažādi darbi, tai skatā arī paaugstinātas bīstamības darbi. Visiem Darbuuzņēmēja darbiniekiem ir jāņem vērā noteiktie ierobežojumi un brīdinājuma zīmes, kā arī savā darba vietā ar drošības zīmēm (aizlieguma, brīdinājuma, rīkojuma zīmēm) jāapzīmē bīstamās vietas.

2.11.2. Darbuuzņēmēja pienākums pie objekta, kurā darbu norise būs ilgāka par 5 vai vairāk dienām, uzstādīt informatīvo zīmi, kura satur šādu informāciju: objekta nosaukums, Darbuuzņēmēja nosaukums, atbildīgā darba vadītāja vārds, uzvārds un kontakt telefons, brīdinājuma zīmes par būvlaukumā pastāvošajiem bīstamajiem apstākļiem un riska faktoriem.

2.11.3. Drošības zīmi novieto nodarbināto acu augstumā (lai būtu redzams) attiecīgā bīstamā objekta tuvumā, viegli pieejamā vietā, ņemot vērā jebkurus šķēršļus, kā arī pieklūšanu izejām ārkārtas gadījumā. Rajonā, kur izvietotas drošības zīmes aizliegts izvietot jebkādas priekšmetus un transportlīdzekļus, lai izslēgtu tās aizsegšanas risku.

2.12. Aizsardzības līdzekļi

2.12.1. Veicot darbus uzņēmuma teritorijā, Darbuuzņēmējam jānodrošina darbinieki ar atbilstošiem individuālajiem un kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem, lai darba izpilde būtu droša.

2.12.2. Veicot darbus Terminālī, Darbuuzņēmēja darbiniekam jābūt apgādātam un darbiniekiem jālieto, kā minimums, šādi individuālajiem aizsardzības līdzekļiem:

2.12.2.1. antistatisks (EN 1149) darba apģērbs ar garām rokām un biksēm vai puskombinzonu ar iestrādātiem atstarojošā materiāla elementiem (EN 471) apģērba augšējā/apakšējā daļā. Uz apģērba (vai uz aizsargķiveres) jānorāda Darbuuzņēmēja nosaukums. Darbuuzņēmējam jābūt sertifikātam, kas apliecina materiālu atbilstību standartam EN1149 un EN 471, kuru pēc VTL pieprasījuma nepieciešams uzrādīt;

Darba vide/veids	Apģērba īpašības**	Piktogrammas	Atbilstība standartam
Darbs tehnoloģiskajā un zaļajā zonā, izņemot zemāk uzskaitītos darbus	Antistatisks, ar atstarojošiem elementiem		EN 471; EN 1149; EN 11612
Darbi ar liesmu- metināšana, gāzgriešana	Augstas temperatūras izturīgs		EN 1149; EN 11611
Darbi tiešā saskarē ar naftas produktiem, t.sk. sanācības darbi, un tehnoloģisko iekārtu tīrīšana	Antistatisks, ar atstarojošiem elementiem, naftas produktu izturīgs, nedegošs*		EN 1149; EN 471; EN 14605;
Darbi tiešā saskarē ar naftas produktiem (benzīni, ēteri, spirti), piemēram, tehnoloģisko iekārtu tīrīšana, paraugu ņemšana, aizbīdņu montāža, u.c.	Antistatisks, ķīmiski izturīgs (paredzēts benzīnam)		EN 1149; EN 471; EN 14605;
Smilšu strūklošanas un krāsošanas darbi	Antistatisks, aizsardzība pret nelieliem šļakstiem/pilieniem, daļiņām		EN 1149; EN 13982-1; EN 13034
Saskare ar azbestu	Antistatisks ar aizsardzību pret cietām daļiņām		EN 1149; EN 13982

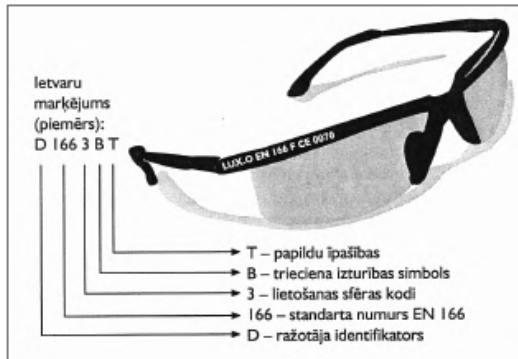
Apģērba augšdaļā un apakšā ir iestrādāti atstarojoši elementi, kā arī uz darba apģērba un/vai nodarbinātā aizsargķiveres ir uzņēmuma nosaukums, kuru darbinieks pārstāv.

2.12.2.2. speciāli darba apavi ar cietu purngalu, bez metāla elementiem (naglām, pakava, kas var radīt dzirksteli), ar neslīdošu zoli, apaviem jāatbilst S3 aizsardzības klasei.

Nav atļauts veikt darbus ikdienas apavos, kā arī darba apavos, kuri ir ar izdilumiem vai bojāti

2.12.2.3. aizsargbrillēm atbilstoši EN 166 standarta prasībām;

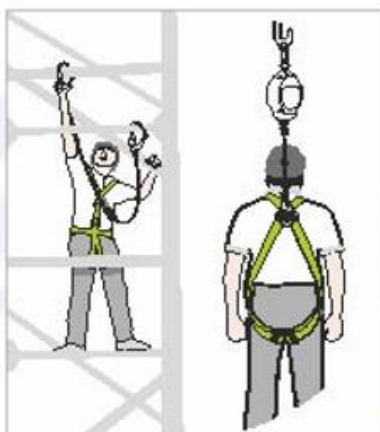
Aizsargbrilles, tai skaitā optiskās, kas atbilst standarta EN 166 prasībām

2.12.2.4. aizsargcimdi ar atbilstošu aizsardzību, ņemot vērā darba izpildes apstākļus – mehāniska aizsardzība, aizsardzība pret ķīmiskām vielām utt.;

- 2.12.2.5. aizsargķivere ar derīgu lietošanas termiņu (standarta aizsargķiverei derīguma termiņš ir 5 gadi). Derīguma termiņu katrai aizsargķiverei nosaka tās ražotājs.
- 2.12.3. Darbuņēmējam ir pieļaujamas atkāpes no prasībām pret, kas noteiktas p.2.12.2.1. (antistatiska darba apģērbs) pēc saskaņošanas ar SIA "Vitol Terminal Latvia" pārstāvi, ņemot vērā darba specifiku un izpildes vietu. Šādos gadījumos pilnu atbildību par atkāpju ievērošanu uzņemas VTL pārstāvis, kas devis akceptu šīm atkāpēm.
- 2.12.4. Papildus 2.12.2. punktā noteiktajiem aizsardzības līdzekļiem, Darbuņēmējam jānodrošina visi nepieciešamie aizsardzības līdzekļi aizsardzībai pret darba vidē pastāvošajiem riska faktoriem, kā, piem., troksnis, vibrācija, darbs augstumā, ķīmiski (kancerogēni) produkti utml.
- 2.12.5. VTL visbiežāk sastopamie darba vides riska faktori ir:
- 2.12.4.1. troksnis – bez ausu aizsardzības atļauts veikt darbus, ja trokšņa līmenis nepārsniedz 80 dB;
- 2.12.4.2. vibrācija – strādājot ar dažādiem elektroinstrumentiem un pneimatiskiem instrumentiem (vibroliete, lenča slīpmašīnas, atskaldāmais āmurus, pneimatiskiem skrūvgriežņi, augstspiediena mazgāšanas iekārtām, u.tml.) nodarbinātajiem jābūt nodrošinātiem ar vibrāciju mazinošiem vai atbilstošiem pretvibrācijas aizsargcimdiem;
- 2.12.4.3. darbs augstāk par 1,5 m no stabilas pamatnes – jālieto pilna auguma pretkritiena josta ar vienu vai divām, atbilstoši darba specifikai, atsaitēm (absorbējošas vai neabsorbējošas). Visiem IAL, ko izmanto kā aizsardzības līdzekļus darbam augstumā jābūt pārbaudītiem pie kompetentas institūcijas.

Šāda josta nenodrošina nepieciešamo aizsardzību nodarbinātā kritiena gadījumā

Atbilstoša josta darbam augstumā, jo nodrošina ķermeņa aizsardzību kritiena gadījumā

- 2.12.4.4. darbs tuvāk par 1 metru no ūdens – jālieto glābšanas veste. Glābšanas vestei jābūt pārbaudītai kompetentā institūcijā.

- 2.12.4.5. veicot koku, krūmu zāģēšanas darbus, jāvalkā speciāls darba apģērbs, apavi un aizsargcimdi, kuri nodrošina darbinieka aizsardzību darbā ar motorzāģi;
- 2.12.4.6. putekļi cietu daļiņu veidā:
- 2.12.4.6.1. elpceļu aizsardzība – pusmaska vai pilna sejas maskas ar P klases filtriem atkarībā no putekļu veida un koncentrācijas darba vides gaisā. Bezapkopes respiratoru lietošana atļauta tikai īslaicīgu darbu veikšanai ar zemu putekļu koncentrāciju darba vides gaisā;
  - 2.12.4.6.2. ķermeņa aizsardzība – vienreiz lietojami antistatiski, aizsardzībai pret cietām daļiņām aizsargtērpi;
  - 2.12.4.6.3. roku aizsardzība – aizsargcimdi.
- 2.12.4.7. ķīmisku vielu, tai skaitā kancerogēnu, šļakatas, tvaiki, gāzes:
- 2.12.4.7.1. elpceļu aizsardzība – pusmaska vai pilnas sejas maskas vai motorizēta gaisu filtrējoša maska ar atbilstošas klases, piem., ABE filtriem. Filtru izvēle atkarīga no ķīmiskajām vielām darba vides gaisā;
  - 2.12.4.7.2. saspiesta gaisa elpošanas sistēma, vai aparāts vai svaiga gaisa kapuce;
  - 2.12.4.7.3. ķermeņa aizsardzība – antistatiska aizsargkostīms, aizsardzībai pret ķīmiskajām vielām šļakatu, pilienu veidā vai augstspiediena ietekmi (ne zemāka kā 3. kategorija, un aizsardzības tips: 3., 4., 5. vai 6. (klase));
  - 2.12.4.7.4. roku aizsardzība - ķīmiski izturīgi (saskaņā ar DDL) aizsargcimdi;
  - 2.12.4.7.5. putekļi un ķīmisko vielu šļakatas, tvaiki, gāzes – jālieto tādi aizsardzības līdzekļi, kuri ir savā starpā savietojami vai nodrošina kopēju aizsardzību.

2.12.5. Atļauts lietot tādus individuālos aizsardzības līdzekļus, kuriem ir veiktas periodiskās pārbaudes un ir derīgs lietošanas termiņš.

IAL nosaukums	Derīguma termiņš/ pārbaucību biežums	Piezīme
Aizsargķivere	5* ** gadi	Uz aizsargķiveres ir norādīts tās izgatavošanas datums - gads un mēnesis
Ķīmiskie aizsargtērpi	Līdz nolietošanai	Fiziski defekti - caurumi, izdilumi
Aizsargapavi	Līdz nolietošanai	Nodilums līdz metāla aizsargplāksnēm, purngalos vai zolē u.c.
Aizsargbrilles, vizieri	Līdz nolietošanai	saskrāpētas lēcas, salūzušas
Pilna auguma pretkritiena josta	pārbaude 1x gadā	Katrai jostai ir noteikti derīguma termiņi
Drošības atsaites	pārbaude 1x gadā	Katrai sistēmai ir noteikts derīguma termiņš
Glābšanas vestes	pārbaude 1x gadā	
Glābšanas riņķi	pārbaude 1 x 10 gados	
Pusmaska vai pilna sejas maska	5 gadi	Uz maskām norādīts to izgatavošanas datums
Gāzu/tvaiku filtri	Derīguma termiņš norādīts uz iepakojuma. Filtrs ir izlietots, ja nodarbinātajam paliek apgrūtināta elpošana caur to.	Filtrs sāk pildīt savu funkciju brīdī, kad tiek atvērts iepakojums, tādēļ filtrs būs nederīgs, ja iepakojums būs atvērts bet filtrs netiek lietots
Bezpakopes daļiņu respiratori	Vienreizējas lietošanas , ja uz tiem ir marķējums NR (Non Reusable) ; Atkārtoti lietojams , ja uz tā ir marķējums R (Reusable) .	

* ja ir bijis spēcīgs trieciens pa aizsargķiveri, tā ir nederīga neskatoties uz aizsargķiveres derīguma termiņu.

** Aizsargķiveres derīguma termiņš varbūt arī mazāks vai lielāks. To nosaka ķiveres ražotājs,

2.12.6. Visas atkāpes saistībā ar noteikto aizsardzības līdzekļu maiņu vai aizvietošanu ar citiem, ņemot vērā darba vides riska faktoru iespējamo varbūtību un nodarbinātā arodveselību, Darbuņēmējs saskaņo rakstiski iesniedzot savus priekšlikumus VTL VDA dienesta vadītājam.

2.12.7. Darbuņēmēja pienākums ir nodrošināt piemērotus apstākļus aizsardzības līdzekļu uzglabāšanai. Elpceļu aizsardzības līdzekļus un darba apģērbu nav atļauts uzglabāt kopā ar ķīmiskām vielām (gruntīm, šķīdinātajiem, krāsām, lakām u.c.) vai putekļainā vidē.

***Nepiemērota aizsardzības
līdzekļa glabāšana***

2.12.8. Individuālie aizsardzības līdzekļi jālieto visiem nodarbinātajiem, kuri veic darbus riska ietekmes zonā, kā, piem., veicot darbus ar leņķa slīpmašīnu, dzirdes un acu aizsardzība jālieto ne tikai darbiniekam, kurš darbojas ar instrumentu, bet arī nodarbinātajam, kurš atrodas blakus un palīdz.

***Lai nodrošinātu pilnu nodarbinātā
arodveselības aizsardzību jālieto visi
nepieciešamie aizsardzības līdzekļi***

2.13. Elektroinstrumenti un kabeļu saimniecība

- 2.13.1. Elektroinstruments ir ierīce, kuras darbināšanai nepieciešams barošanas avots.
- 2.13.2. VTL ir noteikti ierobežojumi elektroinstrumentu lietošanai atkarībā no teritorijas zonējuma:
- 2.13.2.1. **Zaļajā zonā** – darba kārtībā esoši, bez izolācijas bojājumiem elektroinstrumenti;
- 2.13.2.2. **Tehnoloģiskajā zonā** – darba kārtībā esoši elektroinstrumenti, bez izolācijas un korpusa bojājumiem. Ja tie nav sprādziendrošā izpildījumā, tos var izmantot tikai, ja ir noformēts Norīkojums darbu veikšanai.
- 2.13.3. Elektroinstrumenta lietošana tehnoloģiskajā zonā obligāti jāaskaņo ar atbildīgo VTL darbinieku – elektroietaišu ekspluatācijas inženieri un jānoformē Norīkojums darba veikšanai. Jebkuru elektroiekārtu izmantošana ārpus ēkām bez saskaņojuma ir aizliegta.
- 2.13.4. VTL nodrošina Darbuņēmējam tikai pieslēguma vietu pārvietojamās būvlaukuma sadales pieslēgšanai. Pārējās iekārtas darbu veikšanai (sadales, pagarinātāji, instrumenti, u.c.) nodrošina pats Darbuņēmējs.
- 2.13.5. Jebkuram elektroinstrumentam vai elektroaprīkojumam, izņemot akumulatora, ir jābūt veiktai tehniskai apkopei/pārbaudei, ko apliecina pārbaudes sertifikāts vai instrumenta/aprīkojuma turētāja sagatavots iekšējais akts, kurš apliecina, ka instruments ir pārbaudīts un tas ir drošs. Šādas pārbaudes jāveic instrumenta/aprīkojuma ražotāja noteiktajos termiņos, bet ne retāk **kā vienu reizi gadā**.
- 2.13.6. Ja instruments / aprīkojums tiek nomāts, šāds apliecinājums jāpieprasa no nomnieka. Ja nomnieks nevar piestādīt šādu apliecinājumu, Darbuņēmējam jāveic šī aprīkojuma pārbaude. Bez veiktas pārbaudes, aprīkojums netiks ļauts ekspluatēt.
- 2.13.7. Pirms instrumenta pievienošanas barošanas tīklam nodarbinātajam jāpārlicinās, ka tīkla spriegums ir atbilstošs instrumenta spriegumam un jaudai.
- 2.13.8. Kabeļu saimniecība jāuztur kārtībā, pārvietošanās ceļos darba vietā jānodrošina kabeļu aizsardzība pret nejaušu to bojāšanu vai aizķeršanos aiz tiem. Šķērsojot ceļus jānodrošina kabeļu aizsardzība pret mehāniskajiem bojājumiem. Teritorijā kabeļi jāgulda uz trijkājiem, to ierakšana zemē ir aizliegta. Ja kabelis jāgulda zemē, to var darīt tikai ar atbildīgo VTL persona saskaņošanu

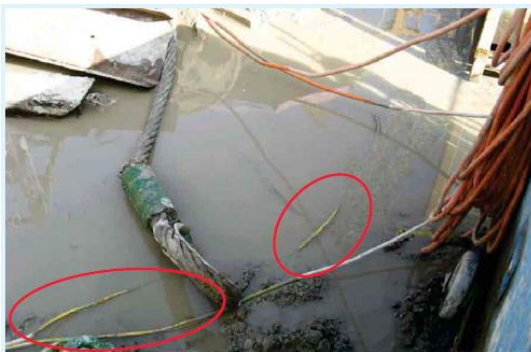

Pārvietošanās ceļos nosegti vai augstumā izvietoti kabeļi

Haotiski izvietoti kabeļi

2.13.9. Instrumentus un kabeļus nav atļauts atstāt mitrumā (ūdenī) t.sk. nokrišņu apstākļos, ja to tehniskā specifikā nav noteikts savādāk;

Elektrokabeļi tiek ekspluatēti tiem atrodoties neatbilstošā darba vidē

2.13.10. Āra apstākļos atļauts izmantot elektroinstrumentus (piem., pagarinātājus), kuru aizsardzības klase nav zemāka par **IP 44**. Kontaktligzdām jābūt aprīkotām ar nosedzošajiem vāciņiem;

2.13.11. Elektrisko pagarinātāju vadiem tiek izvirzītas sekojošas prasības, papildus tām, kas noteiktas p.2.13.10.:

- 2.13.11.1. vadu šķērsriezums nedrīkst būt mazāks par $2,5\text{mm}^2$, ja pagarinātājs paredzēts spēka instrumentiem un $1,5\text{mm}^2$, ja paredzēts izmantot apgaismojumam;
- 2.13.11.2. vadu šķērsriezumam jāatbilst kopējai izmantojamā aprīkojuma jaudai;
- 2.13.11.3. pagarinātājiem vai pagaidu elektroinstalācijai jābūt pilnībā izritinātai no spoles, izņemot tos gadījumus, kad to ir paredzējis ražotājs;
- 2.13.11.4. pagarinātāju kabeļiem vai pagaidu elektroinstalācijai jābūt bez defektiem un labojumiem. Pieļaujama tikai tādi labojumi, lai nerastos bīstamas pārejas pretestības vai elektrotraumas darbiniekiem.

***Kabeļi savienoti īslaicīgai
lietošanai un tie nedroši, kā
rezultāta var rasties bīstamas
situācijas***

***Elektrokabeļi savienoti pareizi,
ar termo muftas palīdzību***

- 2.13.12. Pagaidu elektroietaisēs, būvniecības sadalnēs, kurās ir iespējami pieslēgumi vairākiem sprieguma līmeņiem, virs rozetēm ir jābūt informatīvām uzlīmēm ar attiecīgi norādītu spriegumu. Papildus uzmanības pievēršanai, rozetes jāidentificē ar krāsām.
- 2.13.13. Ja vienā VTL sadalnē ir pieslēgti dažādi, piem., VTL un darbuzņēmējs, uz kabeļa pie rozetes jābūt norādītam kabeļa lietotājam (kompānija).

Dažādu sprieguma līmeņu kontaktligzdas papildus identificē ar dažādām krāsām

2.13.14. Elektroierīcēm un visām metāla daļām, kuras var nokļūt zem sprieguma, jābūt zemētām. Elektroierīcēm un elektroinstrumentiem ir jābūt ar CE marķējumu un uz elektroinstrumentiem ir jābūt zīmei „kvadrāts- kvadrātā” (dubultā izolācija).

Uz instrumenta atbilstības marķējums, ka instrumentam ir dubultā izolācija

- 2.13.15. Elektroinstrumenta kontaktdakšai jābūt piemērotai elektrotīkla kontaktligzdai. Kontaktdakšas konstrukciju nav atļauts nekādā veidā mainīt.
- 2.13.16. Darba pārtraukumos un darbadienas beigās visi elektroinstrumenti ir jāatslēdz no barošanas tīkla.
- 2.13.17. Nav atļauts bloķēt elektroinstrumenta drošības slēdzi vai veikt darbus ar noņemtu drošības aizsargu.
- 2.13.18. Pirms instrumenta pievienošanas elektrotīkla kontaktligzdai, tā slēdzim jāatrodas stāvoklī „Atslēgts”, kā arī nav atļauts lietot instrumentu, ja tā slēdzis ir bojāts.
- 2.13.19. Veicot darbu ar rotējošiem elektroinstrumentiem, nodarbinātajiem nav atļauts valkāt vaļīgu, brīvi plandošu darba apģērbu un rotaslietas, un jānodrošina, lai instrumenta kustīgajās daļās netiktu ierauti mati, apģērbs vai aizsargcimdi.

- 2.13.20. Ja instruments darba izpildes laikā rada troksni, kurš ir lielāks par 80 dB vai putekļus, visiem nodarbinātajiem, kuri atrodas veicamā darba izpildes zonā (līdz 1,5m), jālieto atbilstoši dzirdes aizsardzības un elpceļu aizsardzības līdzekļi.
- 2.13.21. Jebkādas darbības saistībā ar instrumenta regulēšanu vai nolietoto detaļu nomaiņu atļauts veikt tikai darbnīcās. Veicot instrumentu remontu, tie ir jāatvieno no barošanas avota.
- 2.13.22. Vietās, kur kabeļi tiek izvietoti pār esošām konstrukcijām, t.sk. dzelzbetona apvalņojumiem, starp kabeļiem un konstrukciju jāizvieto starplikas, lai berzes rezultātā netiktu radīts kabeļa bojājums.
- 2.13.23. Ja pēc instrumenta (aprīkojuma) pievienošanas strāvas avotam un to ieslēdzot ar automātslēdzi, tas uzreiz izslēdzas, darbuzņēmējs nekavējoties informē VTL elektroietaišu ekspluatācijas inženieri. Tālākās darbības atļautas tikai pēc iekārtas pārbaudes no VTL puse un atļaujas saņemšanas.

2.14. Rokas atslēdznieku instrumenti

2.14.1. VTL ir noteikti ierobežojumi rokas atslēdznieku instrumentu lietošanai atkarībā no teritorijas zonējuma:

2.14.1.1. Zaļajā zonā – darba kārtībā esoši rokas instrumenti, bez atskabargām, robiem, nošķēlumiem, plaisām;

2.14.1.2. **Tehnoloģiskajā zonā** – darba kārtībā esoši rokas instrumenti, **kuri nerada dzirksteli**, bez atskabargām, robiem, nošķēlumiem, plaisām.

- 2.14.2. Nav atļauts izmantot rokas instrumentus ar noņemtiem drošības aizsargiem, ja instruments ar tādiem ir aprīkots.
- 2.14.3. Nelielus rokas instrumentus, ja tie ir jāpārnēsā no vienas vietas uz otru lielā daudzumā, tos ievieto (kārtīgi un nevis sametot) instrumentu kastē vai somā;
- 2.14.4. Nav atļauts instrumentu padot to metot, tas jānodod no rokas rokā vai noliekot to paredzētajā vietā;
- 2.14.5. Darba pārtraukumos nav atļauts atstāt rokas instrumentus tā, ka tie var radīt risku nodarbinātajam vai samestus kaudzē, t.sk. kopā ar slaukāmo materiālu vai darba apģērbu.
- 2.14.6. Nav atļauts atstāt instrumentus, sīkas detaļas, skrūves un uzgriežņus uz remontējamās iekārtas virsmas vai tās iekšpusē.
- 2.14.7. Uzgriežņu atskrūvēšanai izmantot atbilstoša izmēra atslēgas.
- 2.14.8. Nav atļauts izmantot rokas instrumentus, kuri ir mainījuši savu sākotnējo formu/izskatu (līki, nolocīti uz vienu pusi, utt.).
- 2.14.9. Darbuņēmējam pirms rokas instrumenta lietošanas jāpārlicinās par tā atbilstību VTL drošības prasībām.

2.15. Ugunsdzēsības aparāti

2.15.1. VTL teritorijā ir noteiktas obligātas prasības, ka darba izpildes vietā ir jābūt nodrošinātām ar ugunsdzēsamo aparātu (-iem).

2.15.2. VTL teritorijā **atļauts** izmantot **ogļskābās gāzes** un **pulvera** ugunsdzēsības aparātus.

Pulvera aparāti- piemēroti visa veida nelielu ugunsgrēku nodzēšanai, t.sk. elektroiekārtu nodzēšanai zem sprieguma līdz 1000 voltiem

Ogļskābās gāzes aparāti- piemērotāki elektroiekārtu zem sprieguma līdz 1000 voltiem dzēšanai, jo dzēšot degošo priekšmetu netiek bojātas blakus esošās iekārtas.

2.15.3. Ugunsdzēsības aparātiem jābūt izvietotiem tā, lai tie būtu labi pārredzami un brīvi pieejami. Ugunsdzēsības aparāti, kuri ir izvietoti telpās, jābūt apzīmētiem ar drošības zīmi un novietotiem tā, lai ugunsdzēsības aparāta rokturis būtu ne augstāk kā 1,5 metrus no zemes.

Ugunsdzēsības aparātam nav nodrošināta brīva piekļuve

Ugunsdzēsības aparātam nodrošināta brīva piekļuve, kā arī aparātu atrašanās vieta ir identificēta

2.15.4. VTL atļauts izmantot tādus ugunsdzēsības aparātus, kuri ir sertificēti (to apliecina CE marķējums), pārbaudīti un bez bojājumiem:

2.15.4.1. Aparātiem jābūt derīgam pārbaudes termiņam, ko apliecina uzlīme uz ugunsdzēsības aparāta. Komersantam, kas veic ugunsdzēsamo aparātu tehnisko apkopi, jābūt sertificētam.

Gads, līdz kuram pārbaude ir derīga

Mēnesis, līdz kuram pārbaude ir derīga

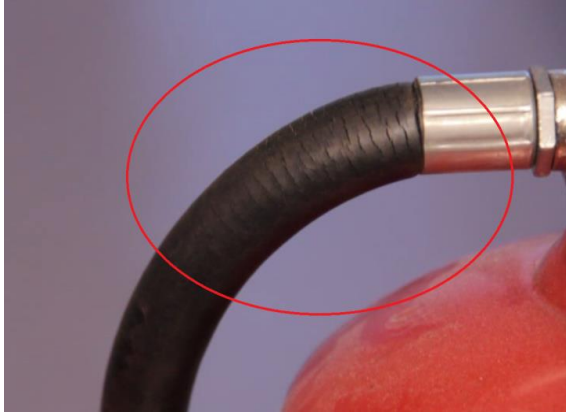
Ugunsdzēsības aparāta derīguma termiņš ir līdz 2014.gada jūnijam

2.15.4.2. Ugunsdzēsības aparātam ir jābūt atbilstoši noplombētam, bez redzamiem bojājumiem (izplūdes šļūtenes vai sifonam, vai korpusa), bez rūsas, buktēm, manometra bojājumiem. Manometra rādītājam jāatrodas zaļajā sektorā, kā arī informācijai uz ugunsdzēsības aparāta ir jābūt labi salasāmai.

Patvaļīgi mainīta plomba, kas bloķēs aparāta palaišanu

Sasprēgājusi šļūtene

*Ugunsdzēsības
aparātam bojāts
manometrs un
informācija par to
derīgumu un veiktajām
pārbaudēm ir bojāta un
nav salasāma*

2.15.5. Uzņēmuma teritorijā un objektos izvietotos ugunsdzēsamos aparātus nav atļauts noņemt un pārvietot uz citu vietu. Izņēmuma gadījums ir ārkārtas situācija.

2.15.6. VTL, veicot darbus vai iebraucot teritorijā, ir noteiks minimālais ugunsdzēsības aparātu skaits atkarībā no darba rakstura. Nepieciešamais ugunsdzēsamo aparātu skaits un tips norādīts Norīkojumā darbu veikšanai.

2.15.7. Noteiktais minimālais ugunsdzēsības aparātu skaits transporta līdzekļos, iebraucot VTL teritorijā.

<p>Vieglās automašīnas</p> <p>1 ugunsdzēsamais aparāts ar dzēstspēju 5A 21B (PA1)</p>	 <p>1 Kg</p>
<p>Pasažieru transportlīdzeklis, Kravas, lielgabariņa automobilis un traktortehnika</p> <p>Ugunsdzēsamie aparāti vai aparāts ar kopējo dzēstspēju 27A 70B (1 PA6 vai 1PA4 vai 1PA2)</p>	 <p>Vai</p> <p>Vai</p> <p>4 kg 2 kg</p> <p>6 kg</p>
<p>Transporta vienības kas transportē bīstamās kravas</p> <p>Ugunsdzēsamie aparātu skaits atbilstoši ADR p.8.1.4.1</p>	

2.16. Ķīmiskās vielas un to izmantošana

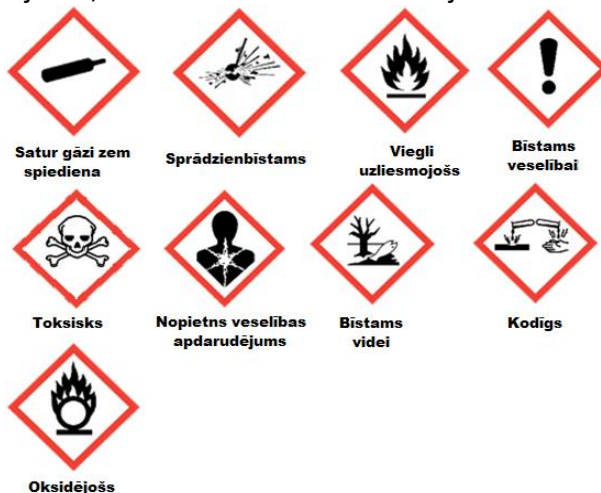
2.16.1. Darbību veicējam, ņemot vērā ķīmisko vielu vai to maisījumu bīstamību, jāievēro rūpība un piesardzība, un jāveic nepieciešamie pasākumi, lai nepieļautu kaitējumu videi, cilvēku dzīvībai, veselībai un īpašumam. Novietojot ķīmiskas vielas darba izpildes vietā, ievērot noteiktās higiēnas un vides aizsardzības prasības.

2.16.2. Traukos, kuros atrodas ķīmiskās vielas, jābūt uzrakstam ar vielas nosaukumu. Trauka saturam atbilstošs nosaukums nepieciešams arī tādām ķīmiskām vielām, kuras nav bīstamas nodarbinātā veselībai vai dzīvībai.

Ķīmiskās vielas tiek uzglabātas otrreiz izmantotos iepakojumos, uz kura nav ķīmiskās vielas marķējums

2.16.3. Papildus ķīmiskās vielas vai maisījuma nosaukumam, ja tā ir bīstama, uz iepakojuma jābūt izvietotai atbilstoši piktogrammai. Bīstamības piktogramma ir attēls uz etiķetes, ietverot brīdinājuma simbolu un īpašas krāsas, kas paredzētas informācijas sniegšanai par kaitējumu, ko konkrētā viela vai maisījums var radīt mūsu veselībai vai videi.

Mucas ar ķīmiskām vielām ir bez identificējoša marķējuma un netiek atbilstoši uzglabātas

2.16.4. Darbuņēmējam darba izpildes vietā (VTL teritorijā un objektos) jānodrošina pieeja izmantojamo ķīmisko vielu Drošības Datu lapām (DDL). Šīm vietām jābūt identificētām un pārredzamām, lai VTL Ugunsdzēsības, glābšanas un apsardzes dienesta darbinieki varētu ārkārtas situācijās operatīvi iepazīties ar nepieciešamo drošības un reaģēšanas informāciju.

2.16.5. Pirms darbu uzsākšanas, ar DDL ir jābūt iepazīstinātiem visiem Darbuņēmēja darbiniekiem, kuri izmanto konkrēto ķīmisko vielu.

2.16.6. Balstoties uz Drošības datu lapā noteiktajām drošības prasībām, darbinieki jānodrošina ar atbilstošiem aizsardzības līdzekļiem saskarē ar ķīmisko vielu, kā arī darbiniekiem ir jāprot pareizi lietot atbilstošos aizsardzības līdzekļus.

2.16.7. Ņemot vērā ķīmiskās vielas sastāvu un īpašības, jānodrošina pareiza ķīmisko vielu uzglabāšana.

Pareiza ķīmisko vielu uzglabāšana – izvietotas drošības zīmes, pieejamas drošības datu lapas, vielas ir marķētas

3. DARBA ATĻAUJAS

Lai nodrošinātu drošu darba izpildi, Darbuņēmējam ir jāsaņem darba atļauja – Norīkojums darbu veikšanai. Darba atļauju nav nepieciešams saņemt sekojošiem darbiem:

- darbiem, kas saistīti ar normālu tehnoloģisko procesa nodrošināšanu, izmantojot esošo tehnoloģisko infrastruktūru;
- tehnikas remontu transporta (UGAD) nodaļā;
- Apgaismojuma spuldžu nomaiņa administratīvajās un sadzīves telpās;
- dažāda rakstura saimnieciski darbi termināla administratīvajās un sadzīves ēkās;
- veicot ģeodēzijas darbus termināla zaļajā zonā;
- veicot atsūkņēšanas darbus ar vakuuma autocisternu;
- darbi, kas tiek veikti Remontdarbu cehā un tā teritorijā ar tajā uzstādītājam iekārtām un ierīcēm;
- darbi, kas saistīti ar termināla teritorijas un būvju uzkopšanu un apzaļumošanu, izņemot zāles pļaušanu un krūmu apgriešanu;
- darbi, kas saistīti ar Laboratorijas iekārtu apkalpošanu;
- darbi, kas saistīti ar VTL dzelzceļa pievedceļos esošo pārmiju tīrīšanu un eļļošanu. Pirms šo darbu sākšanas OBLIGĀTI jāinformē TPMV un VTL atbildīgā persona par dzelzceļa infrastruktūru.

STRĀDĀ AR DERĪGU DARBA ATĻAUJU

Daudzus darbus atļauts sākt tikai ar darba atļauju. Saņem no darba vadītāja derīgu darba atļauju pirms uzsāc darbu.

- Darba atļaujā ir noteikti nosacījumi, kā tev rīkoties, lai darba izpilde būtu droša.
- Saproti, zini un ievēro darba atļaujā norādītās prasības.
- Pārlicinies, ka darba atļauja ir derīga.
- Neskatoties uz derīgu darba atļauju, vienmēr pārlicinies pie tiešā vadītāja vai darba vadītāja, ka darbus sākt ir droši.
- Mainoties darba apstākļiem, veidam vai apjomam nepieciešama jauna darba atļauja.

3.1. Darba atļauju veidi

- 3.1.1. **Norīkojums darbu veikšanai** – īpaša rakstveida atļauja darbu veikšanai, tai skaitā ugunsbīstamu darbu veikšanai. Par ugunsbīstamu darbu tiek uzskatīts jebkurš darbs, kura rezultātā veidojas liesma, dzirkstele vai karstums. Piemēram, tādi darbi kā griešana, metināšana, slīpēšana, smilšu strūklošana, kā arī elektriskā aprīkojuma, kas nav sprādzienbīstamā izpildījumā, izmantošana sprādzienbīstamā vidē/zonā.

Norīkojumu darbu veikšanai noformē visiem darbiem

Ugunsbīstami darbi

- 3.1.2. Ja tiek veikti **zemes darbi, darbi slēgtā telpā un elektroietaisēs**, jānoformē papildus atļauja, kas ir uzskatāma par pielikumu pie *Norīkojuma darbu veikšanai* atkarībā no plānotajiem veicamajiem darbiem.
- 3.1.3. **Atļauja zemes rakšanas darbu veikšanai** – īpaša rakstveida atļauja zemes darbu veikšanai. Šī atļauja tiek papildus noformēta kā pielikums *Norīkojumam darbu veikšanai*, ja tajā ir veikta atzīme „Rakšanas darbi”. Atļaujas veidlapas paraugu skatīt rokasgrāmatas pielikumā „Atļauja zemes darbu veikšanai”

Ja zemes darbi tiek veikti vairāk kā 1,5 metru dziļumā, papildus zemes rakšanas darbu atļaujai jānoformē atļauja iekļūšanai slēgtā telpā

- 3.1.4. **Atļauja iekļūšanai slēgtā telpā** – īpaša rakstveida atļauja iekļūšanai slēgtā telpā. Šī atļauja tiek papildus noformēta kā pielikums *Norīkojumam darbu veikšanai*, ja tajā ir

veikta atzīme „Darbs slēgtā telpā”. Atļaujas veidlapas paraugu skatīt rokasgrāmatas pielikumā „Atļauja darbu veikšanai slēgtā telpā”. Atļauja darbu veikšanai slēgtā telpā/zonā derīga vienu darba dienu. Ja iekļūšana Slēgtā telpa nav saistīta ar darbu veikšanu, Norīkojums darbu veikšanai nav jānoformē – tikai Atļauja darbam Slēgtā telpā.

Detalizētu skaidrojumu, kas ir slēgta telpa, un prasības, veicot darbus tajā, skat. nodaļā – „Darbi slēgtā telpā”

- 3.1.5. **Norīkojums darbam elektroietaisēs** – īpaša rakstveida atļauja darbu veikšanai elektroietaisē. Šī atļauja tiek noformēta kā pielikums *Norīkojumam darbu veikšanai*, ja tajā ir veikta atzīme „Darbs elektroietaisē”. Atļaujas veidlapas paraugu skatīt rokasgrāmatas pielikumā „Norīkojums darbam elektroietaisēs”.

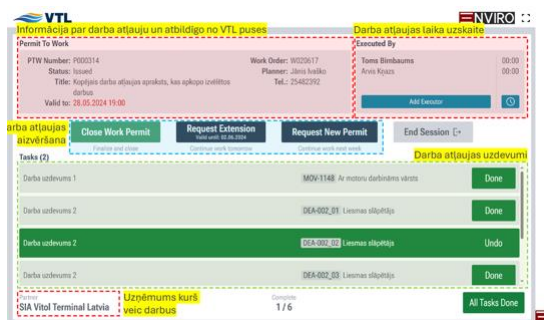
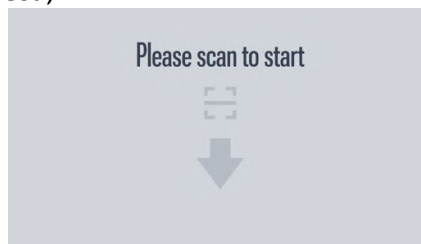
Ieiet un veikt darbus elektroietaisēs atļauts tikai pēc speciālas atļaujas saņemšanas

- 3.1.6. **Atļauja elektroierīču pieslēgšanai**. Ja darbu veikšanai nepieciešams pieslēgt pārvietojamas elektroierīces, Norīkojuma pieprasītājs raksta pieprasījumu e-pasta veidā Elektroietaišu ekspluatācijas inženierim. Pārvietojamu elektroierīču pieslēgšanu organizē Darbuņēmēja darbinieki pēc rakstiska rīkojuma saņemšanas no Elektroietaišu ekspluatācijas inženiera (elektroniska, izmantojot e-pastu).

3.2. Noformēšana

- 3.2.1. Norīkojums darbu veikšanai tiek gatavots elektroniski sistēmā "ENVIRO". Norīkojumu noformēt var gan VTL, gan Darbuzņēmējs.
- 3.2.2. Darbuzņēmējs sagatavo Norīkojumu darbu veikšanai pēc darba pieprasījuma saņemšanas, kuru tam izsniedz VTL darbu plānotājs (projekta vadītājs) vai sagatavo pats Darbuzņēmējs
- 3.2.3. Lai kvalitatīvi noformētu Norīkojumu darba veikšanai, Darbuzņēmējs elektroniskā sistēmā "ENVIRO" norāda sekojošu informāciju:
- 3.2.3.1. Plānotā darba izpildes veids – zemes rakšana, darbs augstumā, darbs ar rokas instrumentiem, utt.;
  - 3.2.3.2. Kādas būs nepieciešamas papildus atļaujas;
  - 3.2.3.3. Instrumenti un aprīkojums, kuru plāno izmantot darba izpildes laikā;
  - 3.2.3.4. Darba metodes;
  - 3.2.3.5. Detalizēts darba apraksts;
  - 3.2.3.6. Objektā nodarbināto skaits;
  - 3.2.3.7. Darbu izpildes laiks;
  - 3.2.3.8. Darba organizatora darba vietā vārds, uzvārds un telefona numuri;
  - 3.2.3.9. Citu informāciju, ko pieprasa Norīkojums un kas ir atspoguļota šīs instrukcijas 5. daļā "Ugunsbīstamie darbi"
- 3.2.4. Ja Norīkojumu darbu veikšanai gatavo VTL darbinieks, informāciju, kas norādīta punktā 3.2.3. darbuzņēmējs iesniedz VTL darbiniekam, kā arī citu informāciju, ko pieprasa VTL darbinieks un kura nepieciešama, lai kvalitatīvi sagatavotu Norīkojumu darbu veikšanai.
- 3.2.5. Ja to pieprasa VTL VDA pārstāvis, piedalās Norīkojuma darbu veikšanai izskatīšanas sapulcēs.
- 3.2.6. Ja Norīkojuma gatavošanas laikā, sistēma "ENVIRO" norāda, ka darbs saistīts ar augstu risku (High risk), darbuzņēmēja darbiniekam pienākums kopīgi ar Darbu plānotāju un VDA pārstāvi sagatavot šim darbam URA;
- 3.2.7. Norīkojums darbu veikšanai tiek noformēts vienam, konkrētam darba pieprasījumam, kas var saturēt vairākus darba uzdevumus;
- 3.2.8. Norīkojums darbu veikšanai ir derīgs līdz 7 (septiņām) dienām.
- 3.2.9. Katram Norīkojumam pie tā izdrukāšanas tiek piešķirts QR kods, kas ir unikāls.
- 3.2.10. Katras darba dienas beigās darbuzņēmējs uzrāda darba vietu pārbaudei UGAD pārstāvim un veic atzīmi Norīkojumā par to vai darbi ir pabeigti, vai arī nē.
- 3.2.11. Darbu beigās (darba dienas beigās) darbuzņēmējs atgriež Norīkojumu TPMV (izsniegšanas vieta) – PTW kiosks. Darbuzņēmējs PTW kioskā noskenē QR kodu izvēlās no opcijām: vai Norīkojums tiek slēgts (Close Work Permit), vai darbi tiks turpināti (Request Extension), vai nepieciešams jauns Norīkojums, piem., pagarināt uz nākamo nedēļu (Request New Permit). Ja darbuzņēmējs ir veicis atzīmi "Close Work Permit", Norīkojums tiek slēgts un tas vairs nav derīgs. Ja darbuzņēmējs ir veicis atzīmi "Request Extension", šis Norīkojums tiek pagarināts un darbuzņēmējs to var izņemt nākamo dienu. Ja darbuzņēmējs ir veicis atzīmi "Request New Permit", tiek izveidots jauns Norīkojums ar tiem pašiem datiem, tikai ar citu datumu un numuru. Darbu pabeigšana

un Norīkojuma slēgšana apliecina, ka darbi ir pabeigti, darba vieta sakārtota un var droši iekļaut aprīkojumu tehnoloģiskā procesā;

- 3.2.12. Ja Darbuņēmējs noskenējot QR kodu veicis atzīmi logā “Request Extension”, tad nākošā dienā Darbuņēmējam tiek izsniegts tas pats Norīkojums (Norīkojums atrodas speciālā, viegli Darbuņēmējam pieejamā vietā). Par to, ka Norīkojums ir pagarināts apliecina TPMV paraksts un datums.
- 3.2.13. Darbus Darbuņēmējs darba dienas laikā var realizēt no plkst.7.30 līdz 19.30.
- 3.2.14. Ja nepieciešams darbu veikt ilgāk, tad Norīkojumu var pagarināt maksimāli līdz plkst.23.30. Ja ar šo termiņu nepietiek, jāizņem jauns Norīkojums.
- 3.2.15. Pēc Norīkojuma saņemšanas, Darbuņēmējs ir tiesīgs uzsākt Norīkojuma norādīto darbu realizāciju, izņemot tos gadījumus, kad Norīkojuma sadaļā “IAL un KAL” ir atzīme, ka jāveic gaisa kvalitātes mērījumi. Šādos gadījumos darbus uzsākt var tikai pēc tam, kad UGAD pārstāvis ir devis savu akceptu, ko apliecina ar savu parakstu.
- 3.2.16. Pirms darbu uzsākšanas, darbu organizators darba vietā veic darbā iesaistīto personu mērķa instruktāžu, par ko izdara atzīmes sadaļā “Atļaujas realizēšana”. Par to, ka darbiniekiem ir veikta mērķa instruktāža, apliecina iesaistīto personu paraksti. Mērķa instruktāža tiek veikta OBLIGĀTI visiem darbiniekiem. Mērķa instruktāža tiek veikta vienu reizi, konkrēta darba un Norīkojuma ietvaros.
- 3.2.17. Darba organizators darba vietā organizē, lai katru dienu pirms darbu uzsākšanas būtu veikta pēdējā brīža riska novērtējums, ko apliecina atzīmes Norīkojuma otrā pusē sadaļā “Pēdējā brīža riska analīze”.

PĒDĒJĀ BRĪŽA RĪSKA ANALĪZE JĀVEIC PIRMS DARBA UZSĀKŠANAS!		Datums		Datums		Datums		Datums		Datums		Datums	
		JĀ	NR	N/A	JĀ	NR	N/A	JĀ	NR	N/A	JĀ	NR	N/A
Riski	Darbiniekiem darba uzdevumi un riski ir izskaidroti. <i>Сотрудникам разъяснены рабочие задачи и риски.</i>												
	Riski/bīstamības ir samazinātas līdz pieļaujamajam līmenim un tiek kontrolētas. <i>Риски/опасности сведены до приемлемого уровня и находятся под контролем.</i>												
Atļaujas	Meteoroloģiskie laika apstākļi ir atbilstoši darba izpildei (piem. vēji <15m/s, u.c.). <i>Дли meteorological conditions are appropriate for the performance of work (e.g. wind <15m/s, etc.).</i>												
	Vai darbiem slēgtā telpā (akas, rezervuārs iekšpusē uc.) ir sagatavota atļauja? <i>Есть ли разрешение на работу в закрытом помещении (кабина, вентилятор резервуара и т.д.)?</i>												
Droša darba izpilde	Vai ir sagatavots kraušanas plāns, ja tiek plānota kravu pārvietošana? <i>Есть ли план погрузки, если планируется перевозка груза?</i>												
	Darbinieki pareizi lieto individuālos aizsardzības līdzekļus (IAL). <i>Сотрудники правильно используют средства индивидуальной защиты (СИЗ).</i>												
Komunikācija	Iekārta atslēgta un/vai bloķēta (LOTO). <i>Оборудование выключено и/или заблокировано (LOTO).</i>												
	Vai darba augstumā var veikt droši? <i>Действительно ли безопасно работать на высоте?</i>												
	Vai darba izpildes laikā pastāv kritiņa objekta risks? <i>Есть ли риск падения предметов во время выполнения работы?</i>												
	Izmantojiet instrumentu un iekārtas pārbaudītas, lietotājam drošas. <i>Используйте инструменты и оборудование проверены, безопасны и использованы.</i>												
	Vai tehnoloģiskā procesa maiņas vadītājs (63662377) ir informēts par darbiem, ja tie var ietekmēt tehnoloģisko procesu? <i>Есть ли руководитель смены технологического процесса (63662377) в работе, если они могут повлиять на технологический процесс?</i>												
	Vai galvenais darbu vadītājs ir informēts par citiem objekta noteiktajiem darbiem? <i>Знает ли главный подрядчик о других работах на объекте?</i>												
	Rīcība ārkārtas situācijās un negadījumā ir zināmas. <i>Известны ли действия на чрезвычайные ситуации и аварии.</i>												
	Izpārbauda elektrokabeļi Elektrokabeļi pārbaudīti zemes rakšanas darbus var veikt droši Datums, parakst _____												
	Elektroapriekojums ir atslēgts (atvienots no el. sadales skapja) Datums, parakst _____												

- 3.2.18. Ja kāda no Norīkojuma sadaļām ir aizpildīta un nav vietas jauniem ierakstiem, Darbuņēmējs izņem jaunu Norīkojumu (ar identisku informāciju).
- 3.2.19. Norīkojumam nepārtraukti darba izpildes laikā jāatrodas darba izpildes vietā, vai tiešā tuvumā. Norīkojumam jāglabājas tāda veidā, lai tas neciestu no klimatiskajiem apstākļiem vai kā citādi.
- 3.2.20. Ja norīkojumā norādīts, ka darbu izpildes vietā jāatrodas UGAD apakšvienībai, Darbuņēmējs, ne vēlāk kā 20 min. pirms darbu sākšanas (t.sk. atsākot darbus pēc pārtraukumiem, kuri garāki par 30 min.), par to informē UGAD maiņas vadītāju, norādot konkrētu darbu uzsākšanas laiku. Ja darbi attaisnojošu iemeslu dēļ netiek uzsākti 15 min. laikā no noteiktā, VTL UGAD var posteni pamest. Par šo kavējumu radušos darbu dīkstāvi un saistītajiem izdevumiem ir atbildīgs Darbuņēmējs.
- 3.2.21. Atļauja zemes darbu veikšanai tiek noformētas uz laiku, kas paredzēt konkrētā darba veikšanai, bet ne ilgāk kā viens kalendārais mēnesis. Ja darbs netiek izdarīts attaisnojošu iemeslu dēļ viena mēneša laikā, to var pagarināt vēl uz vienu mēnesi, ja šajā laikā nav mainījusies darba vide.
- 3.2.22. Atļauju zemes darbu veikšanai nav jānoformē, ja tiek veikti labiekārtošanas darbi, kas saistīti ar virsmas planēšanu, tranšeju un rakumu (bedru) aizbēršana.
- 3.2.23. Atļauju zemes darbu veikšanai var nenoformēt, ja zemes rakšanas darbi ir saistīti ar zemes virskārtas noņemšanu (līdz 30cm) un VTL elektroietaišu ekspluatācijas inženieris ar savu parakstu Norīkojumā darbu veikšanai ir apliecinājis, ka elektrokabeļi ir pārbaudīti un rakšanas darbus var veikt droši.

Jāpārbauda elektrokabeļi

Elektrokabeļi pārbaudīti zemes rakšanas darbus var veikt droši

Datums, parakst _____

- 3.2.24. Atļaujas zemes darbu veikšanai otrā pusē jābūt atspoguļotai shematiskai darbu izpildes vietai ar norādītām potenciāli bīstamām vietām.
- 3.2.25. Ja darbu apjoms ir tik liels, ka vienā shēmā visas potenciāli bīstamās vietas nevar norādīt, tad šādos gadījumos darbi jāsadala etapos un katram atsevišķam etapam

jāsagatavo atsevišķa atļauja, lai izvairītos no neatbilstošām shēmām darba izpildes vietā.

- 3.2.26. Ja Norīkojumā ir atzīmē „augsts risks” (High), pirms darbu uzsākšanas savlaicīgi nepieciešams veikt URA procesu, ar mērķi identificēt visus darba laikā iespējamus riskus, kurus neaptver Norīkojums, un noteikt tos mazinošos pasākumus.
- 3.2.27. Ja darbu laikā drošai darbu izpildei ir nepieciešama iekārtu/aprīkojuma bloķēšana, tad tiek pielietota bloķēšanas procedūra.
- 3.2.28. Ja darbu veikšanai nepieciešams pieslēgt pārvietojamu elektroierīci, atļauju šādu ierīču pieslēgšanai dod Elektroietaišu ekspluatācijas inženieris. Atļaujas pieslēgt elektroierīci pieprasīšanas, un atļaujas došanas kārtība noteikta punktā 3.1.6.

3.3. Norīkojuma darbu veikšanai darbplūsma

Rezervēts

3.4. Bloķēšana/marķēšana

PĀRBAUDI BLOĶĒŠANU PIRMS DARBA UZSĀKŠANAS

Nodrošini sistēmas vai aprīkojuma drošību pirms darbu sākuma.

- Apzinies tādus riskus kā elektriskā strāva, spiediens, gāzes, karsti šķidrumi vai starojums.
- Pirms uzsāc darbu ar iekārtu, bloķē enerģijas avotus, ja nepieciešams, iztīri un izvēdinī to.
- Bloķēšanas faktu nepieciešams pārbaudīt personīgi gan darba veicējiem, gan operatoram.
- Pielieto iekārtu bloķēšanas/marķēšanas (LOTO) procedūru, lai pilnīgi bloķētu sistēmu.
- Atvērtas iekārtas vai cauruļvada gadījumā nodrošini pie tā operatoru.
- Nodrošini regulāru bloķēšanas pārbaudi un efektivitāti.
- Vienmēr lieto atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus.

3.4.1. Bloķēšana / marķēšana atbilstoši to definīcijām tiek pielietota, lai nodrošinātu, ka aprīkojumu nevar nejauši ieslēgt/iedarbināt un uzkrātā enerģija (elektrība, ūdens, naftas produkts, gāze, tvaiks u.c.) netiek atbrīvots pirms apkopes vai remonta darbu pabeigšanas un nodrošinātu **drošu darbu jebkuras iekārtas / aprīkojuma apkopes vai remonta laikā.**

3.4.2. Bloķēšana sevī ietver piemērotas mehāniskas barjeras/ierīces uzstādīšanu, kas fiziski novērš enerģijas noplūdi vai izdalīšanos t.sk. produkta plūsmu, kamēr tiek veikti darbi pie noteiktā aprīkojuma vai iekārtas (tvertne, cauruļvads, sūknis, elektrodzinējs u.c.);

3.4.3. Bloķēšanas/marķēšanas process jāpiemēro jebkurai iekārtai, kura darba procesa laikā var izraisīt ar savu enerģiju jebkuru negadījumu.

3.4.4. Ja Norīkojumā ir atzīme par Bloķēšanas/marķēšanas procedūras piemērošanu, darbuzņēmējam pirms darba uzsākšanas **OBLIGĀTI** ir jāpārliedzinās, bloķēšana/marķēšana ir veikta. Par to liecina gan marķējums, gan fizisks bloks vai speciāla slēdzene un atslēga.

Bloķēšanas/ marķēšanas pasākumi

LOTO- elektriskais

Apkārtējie darbības pasākumi

+

+

3.4.5. **Visiem darbiniekiem** jāievēro bloķēšanas laikā mehānismam (iekārtai) uzliktie aizliegumi un ierobežojumi. Neviens darbinieks nedrīkst ieslēgt, pievienot enerģiju vai jebkādā veidā savādāk darbināt mehānismu (iekārtu), kas ir atslēgts (nobloķēts), lai veiktu apkopi vai remontu, izņemot to personu, kas veica bloķēšanu/marķēšanu.

Iekārtai piemērota bloķēšana/marķēšana

3.4.6. Bloķēšanas/marķēšanas process:

3.4.6.1. Darbuņēmējiem, kuri veic Bloķēšanas/marķēšanas procesu, pirms tā uzsākšanas saņem Bloķēšanas/marķēšanas pieprasījuma informāciju (LOTO plānu), kurā norādīta pamatinformācija, informācija par atbloķējamo ierīci, un kāds bloķējums/marķējums jāveic (elektriskais vai mehāniskais);

LOTO pieprasījuma informācija			
Pamatinformācija : 002519 RSR - Liesmu slāpētāja filtrēšana, pagrieziņa atloka demontāža ar krasta ceļņa palīdzību.			
(At)bloķējamā ierīce			
TAG-ID : AUX-FIP-094	DSU4	Bloķēšanas un marķēšanas pārbaudi veica	Atbloķēšanas un marķēšanas noņemšana pārbaudi veica
Site : Fire Protection		Vārds, Uzvārds: ..... Paraksts:.....	Vārds, Uzvārds: ..... Paraksts:.....
Bloķējums un marķējums			
Secība : 1	Apraksts : Iks atslēgta elektrība sadalē (		
Enerģijas avots : Strāva	Bloķēšanu veica	Datums/laiks	Atslēgts Nr. ....
Statuss : Atslēgts			
Bloķējuma Nr. : 1			
TAG-ID : MOA-9600	Ar motoru darbināms pievads	Atbloķēšanu veica	Datums/laiks

3.4.6.2. Kopīgi ar LOTO plānotāju saskaņo metodi ar kādu tiks īstenota iekārtas bloķēšana.

3.4.6.3. Kopīgi ar LOTO plānu darbuņēmēja darbinieks saņem marķēšanas zīmes, kuras izvieta uz nobloķētajām ierīcēm. Darbuņēmējs, saņemot LOTO plānu, norāda informāciju par personu, kas veiks iekārtas/aprīkojuma bloķēšanu. Informācija, kas norādīta LOTO plānā tiek atspoguļota marķējumā.

LOTO numurs	001863
Bloķēšanas secība	1
Nobloķēts līdz	31/12/2019
Noblokēts	
<u>TAG-ID informācija</u>	
MLA-09	
MLA-09 [MarineLoadingArm]	
Stenders 09	
<u>Piezīmes</u>	
noslēgripas uzlikšana starp aizb. 4124/9991 un stenderu Nr	
<u>Apraksts</u>	
MLA Nr.9 EMCO sagatavošana pārvietošanai	
LOTO pieprasītājs	Asvats Zakrovs
Bloķēšanu veica	Egors Bendorfs
Marķēšanas datums	20/11/2019

LOTO numurs	001784
Bloķēšanas secība	1
Nobloķēts līdz	02/12/2019
Atslēgts	
<u>TAG-ID informācija</u>	
SWI-SS11_Z503	
SWI-SS11_Z503 [Switch Board / Distribution Board]	
Elektrosadale Z-503	
<u>Piezīmes</u>	
Atslēgt un nobloķēt "EEx rozete 16A" automatslēdzī	
<u>Apraksts</u>	
Elektriska aprīkojuma demontāžas un montāžas darbus.	
LOTO pieprasītājs	Sergejs Gorobovs
Bloķēšanu veica	
Marķēšanas datums	20/11/2019

vai

3.4.6.4. Marķējums nepieciešamas, lai informētu ieinteresētās personas.

- 3.4.6.5. Iekārtas Bloķēšanas/marķēšana ir veikta, ja pie iekārtas ir izvietota bloķēšanas/marķēšanas zīme un fiziski nobloķēta iekārta, piemēram, ievietota slēgripa. Ja šādi pasākumi nav veikti, Darbuzņēmējam darbus nav atļauts uzsākt, un par situāciju jāinformē atbildīgais VTL darbinieks.
- 3.4.6.6. Pēc iekārtas bloķēšanas/marķēšanas veikšanas (pirms uzsākšanas un pabeigšanas), informē par to TPMV (mehāniskā bloķēšana) vai elektroietaišu ekspluatācijas inženieri (elektriskā bloķēšana).
- 3.4.6.7. Sagaida objektā (pie iekārtas) VTL darbinieku, kurš veic fizisku bloķēšanas/marķēšanas procesa pārbaudi – pārlicinās dabā, ka bloķēšana ir realizēta un par rezultātiem informē TPMV.
- 3.4.7. Bloķēšanas/marķēšanas deaktivizācijas process:
- 3.4.7.1. Bloķēšanas/marķēšanas deaktivizācijas process tiek uzsākts tikai, kad uz doto iekārtu ir noslēgti visi izsniegtie Norīkojumi darbu veikšanai un ir vizuāli pārlicinājies, ka atbloķēšanas procesu var uzsākt;
- 3.4.7.2. Lai uzsāktu Bloķēšanas/marķēšanas deaktivizācijas procesu, jāsaņem LOTO plāns;
- 3.4.7.3. Pēc LOTO plāna saņemšanas, veic nobloķēto iekārtu atbloķēšanu un marķējuma noņemšanu atbilstoši plānā noteiktajam;
- 3.4.7.4. Par to, ka iekārtas ir atbloķētas, atbloķēšanas procesa veicējs informē TPMV (mehāniskā bloķēšana) vai elektroietaišu ekspluatācijas inženieri (elektriskā bloķēšana), kas savukārt organizē atbloķēšanas procesa pārbaudi un aprīkojuma atgriešanu tehnoloģijā.
- 3.4.8. Bloķēšanas/marķēšanas darbplūsmā:
Rezervēts

3.5. Uzdevuma riska analīze

- 3.5.1. Uzdevuma riska analīze (URA) ir pielikums *Norīkojumam darbu veikšanai*, kurā sistemātiski tiek identificēti riski un to mazinošie pasākumi, kuru efektīvu kontroli nenodrošina *Norīkojums darbu veikšanai*. Sagatavoto Uzdevuma riska analīzes paraugu skatīt rokasgrāmatas pielikumā „Uzdevuma riska analīze”.
- 3.5.2. URA tiek gatavo, ja Norīkojuma darbu veikšanai sagatavošanas laikā elektroniskā sistēma “ENVIRO” identificē doto darbu kā darbu ar augstu risku “High”. Tā tiek gatavota ne vēlāk kā 24 h pirms darbu uzsākšanas.
- 3.5.3. URA un jāsaskaņo ar VDA vadītāju, tehnisko vadītāju, tehnoloģisko vadītāju līdz *Norīkojuma darba veikšanai* saņemšanas brīdim.
- 3.5.4. Ja darba uzdevuma realizācijai ir noteikts risks kā “High”, tad Norīkojumu darbu veikšanai nevar izdrukāt, kamēr sistēmā “ENVIRO” nav pievienota URA kopija.
- 3.5.5. URA tiek sagatavota konkrētam objektam (darbam) un derīga līdz objekta realizācijai (darba izpildei). Uz izstrādātās URA pamata tiek izsniegts Norīkojums.
- 3.5.6. URA izstrāde tiek veikta sanāsmē, kurā piedalās visu darbu procesā iesaistīto pušu pārstāvji: Darbuzņēmēja pārstāvis, VTL projekta vadītājs, VDA pārstāvji un citas personas. Sanāsmes gaitā tiek identificēti potenciālie riski, to attīstības scenāriji, iestāšanās varbūtība un iespējamās sekas, kurām pielietojot Risku novērtēšanas matricu, tiek veikts potenciālā riska novērtējums. Ja risku līmenis ir augsts, tiek definēti risku kontroles un samazināšanas pasākumi, riski tiek atkārtoti izvērtēti, izmantojot iepriekš minēto metodoloģiju un pilnveidoti līdz tiek sasniegts pieļaujams riska līmenis, vai pieņemts lēmums par atteikšanos no darbu veikšanas, ja risku nav iespējams samazināt.

3.6. Pēdējā brīža riska analīze

- 3.6.1. Pēdējā brīža riska analīze (PBRA) tas ir pēdējais vizuālais solis darba uzsākšanas, kura laikā darbinieki izvērtē ar darbu saistītās bīstamības un apkārtējo vidi.
- 3.6.2. Tas ir individuāls vai kolektīvs process, lai izpildītu vienu konkrētu darba uzdevumu vai visu darba apjomu kopumā vienā konkrētā vietā.
- 3.6.3. Pēdējā brīža riska analīze tiek veikta, kad Norīkojums darbu veikšanai ir saņemts, visi sagatavošanās darbi ir veikti un visi aizsardzības līdzekļi ir pārbaudīti un sagatavoti;
- 3.6.4. PBRA tiek veikta katru reizi, kad darbinieki vēlas sākt darbu, tai skaita arī pēc katra pārtraukuma un, ja darbinieki jūt, ka situācija ir mainījusies.
- 3.6.5. Ja darbuzņēmēja darbinieks darbu veic viens pats, tad PBRA tas veic patstāvīgi, lai pārliecinātos, ka pirms darba uzsākšanas procesa viss ir kārtībā un droši.
- 3.6.6. Pēdējā brīža riska analīze sevī ietver:
  - 3.6.6.1. Pats darbs, kuru darbinieks veiks konkrētajā vietā;
  - 3.6.6.2. Apkārtējās vides apstākļi (bīstamas iekārtas, vai blakus nav bīstama sakas, citi darbinieki no citām kompānijām, blakus esoši kolēģi, kas var negatīvi ietekmēt darbinieka veicamo darbu vai uz kuriem darbinieka darbība var ietekmēt;
  - 3.6.6.3. Jautājumi, kas skar rīcību ārkārtas situācijās: rokas ziņotāji, evakuācijas maskas, avārijas dušas, aptiecināšanas u.tml.
- 3.6.7. Cilvēks nevar paredzēt, kas var notikt nākotnē un visu to iekļaut Norīkojumā darbu veikšanai, tāpēc PBRA ir pēdējais solis, lai atklātu slēptas bīstamības un pieņemt papildus drošības pasākumus.
- 3.6.8. Darba vide nepatraukti mainās. Reālā situācija un apstākļi darba vietā var būt labāk novērtēti un saprasti, ja atbildīgais par darbu veikšanu to veic pirms darba uzsākšanas ar saviem darbiniekiem (darba veicējiem).
- 3.6.9. Pirms darbu uzsākšanas nepieciešams pārliecināties, ka **VISI RISKI UN BĪSTAMĪBAS** tiek kontrolētas un ir veikti visi nepieciešamie preventīvie un korektīvie pasākumi to kontrolei un novēršanai.

4. DARBU VEIDI

4.1. Zemes darbi

SAŅEM ATĻAUJU PIRMS SĀC RAKŠANAS DARBUS

„Izrakumi” ir jebkura cilvēka veidota bedre, tranšeja, grāvis vai grunts kārtas noņemšana (piem., kas veidota rakšanas vai urbšanas rezultātā).

- Zemes rakšanas darbi atļauti tikai tad, kad ir saņemta darba atļauja.
- Neskatoties uz saņemto darba atļauju, vienmēr pārliedzieties pie tiešā vadītāja vai darbu vadītāja, ka darbu sākt ir droši.
- Visām zem zemes esošajām bīstamībām (cauruļvadiem, elektrokabeļiem, sakaru kabeļiem, u.c.) jābūt identificētām, apzīmētām, aizsargātām no bojājuma un, ja nepieciešams, bloķētām.
- Seko darba atļaujā norādītajām prasībām.
- Briesmas var būt neredzamas. Šaubu vai neparedzētas situācijas gadījumā pārtrauc darbu un ziņo darba vadītājam.

4.1.1. Par zemes darbiem tiek uzskatīti:

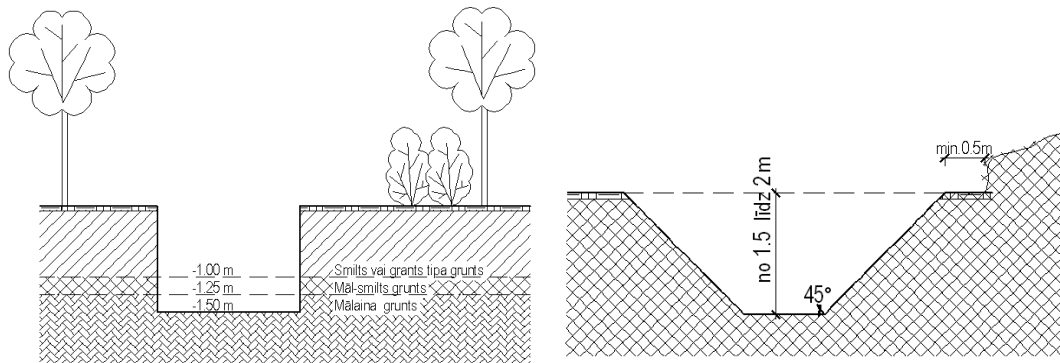
- 4.1.1.1. Zemes virskārtas noņemšanas, grunts rakšanas, grunts urbšanas un pārvietošanas darbi;
- 4.1.1.2. Pamatnes sagatavošana – smilts, šķembu, oļu, utt.
- 4.1.1.3. Labiekārtošanas darbi – bruģakmens, grants, asfalta, betona plākšņu seguma izveide.

4.1.2. Lai veiktu zemes darbus, jānoformē *Norīkojums darba veikšanai*. Atļaujas noformēšanas kārtību skatīt 3.2. nodaļā.

4.1.3. Ja rakšanas darbi tiek veikti 1,5 metru dziļumā un dziļāk, darbi tiek uzskatīti par darbu slēgtā telpā. Prasības darbiem slēgtā telpā norādītas 4.15. apakšnodaļā.

4.1.4. Ņemot vērā būvbedres dziļumu un grunts sastāvu, tā ir jānostiprina ar veidņiem tajās vietās, kurās darbus veic nodarbinātie. Būvbedru malas atļauts nenostiprināt, ja to malu slīpums ir ne mazāk, kā 45⁰ leņķī, kā arī gadījumos, ja tiek veikti skatrakumi (šurfēšana) vai tranšeju rakšana kabeļu vai c/v guldīšanai **līdz dziļumam 1,2m**.

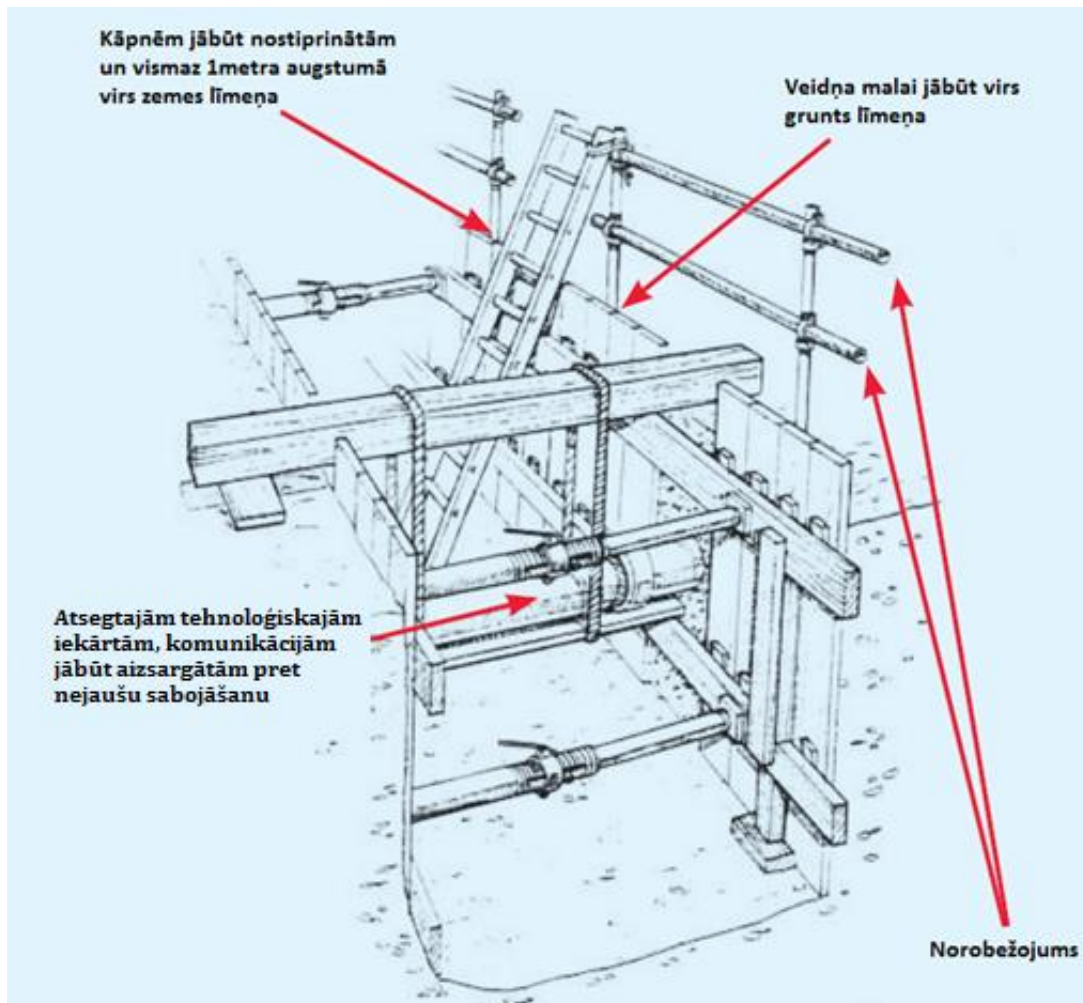
Pieļaujamais grunts dziļums, kurā atļauts veikt darbus bez nostiprinājuma, ja būvbedrei ir vertikālas sienas.

4.1.5. Ja būvbedres dziļums pārsniedz 4 metrus un tajā darbus veic nodarbinātie, būvbedre obligāti jānostiprina ar veidņiem.

Strādāt būvbedrēs, kuru dziļums pārsniedz 1.5 metrus bez būvbedres malu aizsardzības pret nogruvuma risku, aizliegts!

4.1.6. Tranšeju nostiprināšanai var tikt izmantoti gan rūpnieciski, gan uz vietas būvlaukumā izgatavoti veidņi. Uzstādot veidni, jāņem vērā šādi nosacījumi:

- 4.1.7. Būvbedres un tranšejas jānorobežo, ja tās atrodas brīvā teritorijā un to dziļums pārsniedz 0,4 metrus. Norobežojums jāizvieto vismaz 1m attālumā no būvbedres vai tranšejas malas.
- 4.1.8. Gadījumus, kad rakumi tiek veikti gājēju pārvietošanās ceļos, tie jānorobežo neatkarīgi no to dziļuma, bet nakts stundās jāizvieto stabils, stingrs, redzams un drošs aizsargžogs vai arī jānoklāj ar drošu pārsegumu.
- 4.1.9. Ja būvbedres/tranšejas atrodas viena otrai blakus un attālums starp tām nepārsniedz 2 metrus, tās jānorobežo pa perimetru kā viens vesels kopums un nevis katra būvbedre atsevišķi.

Būvbedre norobežota nepilnīgi, kā arī stabiņu vietā tiek izmantoti rakšanas laikā atrasti koka sprunguļi

4.1.10. Būvbedru norobežošanai jāizmanto stabilas konstrukcijas norobežojoši palīgmateriāli.

Norobežojuma palīgmateriāliem jābūt noturīgiem pret nelabvēlīgiem laika apstākļiem, nepieciešamības gadījumā to stāvoklis ir jāatjauno

4.1.11. Ja norobežošanai tiek izmantoti stabi ar smailiem galiem, tiem jābūt nosegtiem ar speciāliem papildelementiem vai nolocītiem.

Ar PVC vāciņu nosegts smails armatūras stienis

4.1.12. Materiālus un izrakto grunti **nenovietot tuvāk par 0,5 metriem** no būvbedres malas.

**Novietota iekārta
būvbedres malā**

4.1.13. Pirms zemes darbu uzsākšanas jābūt veiktiem pasākumiem, kas nodrošina:

- 4.1.13.1. Lai notiktu grunts nobrukumi zonās, kurās strādā nodarbinātie;
- 4.1.13.2. Nodarbinātie netiktu traumēti vietās, kurās darbus veic ar speciālo tehniku vai tiek pārvietoti materiāli;
- 4.1.13.3. Lai nodarbinātie neiekristu būvbedrēs;
- 4.1.13.4. Lai būvbedrēs nodarbinātie netiktu pakļauti kaitīgo gāzu ietekmei vai skābekļa trūkumam.

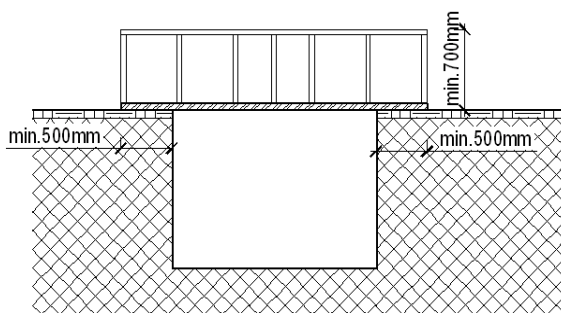
**Norobežota speciālās tehnikas
darba zona**

4.1.14. Veicot zemes darbus, jābūt nodrošinātai drošai iekāpšanai un izkāpšanai no būvbedres, kā arī izkāpšanas vietu skaitam jābūt atbilstoši nodarbināto skaitam, kuri veic darbus būvbedrē, lai ārkārtas situācijā nodrošinātu drošu evakuāciju.

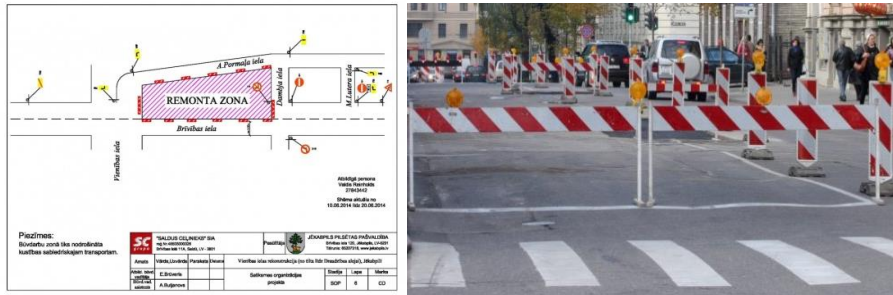
4.1.15. Ja darbi jāveic tranšējās, tad evakuācijai no tām jāizvieto kāpnis pēc katrām 15m.

4.1.16. Ja darbu izpildei darba vietā nepieciešams šķērsot būvbedres, tranšejas, tās jāaprīko ar gājēju tiltiņiem. Tiltiņiem jābūt aprīkoti ar margām.

**Pārvietošanās tiltiņu
uzstādīšana pār tranšēju**

4.1.17. Ja, veicot rakšanas darbus, nepieciešams ierobežot transporta kustību t.sk. gājēju, vai to ierobežot pavisam, atbildīgais darbu veicējs par to informē VTL Tehniskās nodaļas speciālistus. Lai satiksmei slēgtu vai ierobežotu ceļa posmu, nepieciešams izstrādāt kustību izmaiņu shēmu un darba zonā izvietot brīdinājuma zīmes.

Izstrādāta shēma par kustības ierobežojumiem un brīdinājuma zīmju uzstādīšana posmā, kurā slēgta satiksme

4.1.18. Veicot zemes darbus, izrakto, stipri piesārņoto grunts, jānovieto atsevišķi, novēršot atkārtotu grunts un gruntsūdens piesārņojuma rašanos. Piesārņotās grunts tālāku pārvietošanu saskaņo ar VTL atbildīgo pārstāvi.

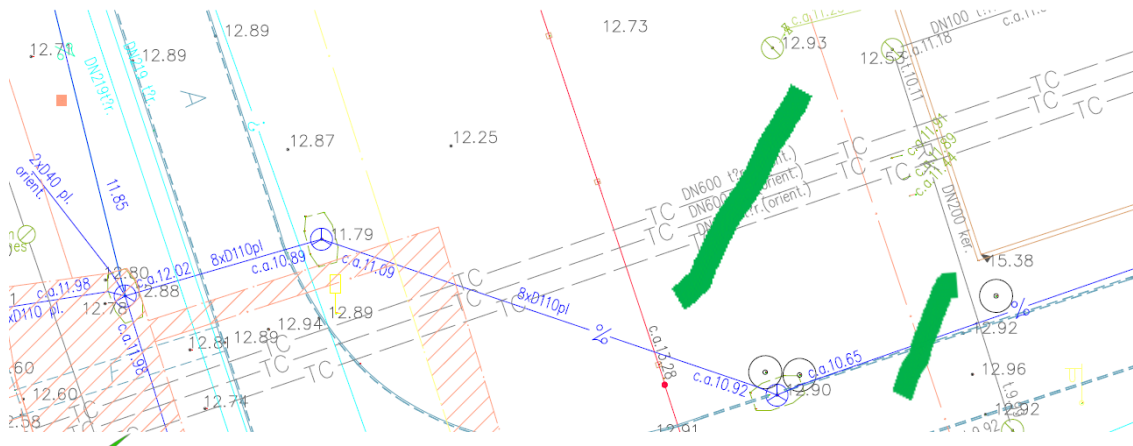
Ar naftas produktiem stipri piesārņota grunts ir jānovieto atsevišķi un jāveic pasākumi, lai grunts piesārņojums nokrišņu laikā netiktu ieskalots atkārtoti gruntī

4.1.19. Ja rakšanas darbu laikā tiek atrakta kara munīcija, lādiņi, utt., darbi nekavējoties jāpārtrauc, jānodrošina, lai neviens nepieklūst bīstamajai zonai, jāinformē VTL TPMV pa telefonu 6366 **6300** vai jānospiež tuvākais manuālais ugunsgrēka trauksmes signāļdevējs (rokas ziņotājs).

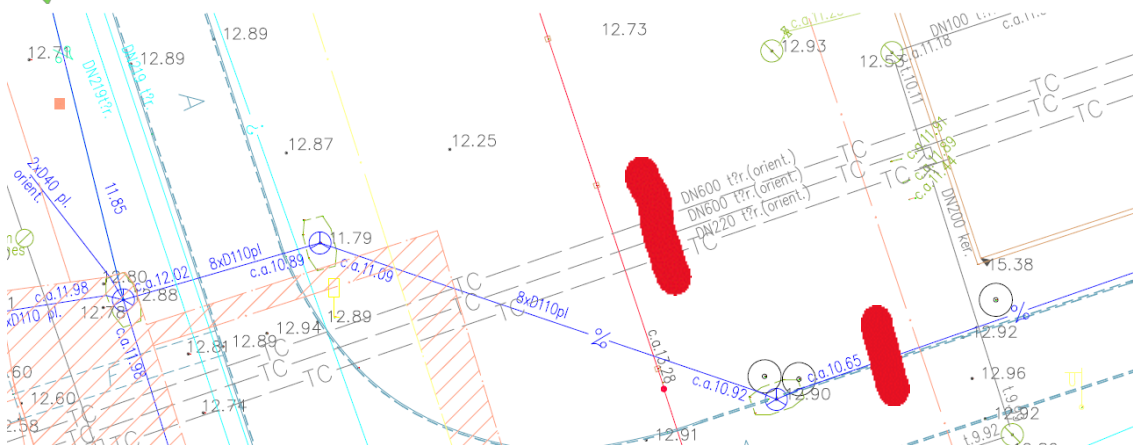

4.1.20. VTL ir noteiktas konkrētas rezervuāru apvalņojuma atvēršanas vietas un kārtība to atvēršanai. Precīzāku informāciju var iegūt pie VTL tehniskā dienesta speciālista, pirms zemes darbu uzsākšanas.

4.1.21. Ja pirms pamata darbu veikšanas jāveic sagatavošanas darbi – skatrakumu veikšana (šurfēšana), tad tie jāveic pa diagonāli, lai atklātu visas iespējamās inženierkomunikācijas.

Šurfēšanas darbi jāveic pa diagonāli

Šurfēšanas darbi tiek veikti perpendikulāri

4.2. Darbs augstumā

PASARGĀ SEVI NO KRITIENA VEICOT DARBUS AUGSTUMĀ

Veicot darbu augstumā, nepieciešami īpaši drošības pasākumi:

- Uzstādīt pret kritiena aizsardzību, piemēram, tiltiņu, margas vai pret kritiena līniju (sliedi).
- Gadījumos, kad darba izpildes vieta nav aprīkota ar kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem noteiktajā darbu veikšanas augstumā, jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi.
- Sastatņu apsekošana un pārbaude jāveic atbilstoši apmācītam darbiniekam. Uz sastatnēm jābūt marķējumam ar atzīmēm par veiktajām pārbaudēm (nav atļauts ekspluatēt nepārbaudītas sastatnes).
- Sastatņu montāžu un demontāžu atļauts veikt tikai apmācītiem darbiniekiem, kuri lieto atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus- pret kritiena jostu ar divām atsaitēm.
- Pārliecinieties, ka glābšanas plāns ir pieejams, un tā saturs ir visiem zināms.
- Neveic darbu vienatnē.

4.2.1. Darbs augstumā ir darbs, kas tiek veikts 1,5m un lielāka attāluma no drošas stabilas virsmas. Šķidrums vai smalku birstošu vielu virsma netiek uzskatīta par drošu un stabilu virsmu.

4.2.2. Veikt darbus augstumā nav atļauti, ja vēja ātrums pārsniedz **15m/s**.

4.2.3. Darbuņēmēja darbiniekiem, kuri veic darbus augstumā jābūt veiktai ārējai apmācībai darbam augstumā, licencētā apmācību iestādē, ne retāk kā reizi 5 gados un reizi gadā iekšējai apmācībai, ko apliecina organizācijas apmācību protokols vai sertifikāti.

4.2.4. Veicot darbus augstumā, darba vietai jābūt aprīkotai ar kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem, lai nodrošinātu nodarbinātā aizsardzību pret nokrišanu, noslīkšanu vai nosmakšanu.

Kritienu uztverošs tīkls vai stabilas un drošas margas

4.2.5. Darba vietas, kuras nav iespējams aprīkot ar kolektīvajiem aizsardzības līdzekļiem, nodarbinātājiem jālieto individuālie aizsardzības līdzekļi.

Kritiena gadījumā josta nodarbināto nepasargās, bet gan salauzīs uz pusēm

Pareizi lietojot pilna auguma pretkritiena jostu, tā pasargās nodarbināto no traumām kritiena gadījumā

- 4.2.6. Ja darba izpildes laikā nodarbinātajam jāpārvietojas no viena enkurspunkta uz citu, obligāti jālieto divas atsaites, lai nodrošinātu nepārtrauktu sasaisti ar enkurspunktu.
- 4.2.7. Enkurspunktam ir jānotur minimāli 12kN vai 1200kg liela slodze.
- 4.2.8. Visām atvērtajām virsmām vai vietām, kurās iespējams iekrist vai no kurām iespējams nokrist jābūt norobežotām vai nosegtām. Norobežojums jānovieto ne tuvāk kā 1m no atveres malas. Norobežojumam jābūt tādām, lai izslēgtu fizisku iespēju iekrist atverē, piem., stabilas sētas un žogi. Norobežojumam jābūt vismaz 1,1m augstam.

Šādas atvērtas un nenosegtas virsmas ir potenciāla vieta, kurā nodarbinātais var iekrist

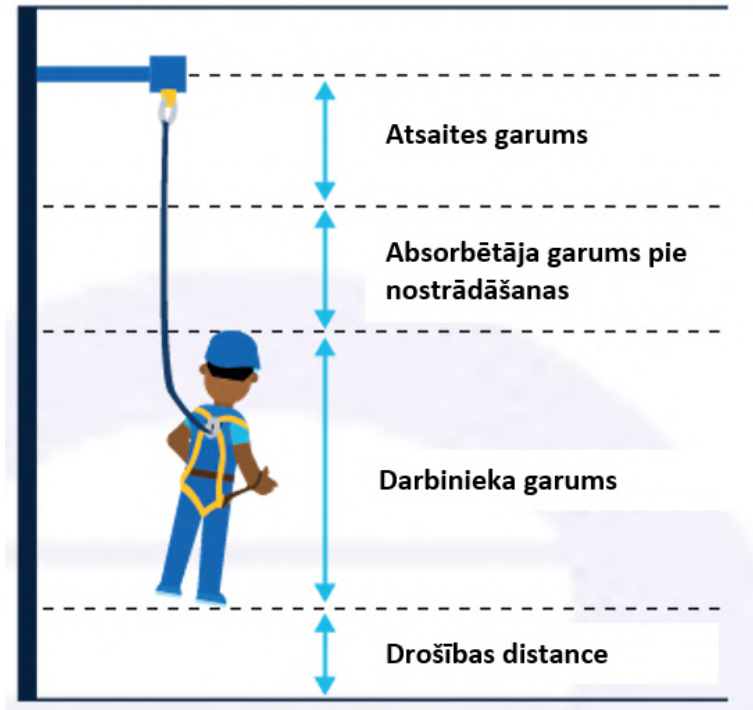

Nosegtas atvērtas virsmas

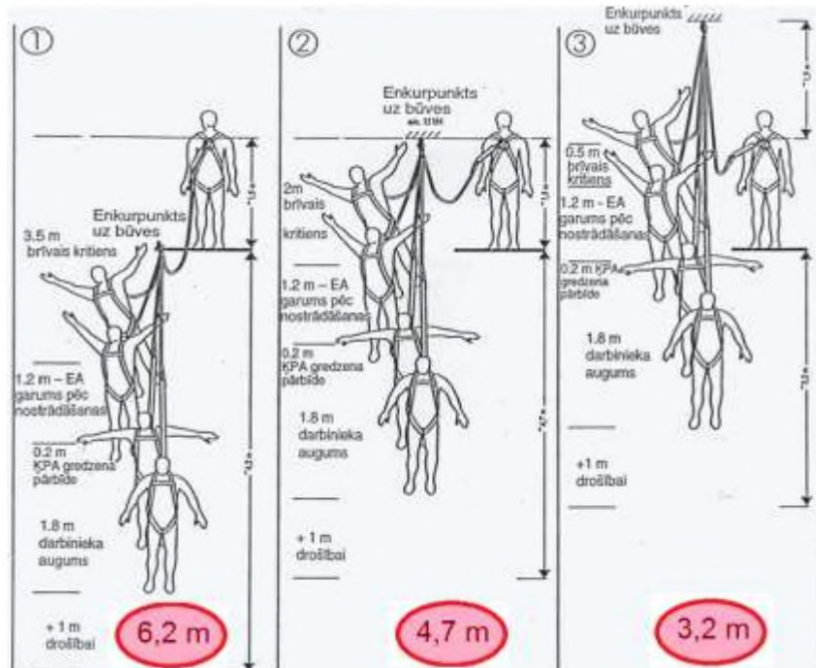

Bīstamo vietu norobežojošai margai jābūt vismaz 1.1 metru augstai

- 4.2.9. Izvēlotos atsaites un iespējamus enkurpunktus, jāņem vērā augstums no kura nodarbinātais var nokrist. Lai izvēlētos pareizo atsaiti, jāsummē atsaites garums, absorbētāja garums (pie nostrādāšanas), darbinieka augums, drošs attālums zem kājām (1m) un enkurpunkta atrašanās vieta no stabilas virsmas. Pareizi izvēlēta atsaitē un enkurpunkts būs tad, ja šo lielumu summa būs vienāda vai mazāka par darba virsmas augstumu

4.2.10. Jo augstāk tiek izvēlēts enkurpunkts, jo brīvā telpa zem nodarbinātā būs mazāka, kurā nepastāv risks krītot nonākt kontaktā ar konstrukcijas daļām vai citiem priekšmetiem, kā rezultātā lietotājs varētu tikt savainots, un līdz ar to tā ir arī drošāka.

Nepieciešamā brīvā telpa zem darba augstumā veicēja atkarībā no enkurpunkta atrašanās vietas

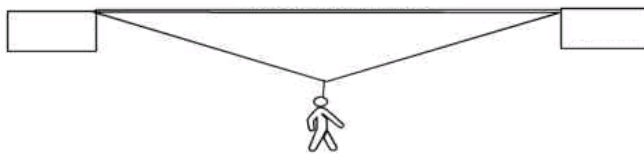
4.2.11. Gadījumos, kad darbinim uz jumtiem ir ierobežots enkurpunktu skaits, drošai darbu izpildei var tikt uzstādīta "dzīvības līnija" vai citi drošības līdzekļi, pie kuriem nodarbinātie var piestiprināt savus individuālos aizsardzības līdzekļus.

Pretkritiena sistēma stiprināta pie „dzīvības līnijas”- troses vai virves

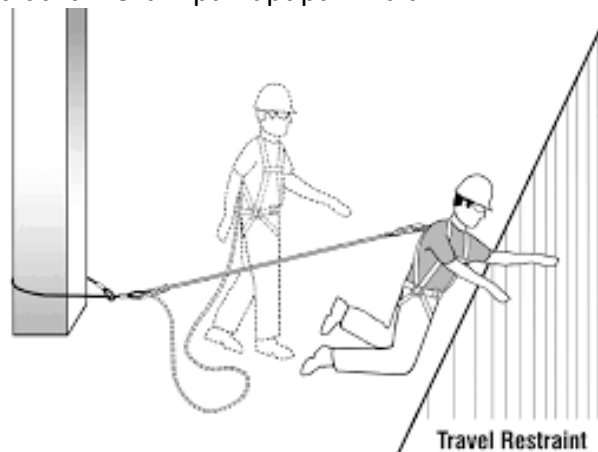
JO LIELĀKS ATTĀLUMS STARP ENKURPUNKTIEM, JO LIELĀKA IZLIECE KRITIENA GADĪJUMĀ

Uzstādot virvi, jāņem vērā tās deformācijas rādītājs. Piemēram, ja virves pagarinājums slodzes iespaidā ir 4%, tad 25metrus gara virve var pagarināties par 1 metru

4.2.12. Darbus augstumā atļauts veikt ne mazāk kā 2 nodarbināto sastāvā.

4.2.13. Veicot darbus augstumā uz horizontālām virsmām, kuras nav aprīkotas ar kolektīvu aizsarnožogojumu, darbiniekiem jālieto pozicionējošas drošības atsaites, kuru garums ir tāds, lai nepieļautu darbiniekam pārkāpt pāri malai.

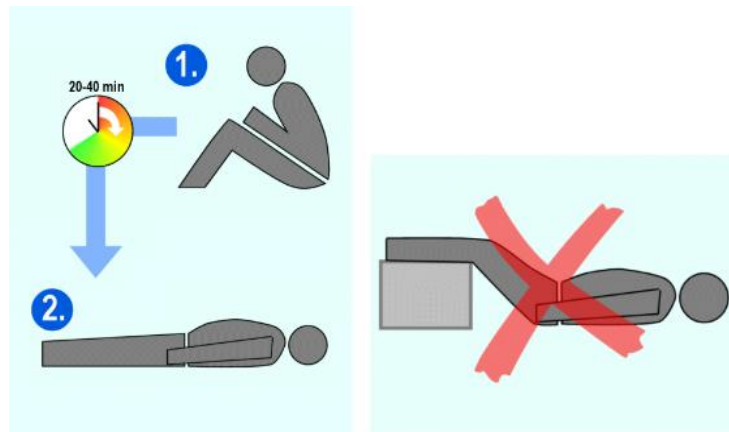

4.2.14. Šādas atsaites var nelietot, ja nodarbinātajam nav jāveic darbs tuvāk par 2m no horizontālas virsmas malas. Šādos gadījumos darbs netiek uzskatīts, kā darbs augstumā.

4.2.15. Darba zona zem darba vietas augstumā jānorobežo un jāizvieto brīdinājuma zīme:

4.2.16. Ja gadījumā, pildot darba pienākumus, ir piedzīvots kritiens un darbuzņēmēja darbinieki paši līdz UGAD ierašanās brīdim, cietušo ir nocēlušī, tad darbinieks **jānovieto sēdpozā ar 90 grādu slīpumā saliektiem ceļgaliem uz vismaz 20 minūtēm** un tikai pēc tam to var novietot guļus.

4.3. Darbs uz sastatnēm

- 4.3.1. Ja sastatnes ir samontētas atbilstoši ražotāja izsniegtajai montāžas instrukcijai un standartu prasībām, darbs tajās vairs nav uzskatāms par darbu augstumā.
- 4.3.2. Darbi uz sastatnēm nav atļauti, ja vēja ātrums pārsniedz **15m/s**.
- 4.3.3. Sastatņu pilnīgas montāžas un demontāžas laikā darbs tiek uzskatīts par darbu augstumā un nodarbinātajiem obligāti jālieto visi nepieciešamie kritiena ierobežojošie aizsardzības līdzekļi – pretkritiena sistēma ar divām atsaitēm, kuras stiprinās pie sastatņu enkursajiem (nesošām konstrukcijām).
- 4.3.4. Sastatņu montāžu drīkst veikt tikai attiecīgi apmācīti nodarbinātie un par sastatņu atbildīgā speciālista uzraudzībā. Montāžas plānam ir jāatrodas pie atbildīgā darbinieka vai sastatņu uzstādīšanas vietā.
- 4.3.5. Jānorobežo darba zona, ja darba izpildes zona atrodas transporta un cilvēku pārvietošanās ceļu tuvumā. Norobežojumam jābūt tādā, lai tas būtu pamanāms arī nelabvēlīgos vai apgrūtinātās redzamības laika apstākļos.
- 4.3.6. Sastatņu un torņa montāžas laikā pie tām jāuzstāda brīdinājuma zīme:

vai

- 4.3.7. Sastatņu montāža jāveic uz līdzenas un slodzi nestspējīgas pamatnes, nodrošinot sastatņu stabilitāti.

Sastatnes montētas uz nestabilas pamatnes

4.3.8. Jābūt nodrošinātai pieejai un uzejai uz sastatnēm, kā arī droša pārvietošanās no viena sastatņu stāva uz citu.

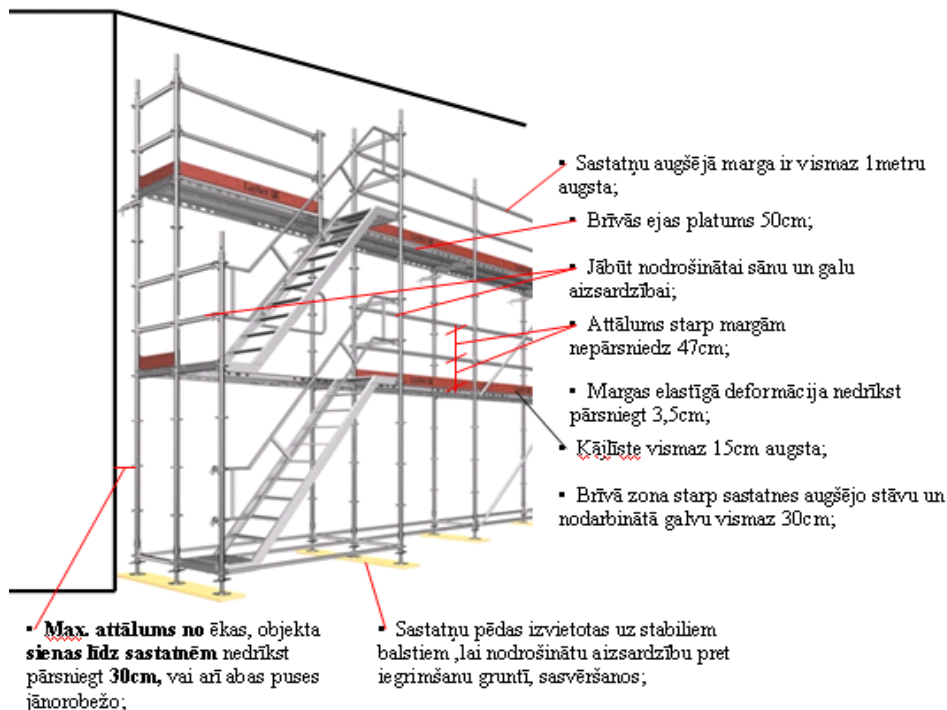

Nedroša uzeja un pārvietošanās uz sastatnēm

4.3.9. Pārvietojamās kāpnes, kā uzeju uz sastatnēm atļauts izmantot tikai līdz 5 metru augstumam, ja kāpnes ir droši nostiprinātas pret izslīdēšanu.

4.3.10. Sastatnes tiek montētas secīgi pa stāvu, t.i. nākošā līmeņa montāžu drīkst uzsākt tikai pēc iepriekšējā līmeņa pabeigšanas, to pilnībā nokomplektējot ar visām nepieciešamajām daļām, lai tās nekustētos, būtu nofiksētas, bez bīstamām atverēm, kā arī demontāžu drīkst veikt, kad demontēts augšējais līmenis.

4.3.11. Sastatnēm ir jābūt uzstādītām saskaņā ar ražotāja montāžas instrukciju, nodrošinot, ka tiek izpildīti sekojoši nosacījumi: (skatīt zemāk aplūkojamo attēlu)

4.3.12. Torņiem jāizvieto atsaites (sānu balsti). Nav atļauta torņa izmantošana, ja pamata plaknes slīpums pārsniedz 7 grādus.

Sastatnēm uzstādītas sānu atsaites, kā arī nodrošināta droša pārvietošanās no viena līmena uz nākamo

- 4.3.13. Sastatnēm un torņiem uz riteņiem jānobloķē riteņi.
- 4.3.14. Sastatnes jānostiprina pie nekustīgām un izturīgām konstrukcijām tādā apjomā un ar tādiem stiprinājumiem, kas norādīti sastatņu montāžas plānā.
- 4.3.15. Būvējot torni tā augstuma attiecībai pret tā platumu nedrīkst pārsniegt 4:1, montējot to iekštelpas un 3:1, montējot to būvju ārpusē.
- 4.3.16. Pārvietojot torni, tā maksimālais pieļaujamais augstums nedrīkst pārsniegt 3 metrus.
- 4.3.17. Torni vai sastatnes nav atļauts pārvietot, ja uz tām atrodas nodarbinātais (-ie), instrumenti un materiāli.
- 4.3.18. Ja uzkāpšanai uz torņa darba līmeni izmanto torņa nesošās konstrukcijas (rāmi), tad kāpšana notiek pa torņa iekšpusi. Kāpt pa torņa ārpusi **kategoriski aizliegts**;
- 4.3.19. Pēc sastatņu vai torņa samontēšanas atbildīgais darbinieks pārbauda sastatņu gatavību ekspluatācijai un sastāda aktu brīva formā;

Atbildīgais par drošu sastatņu ekspluatāciju ne retāk kā reizi nedēļā, kā arī gadījumos, kad bijuši nelabvēlīgi laika apstākļi veic sastatņu drošības pārbaudi un veic ierakstu pārbaudes reģistrā

4.3.20. Sastatņu gatavību ekspluatācijai apliecina zīme, kuru izvieto pie sastatņu uzejas:

4.3.21. Pārvietojoties pa sastatnēm un torņiem, nodarbinātajam pareizi jānovieto uz tām smagumi un instrumenti.

4.3.22. Pārvietojoties starp sastatņu stāviem, vienmēr pēc uzkāpšanas vai nokāpšanas jāaizver lūka.

4.3.23. Darba platformām (virsmām) jābūt stabilām un līdzenām.

Neatbilstoši sagatavota pamatne

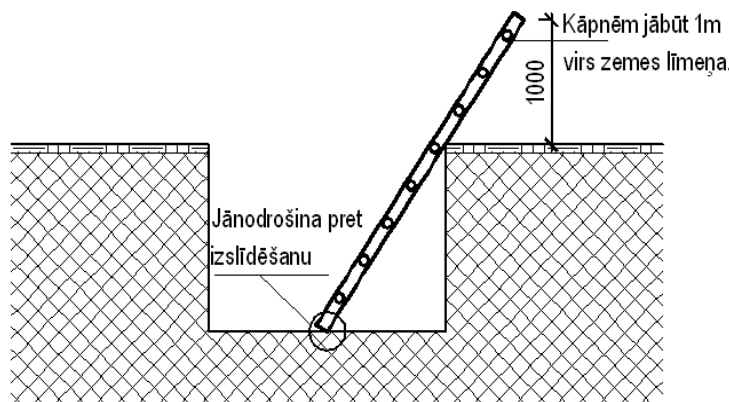

4.4. Darbs uz pārvietojamām kāpnēm

4.4.1. Kāpnes var izmantot tikai tad, kad darbu nav iespējams veikt ne ar vienu citu aprīkojuma veidu, piemēram, no stacionāras ietaises, torņveida sastatnēm vai pārvietojamās paceļamās darba platformas u.c.

4.4.2. Lietojot kāpnes jābūt nodrošinātiem sekojošiem nosacījumiem:

- 4.4.2.1. kāpnēm ir jābūt stabilām;
- 4.4.2.2. kāpnēm ir jābūt novietotām uz pietiekami liela un nekustīga atbalsta;
- 4.4.2.3. darba zonai jābūt norobežotai, ja tā atrodas transporta un cilvēku pārvietošanās ceļu tuvumā. Norobežojumam jābūt tādām, lai tas būtu pamanāms arī nelabvēlīgos vai apgrūtinātās redzamības laika apstākļos;
- 4.4.2.4. kāpnēm ir jābūt nodrošinātām pret izslīdēšanu, to patvaļīgu pārvietošanos, šūpošanos;
- 4.4.2.5. kāpņu augšējai daļai jābūt vismaz 1 metru augstāk par virsmu, uz kuras jākāpj.

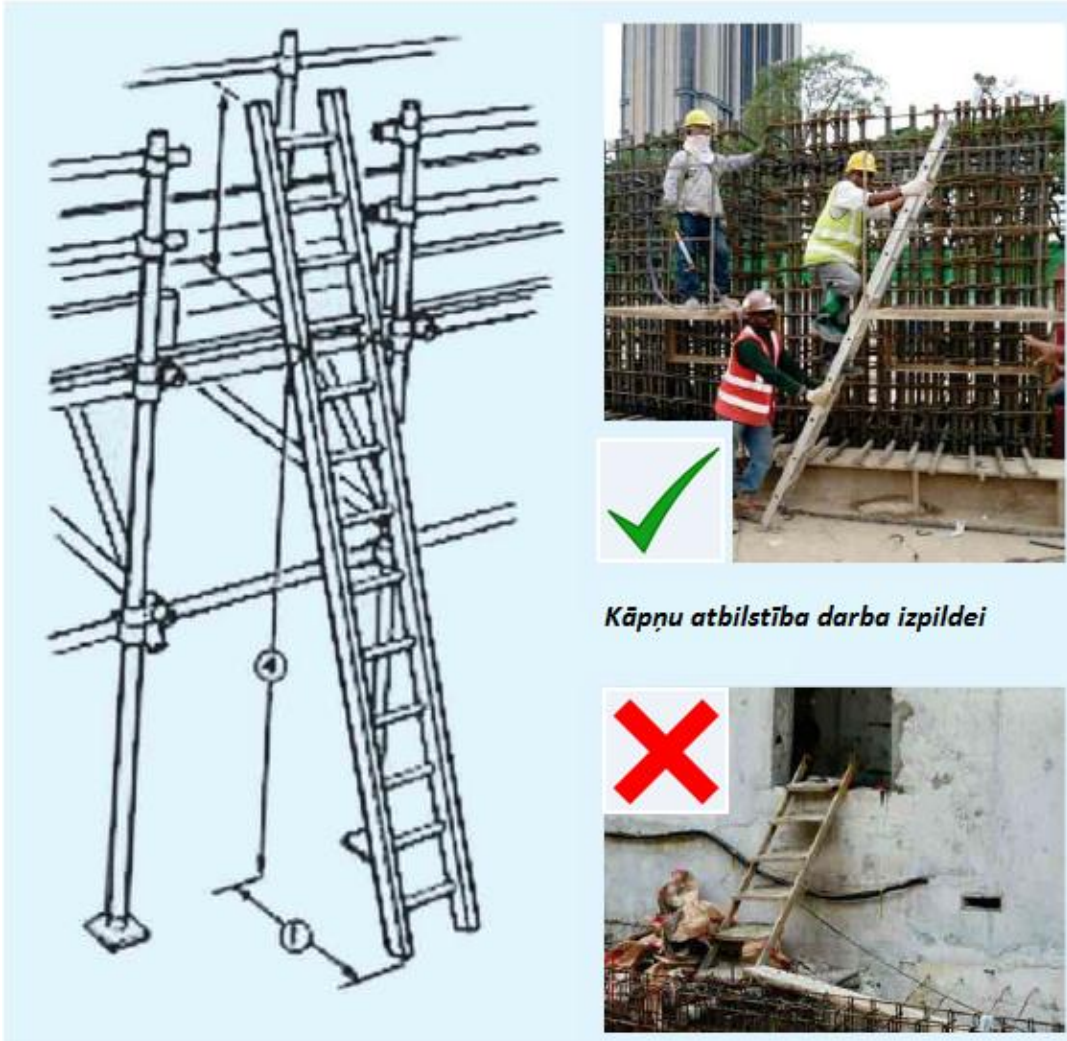

Gadījumos, kad kāpnes nav 1 metru virs grunts līmeņa, papildus jānodrošina balsts, pie kura nodarbinātajiem pieturēties, iekāpjot vai izkāpjot no tranšejas/būvbedres.

- 4.4.2.6. nav atļauts uz augšu mest jebkādus priekšmetus nodarbinātajam, kurš strādā uz kāpnēm.
- 4.4.2.7. veicot darbu uz kāpnēm, nav atļauts kāpt augstāk par 3. pakāpienu no augšas;
- 4.4.2.8. nodarbinātajam, strādājot uz kāpnēm, maksimālā darba zona ir izstieptas rokas robežās, stāvot ar abām kājām uz pakāpiena;
- 4.4.2.9. veicot darbu uz pieslienamām, izvelkamām vai piekaramām kāpnēm augstumā virs 1,5 metra un, ja abas rokas ir aizņemtas, nodarbinātajam papildus ir jāizmanto pilna auguma pretkritiena sistēma, kuras atsaite jānostiprina pie noturīga enkarpunkta.
- 4.4.2.10. uz vienrindas kāpnēm vienlaicīgi drīkst atrasties tikai viens nodarbinātais, uz divrindu kāpnēm vienlaicīgi drīkst atrasties viens cilvēks katrā pusē.
- 4.4.2.11. darbs uz kāpnēm nav atļauts augstāk par 5 metriem no pamatnes līdz pakāpienam, uz kura nodarbinātais stāv, izņemot tos gadījumus, kad kāpnes ir aprīkotas ar kolektīvo pretkritiena sistēmu un aprīkotas ar stabilizējošām atsaitēm.
- 4.4.2.12. viena nepārtraukta perioda ilgums darbā uz kāpnēm nedrīkst pārsniegt 30 minūtes, pēc kurām jāievēro atpūtas pauze, lai atslogotu noslogotās ķermeņa daļas.

- 4.4.2.13. pārnēsājot kāpnes, tās jātur aiz stiegrām un jānes tā, lai kāpnes atrastos slīpā stāvoklī un priekšējais gals būtu augstāk. Ir jāievēro piesardzība, pārvietojoties pagriezienos.
- 4.4.2.14. kāpnes ar trim posmiem drīkst pārvietot divatā, nest horizontālā stāvoklī ar uzgaļiem atpakaļ, brīdinot pretimnācējus par piesardzību;
- 4.4.2.15. visas manipulācijas ar izvelkamām kāpnēm no trim posmiem – pārņemšanu, uzstādīšanu vertikālā stāvoklī saliktā veidā, izvilkšanu un salikšanu – drīkst veikt divatā. Strādājot uz pārnēsājamām kāpnēm augstāk par 1,5m, darbi jāveic divatā – viens veic darbu, otrs drošina kāpnis;
- 4.4.2.16. ja no kāpnēm tiek veikti darbi, nav atļauts veikt darbus zem kāpnēm;

Kāpņu atbilstība darba izpildei

- 4.4.2.17. **AIZLIEGTS:**
  - 4.4.2.17.1. celt vai nolaist pa kāpnēm kravas;
  - 4.4.2.17.2. novietot instrumentus un atsevišķas detaļas uz kāpņu pakāpieniem un augšējās platformas;
  - 4.4.2.17.3. stāvēt zem kāpnēm, ja uz tām atrodas nodarbinātais;
  - 4.4.2.17.4. divrindu kāpnis izmantot kā vienrindu kāpnis, izņemot gadījumus, kad ražotājs ir noteicis savādāk;
  - 4.4.2.17.5. pārvietot kāpnis, ja uz tām atrodas nodarbinātais;

4.4.2.18. Lietot bojātas vai deformētas kāpnes.

Kāpnes, kuras ir deformētas vai bojātas, ir zaudējušas savu izturību un nenodrošina nodarbinātā drošu pārvietošanos

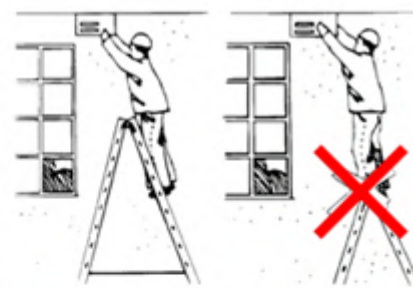
4.4.2.19. Ierobežojumi un pareizi ekspluatācijas nosacījumi kāpņu (saliekamās) uzstādīšanai un lietošanai:

4.4.2.20. Veicot darbus uz kāpnēm nodarbinātajiem jāievēro sekojoši ierobežojumi:

Darba zonai jābūt izstieptas rokas robežās, stāvot ar abām kājām uz pakāpiena. Darba procesā var nākties pārvietot kāpnes vairākas reizes.

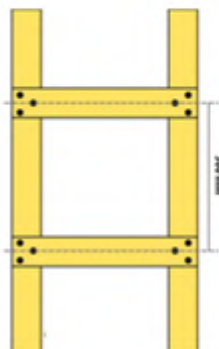
Nekāpt augstāk par 3 pakāpienu no augšas

Kāpnes jānovieto 60-70 grādu leņķī pret atbalstāmo sienu

Ja kāpnes tiek izgatavotas pašrocīgi, atbildīgais vadītājs sastāda aktu par to drošu ekspluatāciju

Spraišļu un pakāpienu garumam jābūt vismaz 280mm;

Pakāpienu attālumam jābūt 250 līdz 300mm un vienādam.

4.5. Darbi ar augstspiediena iekārtām un krāsošanas darbi

- 4.5.1. Darbu izpildei jānoformē Norīkojums darbu veikšanai, Norīkojuma noformēšanas kārtību skatīt 3.2. nodaļā.
- 4.5.2. Uz spiedtvertnēm labi redzamā vietā jābūt izvietotai informatīvai norādei (ne mazākai par 200x350mm), kura satur šādu informāciju: bīstamās iekārtas valdītājs, reģistrācijas BIR numurs, veiktās un nākamās pārbaudes datums. Spiedientraukiem jānorāda arī maksimālais darba spiediens.

Informācija par iekārtu ir izdzisusi un nenodrošina noteiktās prasības izpildi

- 4.5.3. VTL ir tiesības uzdot Darbuuzņēmējam veikt papildus pārbaudes jau veiktajai bīstamās iekārtas atbilstības pārbaudei, ārpuskārtas pārbaudi, ja tiek konstatēti iekārtas vizuāli bojājumi, kā piem. eļļas sūces, saplaisājušas hidrauliskās šļūtenes, utml.
- 4.5.4. Visām šļūtenēm, kuras ir paredzētas paaugstinātam spiedienam, jābūt aprīkotām ar papildu drošības savienojumiem.

Šļūtenes aprīkotas ar papildu drošības savienojumu

- 4.5.5. Maģistrālajām šļūtenēm, piemēram, no kompresora līdz spiedtvertnei, un visiem elektrokabeļiem jābūt izvietotiem uz statīviem. Statīviem jābūt bez asiem galiem un identificējamam.
- 4.5.6. Ja **gaiss**, kas paredzēts darba izpildei, arī tiek izmantots **nodarbinātajiem elpošanai nepiemērotā vidē**, papildus uz iekārtas jāuzstāda brīdinošs signāls (skaņas vai gaismas), kurš nostrādās situācijā, kad kompresors pārstāj darboties, kā arī jāveic

pasākumi, lai kompresora gaisa ieplūdes tuvumā neatrastos iekšdedzes dzinēja gāzu izplūdes atvere.

Iekārta aprīkota ar gaismas signālu tā patvaļīgas apstāšanās gadījumā

- 4.5.7. Ja **gaiss**, kas paredzēts darba izpildei, arī tiek izmantots **nodarbinātajiem elpošanai nepiemērotā vidē**, tam jābūt attīrītam no ūdens, eļļas un ķīmiskiem savienojumiem, kā arī no cietām daļiņām.
- 4.5.8. Lai nodrošinātu gaisa tīrību, filtrs elpošanas gaisa attīrīšanai regulāri jāmaina, bet ne retāk, kā to ir noteicis filtra ražotājs (derīguma termiņš parasti tiek noteikts kā nostrādātas stundas un vairums filtriem tās ir 450 darba stundas). Lai to nodrošinātu darba devējam jāveic kompresora (filtra) darba stundu uzskaitē un nepieciešamības gadījumā (pēc pieprasījuma) jāuzrāda VTL.
- 4.5.9. Veicot tādus darbus kā virsmu attīrīšanu ar smilšu strūklu vai krāsošanu, gruntēšanu, izmantojot augstspiediena iekārtas, jāizvērtē iespējamā krāsu pilienu izplatība vēja iedarbības rezultātā.
- 4.5.10. Pie potenciālās zonas tālākās robežas, kurās ietvaros ir iespējama krāsu pilienu iedarbība vēja ietekmes rezultātā uz īpašumiem (piemēram, ēkas, autotransports, utt.) VTL teritorijā un ārpus tās, ir jāizvieto informatīvas zīmes, kuras informē par notiekošajiem darbiem un potenciālajiem riskiem.

Informatīvai norādei jābūt noturīgai pret ārējo laika apstākļu ietekmi un stabili nostiprinātai

***Sākoties potenciāli
bīstamajai zonai
izvietota informatīva
zīme apkārtējo personu
informēšanai par
notiekošajiem darbiem***

4.5.11. Ja krāsošanas darbu rezultātā iespējama krāsu pilienu nonākšana uz ēkām vai konstrukcijām VTL teritorijā, Darbuuzņēmējam pirms darbu uzsākšanas jāveic šo ēku vai konstrukciju aizsardzības pasākumi, piemēram, aplāšana ar plēvi.

4.5.12. Visu darbu izpildes laiku jānodrošina, lai veiktie aizsardzības pasākumi pildītu tiem uzdoto funkciju, nepieciešamības gadījumā atjaunojot to stāvokli;

***Logi nosegti ar plēvi aizsardzībai
pret krāsu pilieniem***

4.5.13. Pēc darbu pabeigšanas palīgmateriāli, kas izmantoti ēku vai iekārtu aizsardzībai, jādemontē, nodrošinot ēku konstrukciju vai iekārtu stāvokli atbilstoši sākotnējam stāvoklim.

4.6. Kravu pārvietošana

SEKO KRAVAS KRAUŠANAS UN PĀRVIETOŠANAS PLĀNAM

Kravu pārvietošana ir darbs ar paaugstinātu risku. To raksturo slodze, telpa, novietne un citi faktori, tādēļ nepieciešams kravu pārvietošanas plāns. Regulāriem darbiem nepieciešams ģenerālais plāns. Nestandarta kravu pārvietošanai, ieskaitot sarežģītu un smagu kravu pārvietošanu, jāizstrādā specializēts plāns, kuru sagatavo kravu pārvietošanā pieredzējis un kompetents darbu vadītājs vai atbildīgā persona.

- Saproti kravas pārvietošanas plānu pirms uzsāc darbu un seko tam.
- Pārlicinies, ka kravas slodze nepārsniedz celšanas iekārtas vai palīg aprīkojuma pieļaujamo slodzi.
- Pārlicinies, ka celtnis ir izlīmeņots un atrodas uz cietas pamatnes.
- Pārbaudi, ka aprīkojums, kurš tiek izmantots kravu pārvietošanai, ir uzstādīts un ir darba kārtībā.
- Norobežo kravas pārvietošanas darba zonu. Pārlicinies, ka tajā nevar iekļūt trešās personas. Izmanto barikādes un viegli pamanāmas brīdinājuma zīmes.

NESTAIGĀ UN NEATRODIES ZEM PACELTAS KRAVAS

- Novērtējot situāciju sev apkārt, paskaties arī uz augšu, pārlicinies, ka virs galvas nav pacelta krava.
- Pacelta krava ir objekts, kurš ir pacelts uz noteiktu laiku un karājas virs zemes.
- Pārvietoties vai atrasties zem paceltas kravas nav droši- tā tev var uzkrīst virsū.
- Iespēja izvairīties no krītoša objekta ir niecīga.
- Nekad nešķērso norobežoto darba zonu, ja neesi iesaistīts kravu pārvietošanā.
- Ievēro kravas pārvietošanas operatora instrukcijas, zīmes un signālus.

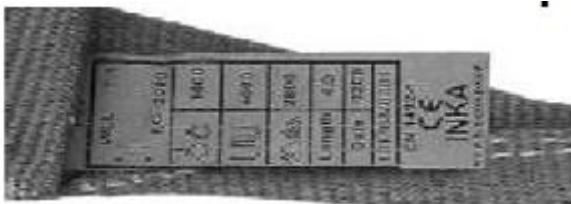
4.6.1. Darbuņēmēja darbiniekiem, kuri veic kravu pārvietošanu un stropēšanu jābūt veiktai ārējai apmācībai licencētā apmācību iestādē, ne retāk kā reizi 5 gados;

4.6.2. Kravas pārvietošanas un kraušanas darbi jāveic saskaņā ar "Kravas kraušanas plānu". Kraušanas plāna veidlapas paraugs pievienots šīs instrukcijas pielikumā.

- 4.6.3. Tehnikai un aprīkojumam (stropēm, āķiem, ķēdēm), kas tiek izmantotas kravas kraušanai vai pārvietošanai jābūt pārbaudītām. VTL atbildīgais pārstāvis ir tiesīgs Darbuzņēmējam pieprasīt veikto pārbaudu dokumentāciju. Pārbaudēm jābūt veiktām:
- 4.6.3.1. Ne retāk kā reizi 12 mēnešos jāveic ārējā pārbaude visām takelāžas iekārtām, kas ir bīstamās iekārtas sastāvdaļa;
- 4.6.3.2. Iekšējā pārbaude ne retāk kā 12 mēnešos visām pārējām takelāžas iekārtām un aprīkojumam.
- 4.6.3.3. Nav atļauta tādu sintētisko stropju lietošana, kurām termiņš pārsniedz 5 gadus no ražotāja norādītā izgatavošanas datuma, neatkarīgi no stropju tehniskā stāvokļa.
- 4.6.4. Uz aprīkojuma, kas tiek izmantots celšanas operācijās, ir jābūt skaidri un saprotami salasāmiem to raksturlielumiem.

- 4.6.5. Ja uz sintētiskām stropēm nav salasāma informācija, vai arī tās nav vispār, šādas stropes **izmantot aizliegts**, neatkarīgi no to vecuma un vizuālā stāvokļa, izņemot sekojošus gadījumus:
- 4.6.5.1. Jaunas sintētiskās stropes iepakojumā ar notecējušu termiņu;
- 4.6.5.2. Jaunas stropes (vizuāli) bez marķējuma;
- 4.6.5.3. Šādos gadījumos stropēm jābūt pārbaudītām, jābūt sastādītam aktam, kuru parakstījusi komisija, kuras sastāvā ir apmācīta persona par stropju identifikāciju, pārbaudi, uzglabāšanu, lietošanu.
- 4.6.6. Kravu kraušanas un pārvietošanu darbus atļauts veikt, ja vēja ātrums nepārsniedz **15m/sek.** t.sk. brāzmās.
- 4.6.7. Uzstādot celšanas tehniku un mehānismus, jāievēro grunts sastāvs un attālums līdz grāvja (nogāzes) malai.

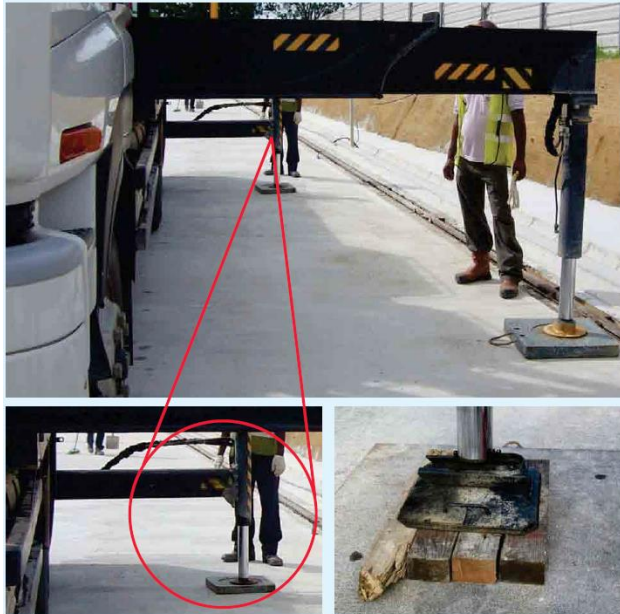
Minimālie pacelēja uzstādīšanas attālumi no nogāžu, tranšeju un būvbedru malām (ja malas nav nostiprinātas)

Tranšejas dziļums, m	Attālums* no nogāzes sākuma līdz tuvākajam izbīdāmajam balstam atkarībā no grunts (neuzbērtas) veida, m				
	smilts	smilšmāls	mālsmilts	māls	sauss less
1	1,50	1,25	1,00	1,00	1,00
2	3,00	2,40	2,00	1,50	2,00
3	4,00	3,60	3,25	1,75	2,50
4	5,00	4,40	4,00	3,00	3,00
5	6,00	5,30	4,75	3,50	3,50

*Attālumu mēra no tranšejas vai būvbedres konfigurāciju veidojošās trapeces virsotnes.

- 4.6.8. Pārliecināties vai celšanas tehnika vai iekārtas raksturlielumi (piemēram, celjspēja pie noteikta attāluma, maksimālais kravas pacelšanas apjoms), kā arī speciālās tehnikas vai iekārtas lietošanas funkcija (mērķis) nodrošina drošu kravas pārvietošanu vai celšanu.

4.6.9. Ceļšanas iekārtai vai speciālai tehnikai pirms darba uzsākšanas jābūt attiecīgi sagatavotai – pienācīgi veiktiem pasākumiem, lai novērstu iekārtas saskāšanās, apgāšanās, kustēšanās vai slīdēšanas iespēju. **Pēdas bez papildus paliktņiem nav atļauts izvietot virs inženierkomunikāciju infrastruktūras.**

Pēdas nav vienādi izlīmeņotas un izvietotas uz nestabilas pamatnes

Dēji nav piemērots un stabils pamats, uz kura atbalstīt ceļšanas iekārtas pēdas

4.6.10. Ja celšanas iekārta nav aprīkota ar standarta komplektācijā paredzētiem pēdu paliktņiem, tad pēdu stiprināšana atļauta uz celšanas iekārtas parametriem atbilstošas plāksnes no atbilstoša materiāla.

Zem visām celšanas iekārtas pēdām ir izvietotas metāla plāksnes

4.6.11. Kraušanas un kravu pārvietošanas darba zonā ir jābūt nodrošinātam pietiekošam apgaismojumam.

4.6.12. Darbuņēmējs nozīmē, kurš no darba izpildes vietā nodarbinātajiem ir atbildīgais par drošu kravu pārvietošanu.

4.6.13. Atbildīgajai personai par drošu kravu pārvietošanu ir jāsniedz pārējiem nodarbinātajiem informācija (skaidrojums) par darba uzdevumu un papildu drošības prasībām, kas jāievēro darba gaitā, piemēram, savstarpējās saziņas signāli.

4.6.14. Kravu kraušanas darbos iesaistītajiem darbiniekiem jāvalkā atstarojošas vestes, saskaņā ar EN – 471 .

4.6.15. Darba zonai, kurā notiek kraušanas darbi, ir jābūt norobežotai.

Kravu pārvietošanas darba zona ir norobežota un izvietotas brīdinājuma zīmes

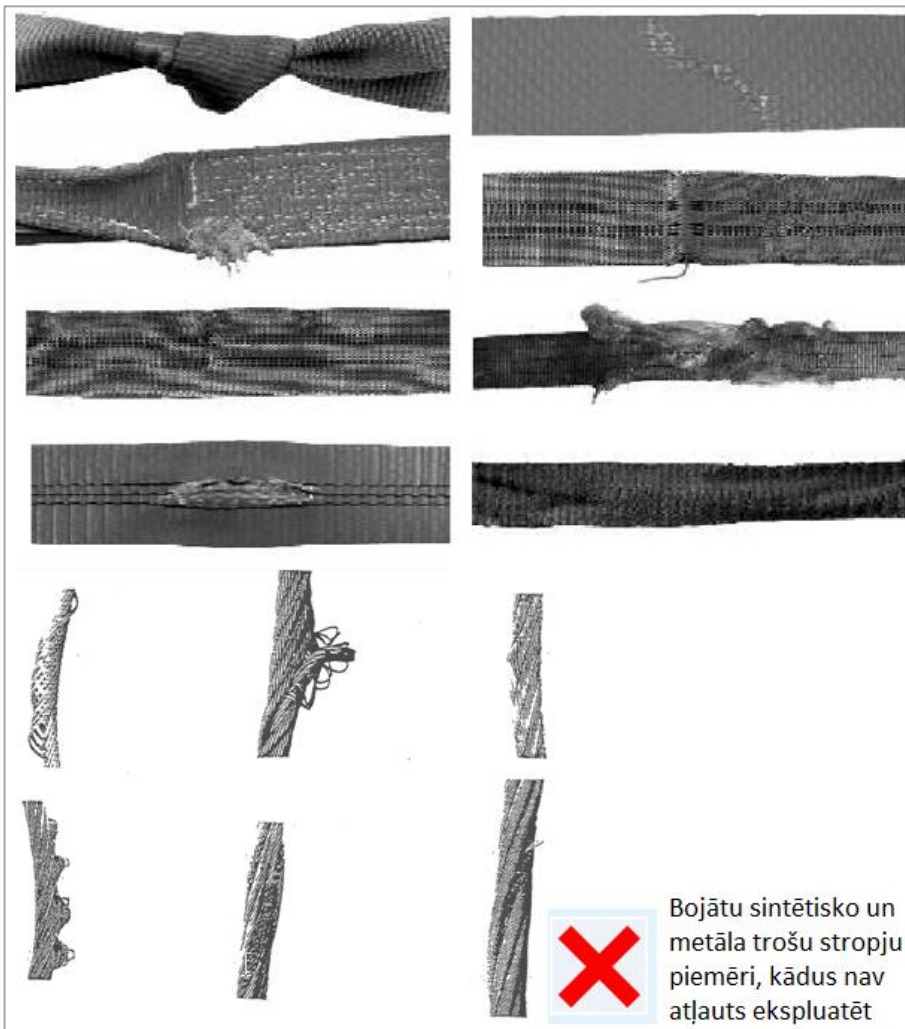
4.6.16. Bīstamā zona kravu pārvietošanas vietā tiek noteikta balstoties uz sekojošie datiem

L (m)	4	7	10

Kur: H – kravas pacelšanas augstums, m ;

L – Bīstamā zona no kravas maksimālā gabarīta malas, m .

4.6.17. Strope pirms tās lietošanas ir vizuāli jāpārbauda un jāpārlicinās, ka tai nav bojājumu (ar izdiluma vietām, pārrautām dzīslām, saliektas, aizlauztas, samezglotas, citādi deformētas, u.c.), t.sk. bojājumi, kas nav redzami nosēdumu dēļ, bet kas var ietekmēt stropes lietošanas drošību, kā arī stropes, kurām noteiktajā laikā nav veiktas periodiskās pārbaudes (ne retāk kā 1x gadā vai kā to noteicis ražotājs). Stropei jāatbilst noteiktajai specifikācijai un ir jābūt identificējamai pēc marķējuma.

4.6.18. Darbuņēmējam jānodrošina stropu atbilstoša uzglabāšana.

- 4.6.19. Iekraušanas / izkraušanas darbi iepriekš ir jāizplāno un nepieciešamības gadījumā, ja kravas kustības trajektorija nav pietiekami pārredzama, jānozīmē atbilstošs signalizētājs, kurš ar noteiktiem signāliem dod norādījumus celšanas iekārtas operatoram un veic attiecīgus pasākumus, lai novērstu kravu sadursmi un risku apkārtējo nodarbināto drošībai un veselībai.
- 4.6.20. Pārvietot tikai tās kravas, kuru svars nepārsniedz celšanas iekārtas, stropju vai citu celšanas palīgierīču celjspēju. Mazgabariņa gabalkravas pārvietošanai izmantot atbilstošu taru, kura aizpildīta ne augstāk par 10cm no taras augšējās malas.
- 4.6.21. Ceļot kravu, celšanas mehānisma trosēm jābūt vertikālā stāvoklī (nav atļauts pievilkt kravu, kas atrodas sāņus). Krava vispirms jāpaceļ ne vairāk kā 0,2-0,3m augstumā un īslaicīgi jāpatur, lai pārbaudītu tās pieāķēšanas un iesaitēšanas pareizību, kā arī celšanas mehānisma stabilitāti un bremžu darbību;
- 4.6.22. Pārvietojot kravu pārliecināties par nodarbināto neatrašanos pie kravas un kravas nolaišanas zonā, kā arī pašam tur neatrasties.
- 4.6.23. Krava jānovieto un jāsadala vienmērīgi, ievērojot kravas nokraušanai noteiktos gabarītus un neaizkraujot ejas un caurbrauktuves. Attālumam starp grēdām jābūt ne mazākam, kā 1metrs;
- 4.6.24. Novietojot kravu blakus tranšējām, būvbedrēm un tml., attālumam no to malām jābūt ne mazāk par 1 metru līdz iespējamai nobrukuma līnijai vai nobrukuma nostiprinājumam;
- 4.6.25. Nav atļauta (-s):
- 4.6.25.1. kravas satveršanas palīgierīču noņemšanu, pārlikšanu veikt pēc kravas drošas novietošanas, nepieciešamības gadījumā arī nostiprināšanas;
  - 4.6.25.2. atrasties zem celšanas iekārtas vai tās strēles pavadot kravu, bīstamās un šaurās ejās, lai izvairītos no iespēšanas starp kravu, konstrukcijām, celtna strēles vai iekārtām, sekot, lai krava nepārvietotos virs cilvēkiem un nevarētu aiz kaut kā aizķerties;
  - 4.6.25.3. vilkt kravu pa grīdu, zemi, sliedēm u.tml. Celšanas iekārtas kāsi, kravas trosēm vai stropēm atrodoties slīpā stāvoklī, atvilkt kravu tās pacelšanas, pārvietošanas un nolaišanas laikā;
  - 4.6.25.4. novietot kravu uz pagaidu pārsegumiem, caurulēm, kabeļiem, kā arī citās šim nolūkam neparedzētās vietās;
  - 4.6.25.5. novietoto kravu atbalstīt pret sienām, kolonām un grēdām;

- 4.6.25.6. padod kravu logu, durvju ailēs, ja nav īpašu pieņemšanas platformu vai speciālas ietaises;
  - 4.6.25.7. atbrīvot (izvilkt) ar celšanas iekārtas vai speciālās tehnikas kāsi stropes, troses vai ķēdes, kuras piespiedusi krava;
  - 4.6.25.8. pārvietot, pārvadāt kravas un veikt to pacelšanu ar speciālo tehniku vai iekārtām, kuras tam nav paredzētas;
  - 4.6.25.9. veikt transporta līdzekļa iekraušanas vai izkraušanas darbus, ja tā piekabē vai kabīnē atrodas nodarbinātie, izņemot gadījumu, kad krava netiek pārvietota virs transporta līdzekļa kabīnes un stropētājam ir iespēja atiet drošā attālumā no kravas vai arī iziet uz drošības platformas;
  - 4.6.25.10. pie kravas āķa pieāķēt ar zemi apbērtu, pie zemes piesalušu vai citādi nebrīvu kravu, kā arī iesprūdušas troses, ķēdes, stropes, virves;
  - 4.6.25.11. atstāt iekārtu bez uzraudzības ar paceltu kravu;
  - 4.6.25.12. atrasties zem paceltas kravas, celšanas iekārtas strēles un uz kravas, kā arī pieļaut citu cilvēku atrašanos zem/uz tās.
- 4.6.26. Kraušanas darbu laikā pareizi pielietot celšanas aprīkojumu.

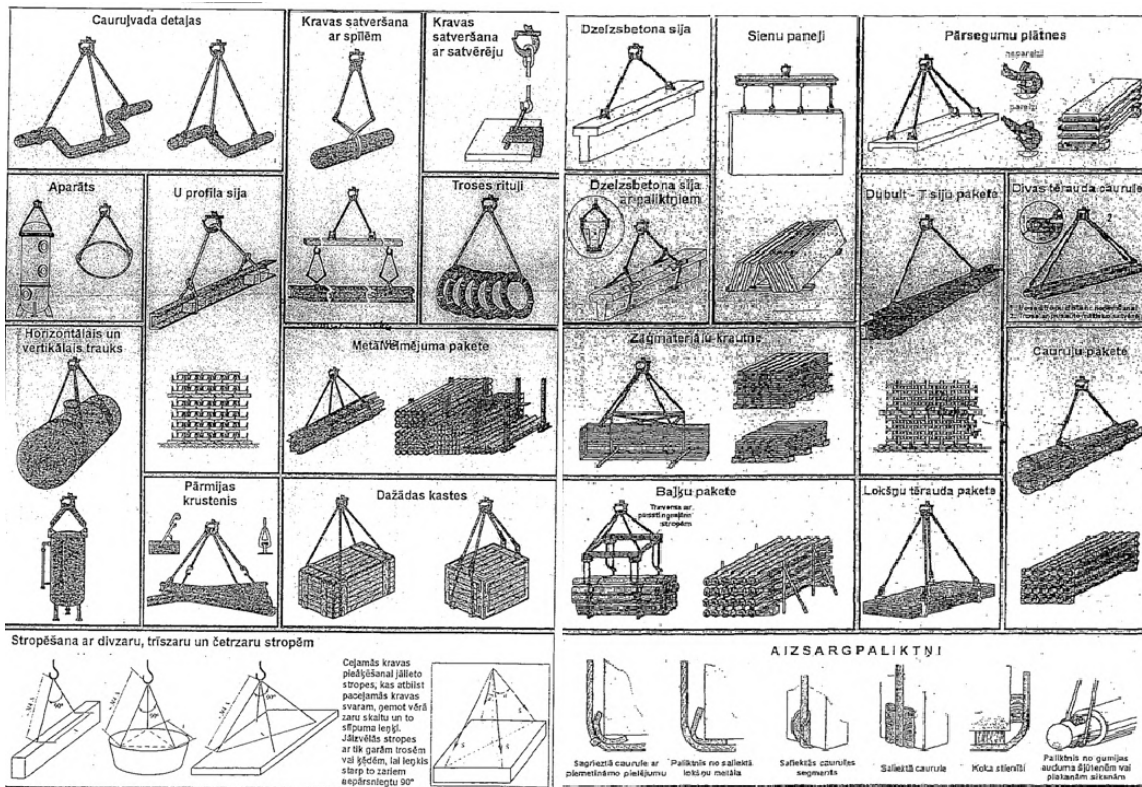

Celšanas āķis nodrošināts ar aizsargu pret nejaušu stropes izslīdēšanu

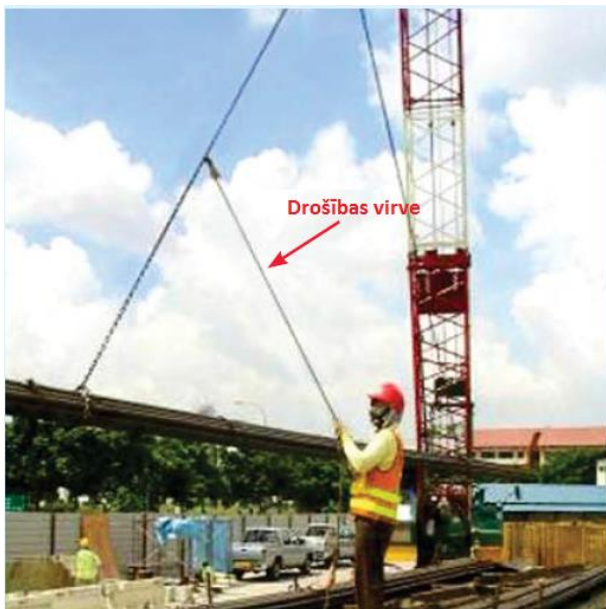

Āķim nav drošības aizsarga pret tā nejaušu izslīdēšanu

4.6.27. Paceļot kravas ievērot drošas iestropēšanas pamatprincipus.

4.6.28. Ja kravai, tās pārvietošanās laikā iespējama liela svārstīšanās (kustība), papildus krava jāapriko ar drošības virvēm, ar kurām nodarbinātajam no droša attāluma iespējams ierobežot kravas svārstības.

Virve kravas svārstību mazināšanai

4.6.29. Uz celšanas iekārtām redzamā vietā, skaidri salasāmāi jābūt izvietotai sekojošai informācijai par celtņa tehniskajiem datiem (celtspēja (t), veiktās pārbaudes laiks, nākamā pārbaude):

Uz iekārtas redzamā vietā izvietota informācija par tās raksturlielumiem.

4.6.30. VTL drošības koordinators ir tiesības pieprasīt Darbuņēmējam veikt atkārtotu bīstamās iekārtas sertifikāciju, ja rodas pamatotas bažas par bīstamās iekārtas tehnisko stāvokli, neatkarīgi no veiktās pārbaudes derīguma termiņa.

4.6.31. Minimālais attālums starp celšanas iekārtu un blakus esošām iekārtām vai konstrukcijām jābūt ne mazākam kā 600 mm (0,6m).

4.6.32. Ja nepieciešams pārvietot kravas, kuras pārvietošanas laikā var radīt paaugstinātu risku apkārtējiem (piem., gabarīti izvirzīti ārpus transporta līdzekļa) jāinformē UGAD un krava jāpārvieto UGAD darbinieka pavadībā.

4.7. Darbs ar pacelāju cilvēku celšanai

4.7.1. Pacelāji, kuri paredzēti cilvēku celšanai augstāk par 3 metriem ir klasificējami, kā bīstamā iekārta, kurai jābūt attiecīgi pārbaudītai un reģistrētai.

1. Pārbaudes zīme (attēls)

1. BIR numurs;
2. Atbildīgais par iekārtas lietošanu;
3. Celtspēja;
4. Maksimālais augstums;
5. Lielākais pieļaujamais vēja ātrums;

4.7.2. Darbuņēmēja darbiniekiem, kuri veic darbus ar pacelāju jābūt veiktai ārējai apmācībai darbā ar pacelāju, licencētā apmācību iestādē, ne retāk kā reizi 5 gados;

4.7.3. VTL drošības koordinators ir tiesības pieprasīt Darbuņēmējam veikt atkārtotu bīstamās iekārtas sertifikāciju, ja rodas pamatotas bažas par bīstamās iekārtas tehnisko stāvokli, neatkarīgi no veiktās pārbaudes derīguma termiņa.

4.7.4. Pacelāja operatora funkcijas atļauts veikt tikai apmācītam darbiniekam, kurš saņēmis atbilstošu kvalifikācijas apliecību. VTL atbildīgajai personai ir tiesības pieprasīt Darbuņēmējam uzrādīt nodarbinātā kvalifikāciju apliecināšu apliecību.

4.7.5. Nosacījumus pacelāja novietošanai un norobežošanai skat. nodaļā – **Kravu pārvietošana.**

Nav norobežota pacelāja darba zona

4.7.6. Grozā strādājošajiem nodarbinātajiem ar pacelāja operatoru jābūt atrunātiem lietojamiem savstarpējās saziņas signāliem.

4.7.7. Grozā strādājošajiem nodarbinātajiem jālieto pilna auguma pretkritiena josta, kura ar atsaiti stiprināta pie **pacelāja groza speciāli atzīmētām vietām (enkurpunktiem vai nesošā konstrukcija).**

4.7.8. Ceļot izlici ar grozu uz augšu, tā vispirms jāpaceļ ne vairāk kā 0,5 m augstumā un īslaicīgi jāaptur, lai pārbaudītu pacelāja stabilitāti un hidrosistēmas darbību;

4.7.9. Pārvietojot (pagriežot) izlici ar grozu, tā jāpaceļ vismaz 0,5m augstumā virs pārvietošanas ceļa esošajām iekārtām, kravas grēdām un līdzīgiem šķēršļiem;

4.7.10. Visa darba veikšanas laikā operatoram jāatrodas pie vadības pults;

- 4.7.11. Operatoram visu darba izpildes laiku nepārtraukti ir jāuztur sakari ar groza strādniekiem, ievērojot to, ka paceļot grozu (platformu):
- 4.7.11.1. līdz 10 metriem – jāizmanto tiešā vārdiskā saziņa;
  - 4.7.11.2. vairāk par 10 metriem – jāizmanto roku signāls;
  - 4.7.11.3. virs 22 metriem – jāizmanto rācija vai telefonsakari;
- 4.7.12. Sekot, lai pacelēja darba zonā neatrastos nepiederošas personas, kurām nav tieša sakara ar veicamo darbu;
- 4.7.13. Virzīt pacelēju tā, lai tas neatrastos tuvāk par 5m no vadiem vai trosēm zem sprieguma, balstiem, stiprinājumiem un darbojošiem mehānismiem.
- 4.7.14. Pirms groza nolaišanas saņemt apstiprinošu signālu no groza strādnieka vai signalizētāja (ja tāds norīkots) un veikt drošu groza nolaišanu, ievērojot drošības pasākumus.
- 4.7.15. Pacelējs paredzēts cilvēku, instrumentu un materiālu pārvietošanai (kas nepieciešami darba veikšanai un neiziet ārpus groza parametriem) un darbu veikšanai, tai skaitā ugunsdzēsības un glābšanas darbu veikšanai augstumā.
- 4.7.16. Aizliegts:
- 4.7.16.1. izmantot pacelēju tādām mērķim, kuram tas nav paredzēts, piemēram, celt kravas (izmantot kā celtņi), celt viegli uzliesmojošas vai sprāgstošas vielas, pārslogot, utt.;
  - 4.7.16.2. uzstādīt pacelēju uz nesagatavotas grunts, kā arī laukuma, kura slīpums ir lielāks par pacelēja pasē norādīto. Nav atļauts novietot pacelēja balstus uz inženierkomunikāciju lūku vākiem un kolektoriem, trotuāra malām, ledus un aizsalušām peļķēm u.c. nestabilām, šķībām pamatnēm;
  - 4.7.16.3. darbināt pacelēja mehānismus, ja uz platformas izlices, mehānismiem vai citur iespējamās bīstamības zonā atrodas cilvēki;
  - 4.7.16.4. pārvietot pacelēju ar paceltu izlici, kurā atrodas cilvēki, izņemot gadījums, ja to paredz pacelēja lietošanas instrukcija;
  - 4.7.16.5. darba pārtraukumos izlici ar grozu atstāt paceltā stāvoklī;
  - 4.7.16.6. izlices sniedzamības zonā atrasties cilvēkiem, kam nav tieša sakara ar veicamo darbu;
  - 4.7.16.7. groza strādniekam sēdēt un kāpt uz / vai pāri margām, izmantot papildu līdzekļus, lai palielinātu pacelēja darbības zonu. No groza var izkāpt tikai tad, ja tas ir novietots uz stabilas pamatnes;
  - 4.7.16.8. balstīt grozu pie sienas, balsta vai uz palīgkonstrukcijām;
  - 4.7.16.9. pievilkt grozu ar rokām vai atgrūst to no blakus esošajām konstrukcijām;
  - 4.7.16.10. lietot bojātas palīgierīces un taru;
  - 4.7.16.11. mest no groza darba aprīkojumu, palīglīdzekļus u.c. priekšmetus;
  - 4.7.16.12. šūpot grozu;
  - 4.7.16.13. izkāpt vai lēkt no groza tā kustības laikā.
- 4.7.17. Groza pārvietošanas laikā un darbu veikšanas laikā atrodoties grozā, ieejai grozā jābūt aizvērtai ar aizslēgu;

- 4.7.18. Visiem instrumentiem, kas darba izpildes laikā var nokrist, jābūt aizsargātiem pret nokrišanu, piemēram, motorzāģis, akumulatora leņķa slīpmašīna u.c.;
- 4.7.19. Gadījumos, kad pacēlāja apkalpošanas zona nav pārredzama no operatora vadības pulsts un nav sakaru ierīces starp operatoru un groza strādnieku, manevru vadīšanai jābūt nozīmētam signalizētājam;
- 4.7.20. Signalizētājam jāatbilst sekojošām prasībām:
- 4.7.20.1. tam ir pietiekamas valodas zināšanas, lai izteiktais paziņojums vai komanda tiktu pareizi saprasta un tai sekotu drošības prasībām atbilstoša rīcība.
  - 4.7.20.2. tas pārzina vārdiskās saziņas un roku signālu nozīmi, rekomendējamie saziņas signāli norādīti rokasgrāmatas pielikumā.
  - 4.7.20.3. Tam jāpārredz visus veicamos manevrus un jāseko, lai pats netiktu apdraudēts.
- 4.7.21. Veicot darbus ar motorzāģi, grozā drīkst atrasties tikai viens groza strādnieks.

4.8. Darbs ar speciālo tehniku

- 4.8.1. Atļauts izmantot tādu speciālo tehniku (piemēram, traktori, ekskavatori, kravas auto u.c.), kurai ir veikta un derīga valsts tehniskā pārbaude, kā arī, ja speciālā tehnika ir darba kārtība, piemēram, nav degvielas, eļļas notecējumu.
- 4.8.2. Speciālās tehniskas vienībai, kurai pastāv eļļas noplūdes risks, piemēram, no hidrauliskās sistēmas, jābūt aprīkotai ar absorbentu un trauku, lai noplūdes gadījumā varētu operatīvi savākt piesārņojumu.
- 4.8.3. Konstatējot eļļas vai degvielas noplūdi speciālai tehnikas vienībai, tā nekavējoties jāaptur un jāveic piesārņojuma savākšana.
- 4.8.4. Speciālās tehnikas darba zonā jābūt nodrošinātam absorbentam – vismaz 10 kg.
- 4.8.5. Ar speciālo tehniku atļauts pārvietoties pa ierīkotajiem ceļiem vai darba veikšanas projektā saskaņotajiem pagaidu transporta kustības ceļiem, lai netiktu bojāta VTL infrastruktūra.
- 4.8.6. Speciālajai tehnikai izbraucot no objekta jānodrošina, lai uz ceļiem netiktu iznesta grunts no objekta.
- 4.8.7. VTL teritorijā nav atļauta speciālās tehnikas labošana vai remonts, izņemot VTL transporta nodaļas telpas (garāža). Ja tehniku nav iespējams nogādāt remonta vietā, tad remontu var veikt uz vietas, iepriekš to saskaņojot ar UGAD un projekta vadītāju no VTL puses.
- 4.8.8. Ja paralēli speciālās tehnikas darba zonā darbus veic nodarbinātie, nodrošināt skaņas signāla padošanu, lai brīdinātu par tehnikas manevru. Ja speciālā tehnika nav aprīkota ar skaņas signālu, papildus jānozīmē nodarbinātais-signalizētājs, kas koordinē darbus un seko līdzi, lai blakus strādājošie nodarbinātie neatrastos speciālās tehnikas darbības zonā.
- 4.8.9. Vadītājam jālieto drošības josta, ja tehnika ar to ir aprīkota.
- 4.8.10. Nav atļauta pasažieru pārvietošana, ja tehnikas vienība tam nav paredzēta.

4.9. Topogrāfiskie darbi

4.9.1. Tehnoloģiskajā zonā topogrāfiskos darbus atļauts veikt pie nosacījuma:

- 4.9.1.1. ir noformēts norīkojums darba veikšanai. Norīkojums nav nepieciešams, ja darbi tiek veikti "zaļajā" zonā.
- 4.9.1.2. Darbuzņēmēja nodarbinātais ir nodrošināts un lieto individuālo gaisa sastāva analizatoru, ja topogrāfijas darbiem tiek izmantots elektrisks aprīkojums, t.sk. darbināms ar baterijām.

4.10. Paraugu ņemšanas darbi

- 4.10.1. Lai veiktu paraugu ņemšanu, Darbuņņēmēja darbiniekam ir jāsaņem atļauja no TPMV (tehnoloģiskā procesa maiņas vadītāja).
- 4.10.2. Darbuņņēmēju darbiniekiem, kuri veic paraugu ņemšanu darba apgērbam jābūt antistatiskam un no nedegoša auduma atbilstoši EN 11612.
- 4.10.3. Ja darbuņņēmēja darbiniekam jāņem paraugi no rezervuāra, kurā atrodas produkti ar augstu benzola saturu (par to norāda speciāla zīme pie rezervuāra kāpnēm vai par to ir informējis TPMV) vai arī tajā atrodas toksiskas vielas, darbiniekam obligāti jālieto ķīmiskās aizsardzības tērps un pilna sejas maska ar ABE filtriem vai speciāliem konkrētai vielai paredzētiem filtriem.
- 4.10.4. Veicot paraugu ņemšanu no rezervuāra vai vagoncisternas, jāievēro šādi nosacījumi:
- 4.10.4.1. atverot naftas produktu līmeņa mērīšanas lūkas, jāstāv atvērtās lūkas vēja pusē;
  - 4.10.4.2. naftas produktu līmeņa mērīšanas laikā, kā arī atverot lūku, nodarbinātajam nav atļauts ielūkoties lūkā un zemu noliekties pār to, lai izvairītos no saindēšanās ar tvaikiem.

Iespējama saindēšanās ar gāzēm

- 4.10.4.3. pēc līmeņa mērījumu vai paraugu noņemšanas visi izmantotie instrumenti, mērīšanas lūka, laukums rūpīgi jānotīra un jāaizver, cieši pieskrūvējot lūkas vāku, nepieļaujot tā krišanu vai atsišanos pret lūkas malu. Pie lūkas nejauši izlijušie naftas produkti nekavējoties jāsavāc un šī vieta kārtīgi jānoslauka. Aizliegts atstāt uz rezervuāra lupatas un citus materiālus vai instrumentus.

Nejauši izlijušais naftas produkts tiek savākts

- 4.10.5. **KATEGORISKI AIZLIEGTS** ņemt naftas vai naftas produktu paraugus rezervuāru pildīšanas vai tukšošanas laikā. Šos darbus var veikt ne ātrāk kā **15 min** pēc pildīšanas vai tukšošanas operāciju pabeigšanas.
- 4.10.6. Visas ar paraugu ņemšanu saistītās operācijas uz rezervuāra jumta jāveic nožogojuma robežās.
- 4.10.7. Tukšas pudeles un pudeles ar naftas produktu paraugiem jāpārnēsā tikai speciālās somās vai kastēs.

Speciāla soma naftas produktu paraugu pudeļu nešanai

- 4.10.8. Ja rezervuāru un cauruļvadu armatūra ir iesalusi, tās atšaldīšanai atļauts izmantot tikai karstu ūdeni vai tvaiku;
- 4.10.9. No vagoncisternām, rezervuāriem paraugus noņemt tikai ar speciāliem paraugnoņēmējiem (ATEX), vai paraugnoņēmējiem, kas izgatavoti no materiāla, kas nevar veidot mehāniska rakstura dzirksteli saskarē ar metālu (to apliecina sertifikāts), un kas apgādāti ar strāvu vadošu zemējuma trosīti vai ar antistatisku dabiska materiāla auklu, kuru atbilstību apliecina materiāla sertifikāts, kuru pēc pieprasījuma Darbuņņēmējam jāuzrāda VTL atbildīgajam darbiniekam. Auklai jābūt cieši nostiprinātai pie paraugu ņemšanas trauka un sazemētai.

Paraugu ņemšanai izmantotajiem instrumentiem un traukiem jābūt no dzirksteli neradoša materiāla

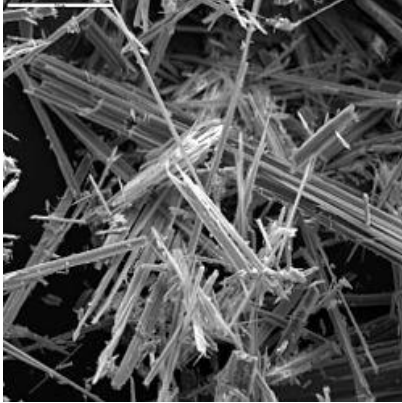
- 4.10.10. Veicot paraugu ņemšanu no vagoncisternām, nodarbinātajam obligāti jālieto pretkritiena sistēma.
- 4.10.11. Paraugu ņemšana, kā arī tuvošanās rezervuāriem un vagoncisternu sastāvam aizliegta zibens un negaisa laikā, kā arī vēja ātrumam uz rezervuāriem pārsniedzot 15m/s un uz estakādēm – 21m/s.
- 4.10.12. Paraugu ņemšanas procesā vai veicot mērījumus, darbuņņēmējam jānodrošina ar vismaz diviem darbiniekiem.

- 4.10.13. Ja nav iespējams nodrošināt p.4.10.12 prasību, tad darbiniekam pirms došanās uz objektu, jānodrošina pie VTL TPMV un jāinformē, kuram(-iem) rezervuāru(-iem) tiek ņemti paraugi vai veikti mērījumi. TPMV pēc minētās informācijas saņemšanas, izdot darbuzņēmējam rāciju sakaru nodrošināšanai.
- 4.10.14. Darbuzņēmēja darbiniekam šādās reizēs obligāti jāinformē pa rāciju TPMV:
- 4.10.14.1. kad ir ieradies objektā;
  - 4.10.14.2. kad ir paņēmis paraugu (veicis mērījumu);
  - 4.10.14.3. Kad pamet objektu.
- 4.10.15. Dotā komunikācija nepieciešama, lai TPMV pārliecinātos, ka ar nodarbināto viss ir kārtībā, un zinātu kur nosūtīt speciālos dienestus, ja nodarbinātais neiziet uz sakariem.
- 4.10.16. Pabeidzot darbus darbuzņēmēja darbinieks rāciju atgriež VTL TPMV.

4.11. Azbesta vai azbesta saturošu materiālu demontāža

4.11.1. Azbesta šķiedras pēc savas formas ir ļoti smalkas un ar neapbruņotu aci nav redzamas, jo smalkāka azbesta šķiedra, jo bīstamāka tā ir nodarbinātā veselībai. Azbests ir kancerogēna viela- vēža izraisītājs.

4.11.2. Veicot darbus VTL teritorijā Darbuzņēmēja darbiniekiem iespēja saskarties ar azbesta vai azbesta saturošiem materiāliem var būt, veicot azbesta jumta lokšņu, siltumizolācijas, elektrokabeļu izolācijas, azbesta blīvju, azbesta saturošu lietus un rūpnieciskās kanalizācijas cauruļvadu un komunikāciju tīklu kanālu demontāžu.

4.11.3. Uzņēmumā ir veikta azbesta vai azbesta saturošu materiālu inventarizācija un izstrādāts demontāžas darbu plāns. Dokumentā ir identificētas faktiskās un iespējamās azbesta vai azbesta saturošu materiālu atrašanās vietas. Inventarizācija un demontāžas plāns ir iesniegts un reģistrēts Valsts darba inspekcijā.

4.11.4. Pamata drošības prasības veicot azbesta vai azbesta saturošu materiālu demontāžu:

4.11.4.1. Pirms darbu uzsākšanas atbildīgajam darbu vadītājam jāveic mērķa instruktāža par azbesta vai azbesta saturošu materiālu bīstamību un drošām darba metodēm;

4.11.4.2. Darbuzņēmēja darbinieki, kuri veic azbesta demontāžas darbus jābūt veiktai obligātajai veselības pārbaudei saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem, konkrēti uz Azbestu;

4.11.4.3. Veicot azbesta vai azbesta saturošu materiālu demontāžu, Darbuzņēmēja darbiniekiem jālieto: vienreizējas lietošanas aizsargtērps; slēgtas aizsargbrilles, gumijas cimdi; gumijas zābaki; pusmaksas ar P3 tipa filtriem vai P3 bezapkopas respiratori;

4.11.5. Azbests vai azbesta saturošais materiāls jādemontē un jāutilizē pēc iespējas veselākā/nesalauztā veidā, kā arī, ja pirms demontāža uzsākšanas tiek konstatēts, ka azbesta saturošais materiāls ir sauss un iespējama putekļu rašanās darba procesā, jāveic tā mitrināšana, lai līdz minimumam novērstu azbesta putekļu/šķiedru izplatīšanos gaisā.

4.11.6. Azbesta saturošu materiālu demontāža un virsmu attīrīšana no azbesta pārpalikumiem, jāveic ar rokas instrumentiem (piem. kalts, kasīkļi), jo tie rada mazāku putekļu daudzumu nekā elektriskie instrumenti. Elektriskos darba rīkus atļauts pielietot pie nosacījuma, ja elektroinstrumentiem tiek uzstādīti vismazākie "apgriezieni" un papildus tiek pielietotas putekļu ierobežojošas metodes – nosūce,

mitrināšana, putas, u.c. **Nav pieļaujama azbesta saturošu materiālu griešana ar elektroinstrumentiem!**

- 4.11.7. Darbs ir jāorganizē metodiski - nomontētos materiālus nekavējoties jāiepako azbesta materiālam paredzētos maisos (dubultā kārtā) vai konteineros. Darbi jāveic secīgā kārtībā no augšas uz leju, lai izvairītos no notīrīto virsmu atkārtotas piesārņošanas (piem. griesti/sijas, tad sienas un beigās grīda).
- 4.11.8. No azbesta materiālu saturošām plāksnēm, paneļiem uzmanīgi jāizvelk skrūves vai naglas, lai nesaceltos putekļi. Ar izvilktajām skrūvēm un naglām jārikojas analogiski, kā ar azbesta saturošu materiālu.
- 4.11.9. Ja darba procesā rodas liels putekļu daudzums papildus nosūcei jāizmanto rūpnieciskais putekļu sūcējus ar filtru - H klases kaitīgo putekļu uzsūkšanai (azbests).
- 4.11.10. Gadījumos, kad virsmu nav iespējams saslapināt un nodrošināt šķiedru ierobežošanu darba vides gaisā - azbesta saturošs materiāls ir jāiepako polietilēna plēvē un pēc tam jāveic tā demontāža pēc principa „iesaiņo un nogriez”. Šādos gadījumos rekomendējama „cimdu maisa” izmantošana novietojot to posmā, kurā iespējama azbesta šķiedru izdalīšanās veicot azbesta saturoša materiāla demontāžu.

- 4.11.11. “Cimdu maisu” atļauts izmantot tikai vienu reizi un pēc tam tas jālikvidē kopā ar azbestu saturošiem atkritumiem.
- 4.11.12. Cimdu maisu pasargā nodarbināto, bet nenodrošina pietiekamu aizsardzību nodarbinātajam, jo iespējama tā nejauša sabojāšana, tāpēc pielietojot šādu metodi darba laikā jālieto arī 4.11.4.3. punktā noteiktie individuālie aizsardzības līdzekļi.
- 4.11.13. Azbesta saturošie materiāli jāuzglabā un jāpārvadā slēgtā iepakojumā, kas nepieļauj azbesta šķiedru vai putekļu nokļūšanu vidē. Uz iepakojuma izvieto uzlīmi, ka iepakojumā atrodas azbestu saturoši materiāli. Uzlīmei jābūt vismaz 5 cm augstai un 2,5 cm platai.

- 4.11.14. Atkritumu maisus NEDRĪKST piepildīt vairāk kā tikai daļēji un to saturam jābūt mitram. Maisi ir uzmanīgi jāaizver, lai izslēgtu gaisa pārpalikumu. Ievietojot maisos atkritumus jāpārliecinās, lai maisa forma neveido nekādus asus stūrus vai izliekumus, kuri var saplēst maisu vai iesaiņojumu.

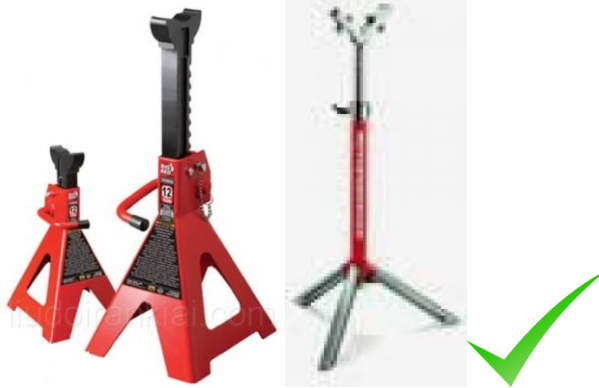
- 4.11.15. **Cimdi, bezapkopes respiratori, vienreizējie aizsargtērpu, jāutilizē kopā ar azbesta vai azbesta saturošajiem materiāliem, kā bīstamie atkritumi. Zābaki, pusmaskas jānoskalo zem tekoša ūdens.**
- 4.11.16. Azbesta vai azbesta saturoši materiāli tiek utilizēti kā bīstamie atkritumi noslēdzot līgumu ar sertificētu atkritumu apsaimniekošanas organizāciju.

4.12. Cauruļvadi

4.12.1. Tehnoloģiskajā zonā vietās, kurās ir izbūvēta tehnoloģiskā infrastruktūra, veicot darbus Darbuzņēmējam jāievēro sekojoši nosacījumi:

4.12.1.1. Nav atļauta pārvietošanās ar tehnikas vienībām pār tehnoloģiskajiem cauruļvadiem, izņemot ja darba metodes un darbības principi ir atrunāti ar atbildīgo darbinieku no VTL puses;

4.12.1.2. **Veicot cauruļvadu vai to balstu nomaiņu, montāžu, demontāžu vai remontu cauruļvada posms jānostiprina ar atbilstošas nestspējas, regulējamu un pietiekošā apjomā nepieciešamiem atbalsta punktiem (Domkrats).**

4.12.1.3. Veicot darbības ar tehnikas vienību tuvāk par 3 metriem no tehnoloģiskajām iekārtām t.sk. cauruļvadiem, Darbuzņēmējam jānozīmē darbinieks (signalizētājs), kurš veic uzraudzību un kontrolē, lai tehnikas vienība nenodarītu kaitējumu tehnoloģiskajām iekārtām vai blakus strādājošajiem nodarbinātajiem.

4.13. Noliktavu iekārtošana, materiālu krautņu veidošana, nostiprināšana

4.13.1. Materiālu noliktavu iekārtošanas vietas saskaņojamas darba veikšanas projekta izstrādes posmā vai vienojoties ar VTL atbildīgo darbinieku;

4.13.2. Prasības materiālu noliktavām, kuras iekārtotas konteineros:

4.13.2.1. jānodrošina kārtība;

Nekārtība noliktavas telpās

4.13.2.2. nav atļauts viegli uzliesmojošus šķidrumus glabāt kopā ar degtspējīgiem materiāliem;

Pilnas degvielas kannas tiek uzglabāta kopā ar degošiem materiāliem

4.13.2.3. materiālu uzglabāšanas vietās nav atļauts uzglabāt individuālos aizsardzības līdzekļus.

4.13.3. Materiālu krautnes atklātā teritorijā:

4.13.3.1. materiālu krautnes jāveido tā, lai tās būtu stabilas, nevarētu apgāzties vai traumēt objektā strādājošos nodarbinātos;

Materiālu krautne nostiprināta pret to nejaušu izkustēšanos

4.13.3.2. lai ierobežotu nodarbināto kustību gar krautnēm nepieciešamības gadījumā jāveic to norobežošana;

***Materiālu kraitne
norobežota apkārtējo
nodarbināto kustības
ierobežošanai tās zonā***

4.13.3.3. atgūtie materiāli jākārtoti stabilās kraitnēs, nevis sametot kaudzēs;

***Materiālu
neatbilstoša
uzglabāšana***

4.13.3.4. rekomendējama materiālu, t.sk. atgūto materiālu, uzglabāšana atsevišķi pa veidiem – piem., koks atsevišķi, metāls atsevišķi, utt.;

4.13.3.5. konstrukcijām ar atvērtiem galiem, kā piemēram, cauruļvadi līdz to montāžai gali ir jānosedz ar aizsargiem, lai nodrošinātu aizsardzību pret grunts, smilts, un citu materiālu uzkrāšanos tajos;

***Cauruļvadiem
nodrošināta galu
aizsardzība***

4.14. Darbs pie ūdens

VALKĀ GLĀBŠANAS VESTI, VEICOT DARBUS ŪDENS TUVUMĀ

- Veicot darbus ūdens tuvumā ir nepieciešama glābšanas veste.
- Ja ir noteikta glābšanas vestes lietošana, tev tā ir jālieto visu darba izpildes laiku, atrodoties ūdens tuvumā.
- Pirms velc glābšanas vesti, pārlicinies, ka tā ir lietošanas kārtībā un nav bojāta.
- Pārlicinies, ka glābšanas veste ir uzvilktā pareizi, attiecīgi noregulēta un ir atbilstošā izmērā.
- Nestrādā vienatnē.

4.14.1. Ja darbiniekam jāveic darbi muliņu pietātnēs tuvāk par 1m no ūdens, darbiniekam obligāti jālieto pilna auguma (četrus punktu) pretkritiena josta un glābšanas veste (darbs tiek pielīdzināts darbam augstumā). Lai atvieglotu šo prasību izpildi, pirms darbu uzsākšanas Darbuzņēmēja darbu vadītājs vai VTL projekta vadītājs griežas VTL Vides un darba aizsardzības dienestā (darba aizsardzības speciālists vai procesu drošības inženieris), kur VDA dienesta speciālisti izsniegs speciālu pilna auguma pretkritiena jostu ar integrētu glābšanas vesti un veiks apmācību.

4.15. Darbs slēgtā telpā

SAŅEM ATĻAUJU PIRMS IEKĻŪŠANAS SLĒGTĀ TELPĀ

Tev ir atļauta iekļūšana SLĒGTĀ TELPĀ, kas ietver bet neaprobežojas ar rezervuāriem, būvbedrēm, ja:

- Izpildīta iekārtu bloķēšana/markēšana (LOTO) procedūra.
- Izdota derīga darba atļauja.
- Saskaņā ar darba atļaujā noteikto slēgtā telpā veikta gaisa sastāva kvalitātes pārbaude.
- Izpildītas visas darba atļaujā norādītās prasības.
- Pie slēgtas telpas ieejas patstāvīgi atrodas slēgtas telpas ieejas uzraugs.
- Neveic zemes darbus vienatnē.
- Ir pieejams glābšanas plāns, un tā saturs visiem ir saprotams.

4.15.1. Slēgta telpa ir pilnībā vai daļēji slēgta vieta, no kuras:

- 4.15.1.1. ir apgrūtināta izkļūšana;
- 4.15.1.2. tajā var būt sašaurinātas sienas vai griesti;
- 4.15.1.3. slīpas vai konusveida grīdas;
- 4.15.1.4. no kurām ir risks neizkļūt;

4.15.2. VTL teritorijā visbiežāk sastopamākās darba vietas, kurās darbs var tik uzskatīts par darbu slēgtā telpā ir:

- 4.15.2.1. darbi bedrēs t.sk. būvbedrēs vai tranšejās, kuru dziļums pārsniedz 1,5 metru;
- 4.15.2.2. darbi rezervuāru iekšpusē – virs un zem pontona, telpa starp rezervuāru sienām rezervuāriem glāze-glāzē;
- 4.15.2.3. darbi manifoldos, tehnoloģiskajās, rūpnieciskajās un fekālās kanalizācijas akās;
- 4.15.2.4. slēgtas tilpnes (piemēram, DUS degvielas uzglabāšanas tilpne);
- 4.15.2.5. dzelzceļa cisternas;
- 4.15.2.6. rūpniecisko notekūdeņu sūknētavas;
- 4.15.2.7. Dzelzceļa estakāžu telpas zem grīdas režģiem;
- 4.15.2.8. Elektrosadaļu telpas zem grīdas režģiem un citas

4.15.3. Darbus slēgtā telpā atļauts veikt ja:

- 4.15.3.1. Noformēts Norīkojums darbu veikšanai un darba atļauja darbiem slēgtā telpā;
- 4.15.3.2. pirms darbu uzsākšanas veikta gaisa kvalitātes pārbaude, un fiksētie rezultāti reģistrēti slēgtas telpas darba atļaujā;
- 4.15.3.3. skābekļa līmenis ir robežās no 19,5%-23,5%;
- 4.15.3.4. putekļu ietekmes rezultātā redzamība nav mazāka par 1,5 metriem;
- 4.15.3.5. viegli uzliesmojoša gāze vai tvaiki nepārsniedz 10% no zemākās uzliesmošanas vērtības ("aukstie" darbi);
- 4.15.3.6. darba vides gaisā netiek pārsniegta ķīmiskās vielas pieļaujamā arodekspozīcijas robežvērtība (pieļaujamo iedarbības līmeni);
- 4.15.3.7. telpai tiek nodrošināta ventilācija, gaisa nosūce;

- 4.15.3.8. veikti visi praktiski iespējamie pasākumi, lai nodrošinātu nodarbināto drošību, kas ieies slēgtā telpā un veiks tur darbus: apmācība, aizsardzības līdzekļu nodrošinājums u.c.
- 4.15.4. Ja kādu no p.4.15.3.4. līdz 4.15.3.6. norādītajiem kritērijiem neizpildās (elpošanai nepiemērota darba vide), pirms iekļūšanas slēgtā telpa tiek veikta uzdevuma riska analīze (URA) ar mērķi nodrošināt drošību darba izpildes laikā.
- 4.15.5. Par darbu sākšanu (slēgtā telpā neatrodas neviens nodarbinātais) un beigšanu (no telpas ir izkļuvuši visi nodarbinātie) slēgtā telpā atbildīgais nodarbinātais informē TPMV, zvanot uz telefonu: 636 66300.
- 4.15.6. Darbus slēgtā telpā atļauts uzsākt tikai tad, kad VTL UGAD atbildīgais darbinieks veic gaisa kvalitātes pārbaudi slēgtā telpā. Gaisa sastāva kvalitātes pārbaudi veic pirms darba sākuma, kā arī atkārtoti dienas laikā saskaņā ar norīkojumā darba veikšanai noteikto biežumu.
- 4.15.7. Pirms iekļūšanas slēgtā telpā atbildīgais nodarbinātais veic pēdējā brīža riska analīzi (PBRA), kurā tiek pārbaudīts vai visi darba vides riski tiek kontrolēti un darbu veikt ir droši.
- 4.15.8. Visiem nodarbinātajiem, kuri atrodas slēgtā telpā, jābūt nodrošinātiem ar gaisa sastāva analizatoriem. Ja katru darbinieku nevar nodrošināt ar gāzes analizatoru, darbu vadītājs kopīgi ar UGAD pārstāvi nosaka nepieciešamo analizatoru skaitu un to lietošanas specifiku, balstoties uz PBRA rezultātiem.
- 4.15.9. Gaisa sastāva analizatoram jābūt tādām, kurš spēj veikt mērījumus skābeklim (O₂), sprādzienbīstamībai (LEL), sērūdeņradim (H₂S) darba vides gaisā.
- 4.15.10. Gaisa sastāva analizatorus izsniedz VTL UGAD atbildīgais darbinieks;

Pareiza individuālā gaisa sastāva analizatora piestiprināšanas vieta pie nodarbinātā

- 4.15.11. Gaisa sastāva analizatoriem jābūt sertificētiem, kalibrētiem un piemērotam lietošanai sprādzienbīstamā vidē.

Atbilstošs gaisa analizators darbam sprādzienbīstamā zonā (0., 1., 2.) un VTL

4.15.12. Darbiem slēgtā telpā ir jānozīmē ieejas uzraugs, kurš:

- 4.15.12.1. veic visu nodarbināto, kuri ieiet vai iznāk no slēgtas telpas reģistrēšanu slēgtas telpas atļaujā;
- 4.15.12.2. uztur sakarus un novēro slēgtā telpā strādājošos;
- 4.15.12.3. Atrodas ne tālāk ka 2m no ieejas slēgtā telpā;
- 4.15.12.4. brīdina slēgtā telpā strādājošos par ārkārtas situāciju.

✓
leejas uzraugs veic nodarbināto uzskaiti un novērošanu slēgtā telpā strādājošajiem nodarbinātajiem

4.15.13. Darbus slēgtā telpā atļauts veikt tiem nodarbinātajiem, kuri ir iepazīstināti ar darba vides riskiem, lieto darba atļaujā noteiktos aizsardzības līdzekļus un ir apmācīti rīcībai ārkārtas situācijā;

✓
Darbinieks lieto darba atļaujā noteiktos aizsardzības līdzekļus

4.15.14. Lai veiktu darbu slēgtā telpā, slēgtajai telpai jābūt nodrošinātai gaisa ventilācijai. Pirms ventilatora izvietojanas tā jauda un tehniskie rādītāji jāaskaņo ar VTL atbildīgo projekta pārstāvi;

✓
Pareiza gaisa padeves sistēma

Tīrā gaisa padeves sistēma ir traucēta

4.15.15. Iekļūšanai un izkļūšanai no slēgtas telpas jāizmanto tikai viena ieeja un izeja, pie kuras atrodas ieejas uzraugs un veic nodarbināto uzskaiti. Citu izeju no slēgtas telpas atļauts izmantot izkļūšanai tikai ārkārtas situācijās;

Ieejai un izejai no slēgtas telpas tiek izmantota viena un tā pati lūka

4.15.16. Nostrādājot gaisa sastāva analizatoram, nodarbinātajam nekavējoties jāpārtrauc darbs un jāpamet slēgtā telpa;

Ārkārtas situāciju gadījumā ieejas uzraugs nepamet savu posteni līdz visi nodarbinātie ir evakuējušies

4.15.17. Beidzot darbus ieeja slēgtā telpā jāaizver vai jāizvieto norobežojoša barjera ar aizlieguma zīmēm ieiet slēgtā telpā.

*Slēgtas telpas ieejas norobežošana
darbu pārtraukumu laikā*

*Bīstama zona atstāta bez
uzraudzības ar brīvu iekļuvi tajā*

- 4.15.18. Aizliegts darba pārtraukumos uzturēties slēgtās telpās, kā arī atstāt instrumentus, palīgmateriālus, atkritumus un citus nepiederošus priekšmetus.
- 4.15.19. Darbus slēgtā telpa var vienlaicīgi ne vairāk kā 6 cilvēki.
- 4.15.20. Katram darbiniekam, kurš veic darba pienākumus slēgtā telpā, jābūt vismaz reizi gadā apmācītam, par ko apliecina nokārtots pārbaudes testa rezultāts.

4.16. Piedevu pievienošana

- 4.16.1. Piedevu pievienošanas kompānijas sarakstus ar transportlīdzekļiem un to vadītājiem, kas ved piedevas, iesniedz savlaicīgi, rekomendējams līdz darba dienās līdz plkst.16.30.
- 4.16.2. VTL teritorija vienlaicīgi tiek ielaisti **divi transportlīdzekļi**, kas ved piedevas. Kopējais piedevu daudzums, kas var atrasties VTL teritorija nedrīkst pārsniegt **50 000 kg**. Pārējie, ja tādi ir, gaida ārpus VTL teritorijas stāvlaukumā, kas izvietots gar VTL teritorijas nožogojumu.

- 4.16.3. Komersants, kas veic piedevu pievienošanu, nodrošina, ka trešo pušu personām, kas tiek piesaistītas pakalpojuma nodrošināšanai, tiek piemērotas tās pašas drošības prasības, kas noteiktas šajā Rokasgrāmatā. Par šo prasību ievērošanu **ATBILD komersants, kas veic piedevu pievienošanu**.
- 4.16.4. Komersants, kas veic piedevu pievienošanu, nodrošina, lai darbu izpildes vietā būtu viegli pieejamas ķīmisko vielu drošības datu lapas un darbinieki pārzinātu tas saturu, sevišķi tās nodaļas, kurās ir atrunātas vielas īpašības, drošības prasības, IAL. Drošības datu lapām jābūt izvietotām metāla skapī, kurš apzīmēts ar zīmi:

- 4.16.5. Ja piedevu staciju tās darbības laikā apmeklē trešo pušu darbinieki, piemēram, VTL darbinieki drošības apgaitu laikā, komersanta darbiniekam, kas veic piedevu pievienošanu tie jāinformē par iespējamām bīstamībā un riskiem, piemēram, kancerogēnas, indīgas ķīmiskas vielas un kādas ir drošības prasības saskarē ar šīm vielām.
- 4.16.6. Jebkuram aprīkojuma, izņemot akumulatora, kas tiek izmantots lai nodrošinātu piedevu pievienošanas procesu, piem., sūkņi, elektrodzinēji, kabeļi, elektriskās sadales, apgaismojums u.tml., ir jābūt veiktai tehniskai apkopei/pārbaudei, ko apliecina pārbaudes sertifikāts vai aprīkojuma turētāja sagatavots iekšējais akts, kurš apliecina, ka aprīkojums ir pārbaudīts un tas ir drošs. Šādas pārbaudes jāveic aprīkojuma ražotāja noteiktajos termiņos, bet ne retāk kā vienu reizi gadā.

- 4.16.7. Visas šļūtenes, kas tiek izmantotas piedevu pievienošanai, jābūt izgatavotām no materiāla, kas ir noturīgs pret pārsūknējamo produktu.
- 4.16.8. Visām šļūtenēm reizi gadā jāveic elektrotestības mērījumi un hidrauliskās pārbaudes. Par šīm pārbaudēm tiek sagatavot akts, kuru Komersants pēc VTL pieprasījuma iesniedz VTL.
- 4.16.9. Piedevu pievienošanas procesa laikā jānodrošina, lai iespējamo nesankcionēto noplūžu gadījumos, produkts nenokļūtu vidē, piemēram, sūkņi tiek izvietoti piedevu stacijā, vai transportlīdzekļi izpildīti tāda veidā, ka notur produktu ierobežotā telpā (traukā).
- 4.16.10. Piedevu pievienošanas procesa laikā, kā arī laikā, kad transportlīdzeklis atrodas gaidīšanas režīmā VTL teritorijā, tā riteņiem jābūt nobloķētiem ar stāvbalkstiem (2 gab.).
- 4.16.11. Piedevu pievienošanas procesa laikā cisternai vai cisternkonteineram obligāti jābūt sazemētam.
- 4.16.12. Ja darbiniekam, lai nodrošinātu veiksmīgu piedevu pievienošanas procesu, nepieciešams uzkāpt uz cisternas vai cisternkonteineru, darbiniekam obligāti jālieto drošības sistēmas, kas izslēdz nokrišanas risku – pilna auguma pretkritiena josta ar pozicionēšanas atsaiti, kas piestiprināta pie nesošas konstrukcijas.

- 4.16.3. Lai operatīvi reaģētu iespējamo noplūžu gadījumos, Piedevu stacijā (iekšpusē) ir izvietoti dažādi absorbējoši materiāli (pārklāji, pulveris)

- 4.16.13. Visi ar naftas produktiem un ķīmiskām vielām piesārņotie atkritumi, kā absorbenti, lupatas u.c., jāizvieto speciālā konteinerā, kas izvietots piedevu stacijas ārpusē.

- 4.16.14. Jebkurš elektriskais aprīkojums, kā piemēram, sūkņi ar elektromotoru, pārvietojamās sadalnes, pārvietojamie gaismekļi, kuri ar strāvu tiek nodrošināti caur kabeli (220V vai 380V), pirms to ekspluatācijas uzsākšanas, tie OBLIGĀTI JĀUZRĀDA

PĀRBAUDEI VTL elektroietaišu ekspluatācijas inženierim. Tos var ekspluatēt tikai pēc rakstiska(var ē-pasts) pozitīva akcepta saņemšanas.

- 4.16.15. Visiem sūkņiem, kurus paredzēts izmantot piedevu pievienošanas procesā un kurus nodrošina darbuzņēmējs, jābūt aprīkoti ar aizsardzību pret pārspiedienu. Maksimālie spiedieni norādīti procedūrā VTL-15.PR.020 "Piedevu pievienošanas procedūra", kura ir saistoša darbuzņēmējam, kas veic piedevu pievienošanu.

4.17. Tehnoloģisko iekārtu tīrīšana

- 4.17.1. Tehnoloģiskās iekārtas šīs rokasgrāmatas izpratnē ir rezervuāri, akas (tehnoloģiskās, rūpnieciskās kanalizācijas, ugunsdzēsības, fekālās kanalizācijas), rūpnieciskās kanalizācijas sūkņu stacijas, cauruļvadi, manifoldi.
- 4.17.2. Tādu tehnoloģisko iekārtu tīrīšanas (mazgāšanas) kā rezervuāri process tiek pielīdzināts kā darbs elpošanai nepiemērotā vidē.
- 4.17.3. Veicot rezervuāru tīrīšanu (mazgāšanu) obligāti jāpielieto sistēmas, kas nodrošina svaiga gaisa padevi.
- 4.17.4. Ja svaiga gaisa padevei tiek izmantots kompresors, tas var būt tikai elektrisks, lai izslēgtu oglekļa oksīda (tvana gāzes) iesūkšanu gaisa padeves sistēmā. Cita veida kompresora izmantošanai jāveic Uzdevuma riska analīze.
- 4.17.5. Ja darbs jāveic sprādzienbīstamā vidē un izmantojamais aprīkojums, piem., sūkņi, elektro sadales, kompresori, nav sprādziendrošs, tad tā izmantošana ir atļauta tikai pie nosacījuma, kas tas tiek izvietots kā minimums 5m attālumā visos virzienos no iespējamās sprādzienbīstamās vides avota, piemēram, rezervuāra lūkas vai drenāžas akas.
- 4.17.6. Izmantojot tehnoloģisko iekārtu tīrīšanā (mazgāšanā) vakuumbisternas, tās jāizvieto kā minimums 5m attālumā no sprādzienbīstamas vides avota, kā arī gaisa novadīšanas (no cisterna) šļūtene jāizvieto tā, lai tās izvade atrastos apvaļņojuma robežās vismaz 10m attāluma no vakuumbisternas un vietas, kur izvietots aprīkojums, kas nav sprādziendrošā izpildījumā.
- 4.17.7. Ja darbi saistīti ar rezervuāru apvaļņojuma atvēršanu, tad darbi jāorganizē tāda veidā, lai apvaļņojums vienmēr būtu aizvērts, izņemot tos gadījumus, kad **rezervuārs izvietots viens apvaļņojumā un tas ir tukšs** un to gatavo remontam.
- 4.17.8. Apvaļņojuma atvēršana atļauta tikai īslaicīgi, piemēram, lai tajā iebrauktu tehnika, izkrautu materiālus un veiktu citas īslaicīgas darbības.
- 4.17.9. Ja darbu procesa laikā tehnikai apvaļņojumā jāatrodas ilgstoši, pēc tehnikas iebraukšanas apvaļņojums jāaizver (jāpieber).
- 4.17.10. Pirms rezervuāru, kuros uzglabājušies benzīna produkti, tīrīšanas (mazgāšanas) uzsākšanas jāpārlicinās, ka pie ieejām apvaļņojumā, kurā izvietots rezervuārs izvietotas brīdinājuma zīmes "UZMANĪBU, BĪSTAMI EKSPLOZĪVA VIDE. IEIET TIKAI AR ATĻAUJU". Ja šādas zīmes nav izvietotas, darbu vadītājs griežas pie VTL projekta vadītāja ar prasību, organizēt šo zīmju izvietojumu.
- 4.17.11. Kad darbi ir pabeigti, kompānijas, kas veic rezervuāru tīrīšanas (mazgāšanas) darbu, informē VTL projektu vadītāju par nepieciešamību organizēt zīmju "UZMANĪBU, BĪSTAMI EKSPLOZĪVA VIDE. IEIET TIKAI AR ATĻAUJU" noņemšanu.
- 4.17.12. Jebkuram aprīkojuma, izņemot akumulatora, kas tiek izmantots lai nodrošinātu piedevu pievienošanas procesu, piem., sūkņi, elektrodzinēji, kabeli, elektriskās sadales, apgaismojums u.tml., ir jābūt veiktai tehniskai apkopei/pārbaudei, ko apliecina pārbaudes sertifikāts vai aprīkojuma turētāja sagatavots iekšējais akts, kurš apliecina, ka aprīkojums ir pārbaudīts un tas ir drošs. Šādas pārbaudes jāveic aprīkojuma ražotāja noteiktajos termiņos, bet ne retāk kā vienu reizi gadā.

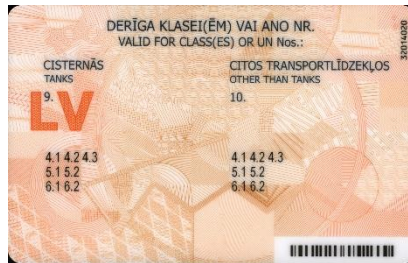
- 4.17.13. Veicot tehnoloģisko iekārtu tīrīšanu (mazgāšanu), darbs jāorganizē tādā veidā, lai nepārtraukta atrašanas elpošanai nepiemērota vidē **nepārsniegtu 30 min**, pēc kā seko pārtraukums vai darbinieku rotācija.
- 4.17.14. Veicot darbus elpošanai nepiemērotā vidē, gaisa sastāva analīzes jāveic periodiski – 1 reizi stundā, gaisa analizatora rādītāji jānorāda “Atļaujā darbam slēgta telpā”. Mērījumus veic darba veicēja apmācīta persona.

4.18. Autocisternu uzpilde/noliešana

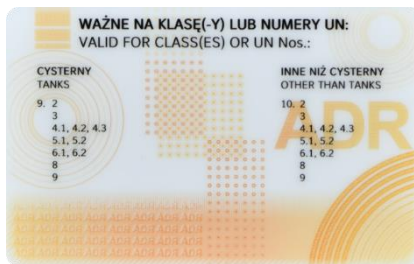
4.18.1. Visiem transportlīdzekļiem, kas pārvadā bīstamās kravas, jābūt labā tehniskā kārtībā.

4.18.2. VTL teritorijā var iebraukt tikai tādas autocisternas un to vilcēji, kuriem ir derīgs ADR atbilstības sertifikāts. Sertifikāta derīgumu apliecina datums uz tā.

4.18.3. Autovadītājam, kurš vada transportlīdzekli ar kuru pārvadā bīstamās kravas, ir jābūt apmācītam, ko apliecina atbilstoša apliecība ar norādītām bīstamo kravu klasēm, kuras var pārvadāt.

Nav derīga klasēm 1, 2, 3, 7, 8, 9

Derīga visam klasēm, izņemot 1 un 7

4.18.4. Pirms iebraukšanas termināli autocisternas autovadītājs pārliecinās, ka visi vārsti, piemēram, lietus ūdens novadīšana no augšējās uzpildes platformām, manifoldiem, šļūteņu penāļiem u.c., no kuriem var noplūst vielas, kas var piesārņot apkārtējo vidi, IR AIZVĒRTI.

4.18.5. Autocisternas manifoldiem jābūt tīriem un sausiem. Tajos nevar būt naftas produktu atlikumi.

- 4.18.6. Transportlīdzeklim, kas pārvadā bīstamās kravas, jābūt nodrošinātiem ar:
- 4.18.6.1. Derīgiem un pārbaudītiem pulvera ugunsdzēsamajiem aparātiem. To daudzumam jābūt atbilstoši ADR prasībām;
  - 4.18.6.2. Absorbējošiem materiāliem;
  - 4.18.6.3. ADR somu, kas nokomplektēta atbilstoši ADR prasībām;
  - 4.18.6.4. Ar pilna auguma četru (4) punktu jostu, ja iekraušana paredzēta no augšas. Jostas izmēram jābūt tādām, lai tā derētu transportlīdzekļa vadītājam
- 4.18.7. Termināli netiks ielaisti tie transportlīdzekļi, kuriem būs:
- 4.18.7.1. Nederīgi (bojāti, nepārbaudīti) ugunsdzēsamie aparāti;
  - 4.18.7.2. Cisternas manifoldā naftas produkti, kas var piesārņot apkārtējo vidi;
  - 4.18.7.3. Bojāti vārsti, ar kuriem noslēdz šķidrums novadīšanu no augšējās iepildīšanas platformas, manifoldiem, šļūteņu penāļiem.
- 4.18.8. Visiem autovadītājiem, kuri ir iesaistīti bīstamo kravu operācijās (iekraušana, ieliešana, izkraušana, noliešana) jābūt nodrošinātiem ar antistatisku darba apģērbu un individuālajiem aizsardzības līdzekļiem, kurus nepieciešams pielietot bīstamo kravu operācijās, piem., derīga aizsargķivere, aizsargbrilles, pilna auguma (4 punktu) pretkritiena josta (iejūgs), elpošanas ceļu aizsardzības līdzekļi, ķīmiskais aizsargkostīms, u.c.

4.19. Labiekārtošana un teritorijas uzturēšana

- 4.19.1. Veicot zāles pļaušanas darbus ar trimmeri, darbiniekam jāpārlicinās, ka tas ir aprīkots ar aizsargvairogu, kas ierobežo dažādu priekšmetu lidošanu.
- 4.19.2. Ja zāle tiek pļauta vietās, piem., pie ēkām, braucamās daļās tiešā tuvumā, pie ēku fasādēm ar logiem, pie transportlīdzekļu stāvlaukumiem u.c. vietās, kur pastāv trešo pušu īpašuma bojājums no lidojošiem, plāvējs darba bīstamajā zonā izvietotā pārnēsājamas brīdinājuma zīmes “lidojoši priekšmeti”, piem.,

- 4.19.3. Pļaujot zāli vietās, kur var tikt bojāts trešo pušu īpašums, plāvējam izvērtēt visus iespējamus riskus un pēc iespējas izvēlēties tādu darba pozu, kuras rezultātā iespējamo pacelto priekšmetu trajektorija ir prom no trešo pušu īpašuma.
- 4.19.4. Pļaujot zāli ar trimmeri vai raideri, darba vietā jāatrodas pulvera ugunsdzēsamajam aparātam (min. lielums PA2) un absorbentam nesankcionētu noplūžu gadījumiem, kā piem., uzpildot degvielu.
- 4.19.5. Pļaujot zāli rezervuāru parkos, īpašu uzmanību pievērsts rezervuāru laukumos izvietotajām lokanajām šļūtenēm, MAKSIMĀLI IZVAIRĪTIES TĀS KUSTINĀT. Ja tiek novēroti kādas nestandarta situācijas, piem., šļūtenes nokritušas no statīviem, zem savienojumu vietām nav noplūžu savākšanas trauku, sūces u.c., nekavējoties ziņot UGAD, izmantojot pieejamos sakaru līdzekļus (Ex telefoni, rokas ziņotāji).

5. UGUNSBĪSTAMIE DARBI

5.1. Ugunsbīstamo darbu veidi

5.1.1. Par ugunsbīstamajiem darbiem tiek uzskatīti tādi darbi kā:

- Gāzes metināšana un griešana.
- Elektrometināšana un griešana.
- Darbi ar atklātu uguni, kuros izmanto degvielu.
- Darbi ar lodlampām.
- Bitumena vai sveķu vārīšana.
- Darbi ar griezējinstrumentiem, kuri rada dzirksteles.
- Metāla konstrukciju attīrīšana ar smilšu strūklu.
- Citi darbi, kas rada termisku iedarbību (sasilšanu līdz augstām temperatūrām).

5.1.2. Ugunsbīstamos darbus atļauts veikt tikai pēc norīkojuma ugunsbīstamo darbu veikšanai noformēšanas un visu Norīkojumā noteikto pasākumu nodrošināšanas. Norīkojuma ugunsbīstamo darbu veikšanai noformēšanas kārtību skatīt 3.2. nodaļā.

DARBA APRAKSTS		Preventīvie pasākumi		IAL un KAL		Atļaujas realizēšanai	
002181 M.A.Emco Nr 8 installation on foundation instead M.A.Nr 13 Vieta: Quay 8, Jetty 8 & Mooring facilities Uzdevums: 273, SIA Ventspils Nafta Termināls Process funkcija: M.A.13, Standers Vieta: Standers 13 Zona: Unclassified Neicemais darbs: M.A.AE.01.15, M.A.Emco Nr 8 installation on foundation instead M.A.Nr 13 Darbuuzdevējais: Ruslans Totļevs (mob: 27 899 507) Darba Apraksts: Mārgu un tīrju montāža uz 32 pieslēgti Darbā iesaistītais personāls: 5 personas Darba atļauja derīga no: _____ Darba atļauja derīga līdz: _____		Blakus esošo aktivitāšu uzturēšana Būvniecības/montāžas pasākumi: ☐ n/a ☐ Apkārtnes darbināšanas pasākumi: ☐ n/a ☐ Pārvaldes vai ierīču/vienību uzturēšana: ☒ jā ☐ n/a		IAL un KAL IAL: ☐ n/a ☐ ☒ Standarta IAL: _____ ☒ Darba vietas gaisa analīzators (pazīmi I.27899513): _____ ☒ Darbināšanas līdzenība _____ ☒ Metināšanas maska: _____ ☒ Metināšanas šprie: _____ ☒ Metināšanas zibulis: _____ ☒ Respirators (TPRS) P3 _____ ☒ Vāciņš: _____ ☒ Ugunsdrošība un kolektīvā aizsardzība _____ ☒ Gaisa kvalitātes mērījumi: _____ ☒ Aļus tēlnes pārklājums, 15m rādiuss _____ ☒ Atvērto darba zonu (15m) no degdiem materiāliem _____ ☒ Pārvaldītājam jānodrošina darba zonu _____ ☒ Tehniskā palīdzība darba zonu _____ ☒ USAD vērība ar autoceļiem _____ ☒ Ugunsbīstamības apraksts ar pulvēni _____		Atļaujas realizēšanai URA: URA nav nepieciešama ☐ ir jābūt LOTD NORĪKOJUMA PRAKŠTĀJS (norīkojuma darbu veikšanai un tāp norādītie pasākumi, kas jānodrošina darbinātājiem, izstrādā) Darbu pildītājs: SIA Ventspils Nafta Termināls Uzdevums: SIA Ventspils Nafta Termināls Datums: 9/30/2024 15:55 Paraksts: Digital Telefona Nr.: vie Līdzen Mērījumi ir veikti un atzīmēti tam paredzētajā vietā USAD pārvaldītājs: _____ Uzdevums: _____ Datums: _____ Paraksts: _____ Telefona Nr.: _____ Tehnoloģiskās nodalās PĀRSĪVĀJS (VNT) Atļaujas devēja: _____ Uzdevums: _____ Datums: _____ Paraksts: _____ Telefona Nr.: _____ DARBA ORGANIZĀTORS DARBA VIETĀ (parozis VNT) Darba vietas: _____ Uzdevums: SIA Ventspils Nafta Termināls Datums: _____ Paraksts: _____ Telefona Nr.: _____ Sākumdarbs apstiprināšanas kods: _____ Mērķa instrumentālais darbu vietas _____ Darba vietas: _____ Uzdevums: _____ Datums: _____ Paraksts: _____ Telefona Nr.: _____ Pārvaldītājs: _____ Uzdevums: _____ Datums: _____ Paraksts: _____ Telefona Nr.: _____ ☐ Darbi ir pabeigti	

- 5.1.3. Ugunsbīstamos darbus var veikt persona, kura ir ieguvusi profesionālo izglītību, ko apliecina attiecīgs dokuments un papildus darbiniekam jābūt sertificētam uz atbilstošu VTL darba specifikai metināšanas procesu (Metinātāja kvalifikācijas pārbaudes sertifikāts).
- 5.1.4. Darba devējam jānodrošina, lai uz metinātāja kvalifikācijas pārbaudes sertifikāta būtu norādīta metinātāja (personas) fotogrāfija.
- 5.1.5. Darba devējam vai darbiniekam jānodrošina, lai darba izpildes vietā vai tās tuvumā atrastos metinātāja kvalifikāciju apstiprinošs dokuments.
- 5.1.6. Ugunsbīstamos darbus bez noformēta Norīkojumu darbu veikšanai var veikt Remontdarbu cehā speciāli iekārtotā un iezīmētā laukumā.
- 5.1.7. Atsevišķus ugunsbīstamos darbus bez noformēta Norīkojumu darbu veikšanai var veikt VTL centrālajā noliktavā, pie nosacījuma, ka darbu izpildes vietā atrodas VTL atbildīgā persona, kurai tas noteikts ar iekšējo rīkojumu. Ja VTL atbildīga persona nevar atrasties šo darbu izpildes vietā, tad obligāti jānoformē Norīkojums darbu veikšanai.
- 5.1.8. Prasības pagaidu ugunsbīstamo darbu veikšanai un vietas iekārtošanai:
- 5.1.8.1. ugunsbīstamus darbus var veikt tikai laikā, kas noteikts Norīkojumā darba veikšanai. Darbus ārpus noteiktā laika atļauts veikt pēc rakstiskas saskaņošanas, t.sk. e-pasta veidā ar projekta vadītāju, UGAD un TPMV;
- 5.1.8.2. darba vietai jābūt norobežotai;
- 5.1.8.3. darba izpildes vieta jāattīra no degošiem, viegli uzliesmojošiem un uzliesmojošiem materiāliem, šķidrumiem vai gāzēm.
- 5.1.8.4. jāpārlicinās, lai visas tehnoloģiskās iekārtas būtu atslēgtas, cauruļvadi noslēgti un nobloķēti (veikts LOTO);
- 5.1.8.5. jāpārlicinās, ka elektriskais aprīkojums ir „atslēgts” (veikts LOTO);
- 5.1.8.6. par ugunsbīstamo darbu norisi atbildīgā darbinieka pienākums ir instruēt tiešos darba izpildītājus jautājumos par ugunsdrošības pasākumiem darbu izpildes laikā;
- 5.1.8.7. ugunsbīstamo darbu norises vietā jāatrodas ugunsdzēsības līdzekļiem tādā apjomā, kā tas ir noteikts norīkojumā darba veikšanai. Ugunsdzēsamajiem aparātiem jāatrodas ne tālāk kā 5m no tiešās darbu izpildes vietas;
- 5.1.8.8. vietas, kur notiek ugunsbīstami darbi un vietas, kur tiek uzstādīti metināšanas agregāti un baloni **obligāti** jāattīra no sausās zāles, atkritumiem, izlietiem naftas produktiem un citiem degtspējīgiem materiāliem 11 m rādiusā. Vietas, kur ir naftas produktu pēdas, jānokaisa ar sausām smiltīm vai zemi 5cm biežā slānī, vai putām,

11 metru rādiusā darba zona attīrīta no viegli uzliesmojošiem vai degošiem materiāliem

5.1.8.9. pilnīgi jānovērš naftas produktu iztvaikošanas un citu degošu gāzu izplūdes darbības vietā;

Cauruļvads noblīvēts ar blīvējošo, pneimatisko balonu

5.1.8.10. degošas ēku un būvju konstrukcijas, akas, kuras atrodas tuvāk par 11 m no vietas, kur atrodas atklāta uguns, jānosedz ar materiālu bez degtspējas un jāveic pasākumi pret iztvaikošanu, piemēram, uzbērts smilts slānis;

Pareizi nosegts tehnoloģiskās akas vāks

- 5.1.8.11. ugunsbīstamus darbus var veikt tikai pēc tam, kad Ugunsdzēsības, glābšanas un apsardzes dienesta pārstāvis ir pārliecinājies, ka Norīkojums ir pilnībā aizpildīts, tajā norādītie preventīvie pasākumi ir veikti (pārbaudījis darbu izpildes vietu) un izdarījis attiecīgu atzīmi Norīkojumā. Pēc darbu pabeigšanas, darbu izpildes vieta jāuzrāda UGAD pārstāvim;
- 5.1.8.12. ja ugunsbīstamu darbu laikā, kur dežurē UGAD, tiek organizēti pārtraukumi, tad darbus pēc pārtraukuma var uzsākt tikai pēc tam, kad par darbu atsākšanu ir ziņots UGAD dispečeram un UGAD pārstāvis ir pārbaudījis darbu izpildes vietu un devis atļauju darbus atsākt;
- 5.1.8.13. ja ugunsbīstamo darbu veikšanai nepieciešams izmantot vakuumcisternu, piem., ūdens atsūkņēšanai, tad pirms darbu uzsākšanas jāpārliecinās, ka vakuumcisterna ir izmazgāta un tīra no iespējamajiem īpaši viegli uzliesmojošu, viegli uzliesmojošu un degošu produktu atlikumiem, tai skaitā arī tvaikiem. Ūdens atsūkņēšanai var izmantot tikai ūdenim paredzētu šļūteni.
- 5.1.8.14. ja ugunsbīstamo darbu veikšanai jāizmanto vakuumcisterna un darbi jāveic akās vai tranšējās, vai bedrēs, vakuumcisterna jānovieto ne tuvāk kā 10 m no akas/tranšējas/bedres, lai izvairītos no kaitīgu vielu nokļūšanas darba vidē.

- 5.1.8.15.ja sprādzienbīstamā zonā gaisa sastāva analīžu rādījumi attiecībā uz sprādzienbīstamību uzrāda tās neesamību, bet darba vides gaisā jūtama viegli uzliesmojošu un degošu šķidrums klātbūtne (smaka), jāveic papildus mērījumi uz ogļūdeņražu (VOC – gaistoši organiski savienojumi) klātbūtni darba vidē. Ja šie rādītāji pārsniedz 8h arodekspozīcijas vērtību (≈ 26 ppm), tad ugunsbīstamos darbus veikt nevar līdz brīdim, kad tiek sasniegta šī robeža vai zemāka;
- 5.1.8.16.ja tomēr ugunsbīstamie darbi jāveic darba vidē, kurā ir elpošanai kaitīga vide, tad lēmumu atļaut vai nē dod projekta vadītājs, konsultējoties VDA dienesta speciālistiem (piem., nosaka speciālus IAL, papildus ventilāciju, laika ierobežojumus u.c. pasākumus);
- 5.1.8.17. sprādzienbīstamā zonā ugunsbīstamos darbus atļauts veikt tikai pēc tam, kad veikta gaisa sastāva analīze un nav konstatēta sprādzienbīstamības koncentrācija. Kā arī visu darba izpildes laiku nodarbinātajiem, kuri veic darbus sprādzienbīstamajā zonā, jālieto individuālie gaisa sastāva analizatori un patstāvīgi jākontrolē sprādzienbīstamo vielu koncentrācija;

Gaisa analizators izvietots nodarbinātā elpošanas zonā virs darba apgērba

- 5.1.8.18.metinot tvertnes (rezervuāru), tās lūkas un citas ailes jātur atvērtas un jānodrošina gaisa apmaiņa ar pārvietojamo ventilācijas iekārtu;
- 5.1.8.19.aizliegts novietot degvielu tuvāk par 11 metriem no ugunsbīstamo darba veikšanas vietas;
- 5.1.8.20.metināšanas elektrodu gali un griezdēdisku (slīpdisku) atlikumi jāizmet nedegošā traukā, kas atrodas blakus darbu veicējam. Aizliegts izmest elektrodu paliekas darba vietā;
- 5.1.8.21.metināšanas laikā jāizvēlas metināšanas strāvas nominālajam stiprumam atbilstoši elektrodi un jāiestāda metināšanas aparātā strāvas stiprums, kas noteikts WPS;
- 5.1.8.22.nelabvēlīgos apstākļos, (t.i. nokrišņi – sniegs, lietus, pastiprināts vējš) ugunsbīstamos darbus atklātā teritorijā atļauts veikt tikai speciāli ierīkotās teltīs;
- 5.1.8.23.elektrometināšanā ir aizliegts zemējuma vietā izmantot dzelzceļa slīdes, zemējuma tīklus, kā arī ēku komunikāciju un tehnoloģisko iekārtu metāla konstrukcijas;
- 5.1.8.24.Metināšanas laikā AIZLIEGTS lietot elektriskos kabeļus ar bojātu izolāciju;
- 5.1.8.25.veicot darbus uz inženierkomunikācijas, kas satur naftas produktu, darbu izpildes vietā jābūt izvietotiem absorbentiem, ar kuru palīdzību operatīvi veikt pasākumus, kas mazinātu iespējamo piesārņojumu, ja tāds izveidotos;

- 5.1.8.26.veicot darbus uz inženierkomunikācijas, kas satur naftas produktu vai jebkādu citu vielu, darbu izpildes vietā jāatrodas avārijas komplektam: speciāls žņaugš, (plāksteris, ielāps) atbilstoši cauruļvada diametram;
- 5.1.8.27.ja ugunsbīstamo darbu izpildes vietā ugunsdrošību nodrošina paši darba veicēji (darbuzņēmējs) ar ugunsdzēsības piekabe palīdzību, tad ugunsdzēsības piekabei jāatrodas tiešā darba izpildes vietas tuvumā (ne tālāk kā 15m no darba izpildes vietas), darba līnijām jābūt izvilkām ar pievienotu stobru, maģistrālai līnijai jābūt papildītai un pievienotai piekabei (gatava darbam) un speciāli apmācītam darbiniekam jābūt gatavam reaģēt – jābūt apmācītam un ekipētam. Maģistrālā līnija var nebūt papildīta, ja āra gaisa temperatūra ir 0 grādu vai zemāka;
- 5.1.8.28.ja ugunsbīstamie darbi tiek veikti rezervuāros ar pontonu, jāveic pasākumi, kas nepieļautu pontona degošo materiālu (blīvējošās gumijas) aizdegšanos, piemēram, noklājot to ar atbilstoša izmēra nedegošu pārklāju;
- 5.1.8.29.lai izslēgtu degšanu, kas var veidoties no jumta pārklājumiem tiem nokrītot uz pontona, nodrošināt pastāvīgu pontona uzraudzību ar ugunsdzēsības līdzekļiem (ugunsdzēsāmie aparāti, ugunsdzēsības šļūtene ar stobru u.tml.);
- 5.1.8.30.darbuzņēmējs nodrošina darbu izpildes vietas pastāvīgu uzraudzību, ko nodrošina vai nu ar ugunsdzēsības posteni (mobilā piekabe ar aprīkojumu), vai ar ugunsdzēsības posteni ar ugunsdzēsamo aparātu;
- 5.1.8.31.darbuzņēmējs nav tiesīgs sākt veikt ugunsbīstamos darbus, ja nav izpildīti visi preventīvie pasākumi, kas norādīti Norīkojumā ugunsbīstamo darbu veikšanai;
- 5.1.8.32.veicot metināšanas darbus, darba vieta jānodrošina ar metināšanas aizsargiem.

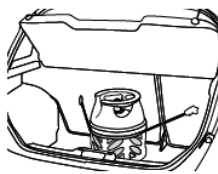
Metināšanas darba vietā uzstādīts mobilais aizkars vai aizsargsiena citu būvlaukumā nodarbināto aizsardzībai pret ultravioletā starojuma ietekmi

5.2. Prasības lietojot gāzes balonus

5.2.1. VTL ir noteiktas prasības gāzes balonu lietošanai, pārvadāšanai un uzglabāšanai.

5.2.2. Drošības prasības pārvadājot balonus:

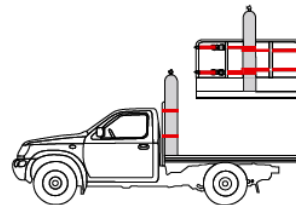
- 5.2.2.1. Balonu ventiļiem ir jābūt cieši aizgrieztiem;
- 5.2.2.2. Baloni jāpārvadā piekabē vai bagāžas nodalījumā, kas ir nodalīts no transporta līdzekļa salona;
- 5.2.2.3. Pārvadāšanas laikā jānodrošina pietiekoša vēdināšana, ja nepieciešams jātur vaļā logi;
- 5.2.2.4. Transportēšanas laikā no baloniem jānoņem aprīkojums piem., reduktori, šļūtenes, degļi;
- 5.2.2.5. Baloniem jābūt stingri nostiprinātiem, lai transportēšanas laikā tie nepārvietotos. Transportējot tie jāpārvieto bez grūdieniem un triecieniem, nav atļauta balonu mešana;
- 5.2.2.6. Nav atļauta ilgstoša balona/u atstāšana automašīnā vai citā nevēdināmā vietā;
- 5.2.2.7. Nogādājot balonus galapunktā, tie nekavējoties jānovieto uzglabāšanas vietā ar labu ventilāciju;
- 5.2.2.8. Nav atļauta balonu pārvadāšana kopā ar citām vielām, kas var reaģēt ar gāzēm vai ir bīstamas, piem., eļļa, smērvielas;
- 5.2.2.9. Nav atļauta vienlaicīga balonu pārvietošana mašīnas salonā kopā ar uzliesmojošiem vai oksidējošiem šķidro gāzu traukiem, sauso ledus konteineriem un toksiskām gāzēm;
- 5.2.2.10. Pārvadājot gāzes balonus jāizvairās no pasažieru uzņemšanas salonā;
- 5.2.2.11. Sašķidrīnāto gāzi, piem., propāns, CO₂, acetilēns, un citus balonus ir ieteicams pārvadāt vertikāli.

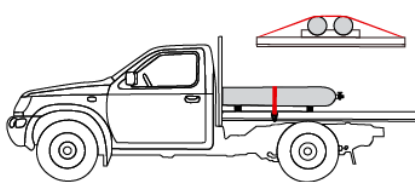
1. Nostiprināts balons bagāžas nodalījumā.

2. Nepārvadājiet nenostiprinātus balonus.

3. Pareizi nostiprināti baloni vertikālā stāvoklī.

4. Pareizi nostiprināti baloni horizontālā stāvoklī. Gulus nav ieteicams pārvadāt sašķidrīnātas gāzes

5. Nostiprināts, nepareizi novietots balons

5.2.3. Darbam paredzētos balonus glabā tādā veidā, lai tie neradītu risku darbiniekiem, kā arī būtu izslēgta iespēja savienojuma vietām saskarties ar dažādiem svešķermeņiem. Ieteicamais glabāšanas paņēmieni – speciāli tam paredzēti ratiņi vai speciāli statīvi.

- 5.2.4. Visiem spiediena manometriem, kas ir uzstādīti uz gāzes balonu reduktoriem, jābūt reizi gadā pārbaudītiem un verificētiem sertificēta laboratorijā
- 5.2.5. Tukšus degošas gāzes balonus uzglabā un pārvadā tāpat, kā pilnus degošas gāzes balonus.
- 5.2.6. Glabājot un lietojot gāzes balonus, tos aizsargā no saules staru un siltuma avotu iedarbības, grunts iekļūšanas gāzes balona ventīļa atverē.

Balona ventīlis ir bez aizsargvāka, kā rezultātā tajā var iekļūt smilts vai grunts daļiņas

- 5.2.7. Gāzes balonus novieto ne tuvāk par vienu metru (1m) no siltuma avotiem un ne tuvāk par 5 metriem no ugunsbīstamo darbu veikšanas vietas.
- 5.2.8. Ja darba procesā vienlaicīgi tiek izmantota gāze un lietota leņķa slīpmašīna, tad gāzes baloni, tai skaitā tie, kurus izmanto darbam, jānovieto vismaz 11m attālumā no vietas, kur strādā ar leņķa slīpmašīnu vai tie jāaizsargā ar ekrānu no dzirkstelēm;
- 5.2.9. Novietot degtspējīgus šķidrumu un uzliesmojošu gāzu taru tuvāk par 11 m no darbu veikšanas vietas.
- 5.2.10. **AIZLIEGTS:**
- 5.2.10.1. pieļaut skābekļa balonu, reduktoru un citu gāzes metināšanas un metālgriešanas iekārtu sastāvdaļu saskari ar eļļām, eļļainu apģērbu un slaukamo materiālu;
- 5.2.10.2. pārlikt, saritināt vai saspīest šļūtenes, pa kurām pieplūst gāze;
- 5.2.10.3. uzglabāt metināšanas kabīnēs viegli uzliesmojošus vai degtspējīgus šķidrumus un citus degtspējīgus materiālus;
- 5.2.10.4. lenests un lietot slēgtās telpās gāzes balonus, izņemot tos balonus, kas paredzēti elpošanai. Gāzi var padot tikai no slēgtas telpas ārpuses.
- 5.2.10.5. izmantot šļūteni savienošanai stieples un tamlīdzīgus līdzekļus (savienošanai jāizmanto speciāli savilcēji);
- 5.2.10.6. atstāt atvērtus balonus un zem spiediena darba šļaukas un reduktorus darba beigās vai pārtraukumos. Baloniem jābūt šajos laikos aizvērtiem un no reduktoriem noņemtam spiedienam;
- 5.2.11. Ja darbam paredzētie gāzes baloni tiek novietoti atklātos laukumos, tie jāaizsargā no tiešiem saules stariem un jāapzīmē ar drošības zīmēm "Nesmēķēt" un "Atklātu uguni lietot aizliegts".
- 5.2.12. Ja gāzes baloni tiek novietoti telpās, noliktavās, piem., konteineros, telpā jānodrošina pietiekoša gaisa apmaiņa un telpa un jāapzīmē ar drošības zīmēm "Nesmēķēt" un "Atklātu uguni lietot aizliegts".

Gāzes balonu glabāšanas vietai ir nodrošināta gaisa apmaiņa telpā, kā arī telpa apzīmēta ar drošības zīmēm

6. DOKUMENTĀCIJA

6.1. Vispārējā informācija

- 6.1.1. Atkarībā no plānotā īstenojamā objekta Darbuņēmējam var tikt uzdots izstrādāt papildus dokumentāciju, lai darba izpilde tiktu veikta droši atbilstoši vides, darba aizsardzības, ugunsdrošības un sprādzienbīstamības prasībām.
- 6.1.2. Kapitālās celtniecības projektiem, tehniskās uzturēšanas projektiem un vides aizsardzības projektiem „Darbu veikšanas projekts” (DVP) ir līguma neatņemama sastāvdaļa.
- 6.1.3. Saturiski, kuru no dokumentiem (DVP vai URA) jāizstrādā Darbuņēmējam, nosaka VTL nozīmētais projekta vadītājs, to atrunājot tehniskajos noteikumos vai līgumā.
- 6.1.4. DVP Darbuņēmējam ir jāizstrādā un jāsaskaņo ar VTL atbildīgajiem darbiniekiem līdz norīkojuma darba veikšanai noformēšanas.
- 6.1.5. Izņēmuma gadījumos darba DVP var tikt aizstāts ar dokumentu *Uzdevuma riska analīze (URA)*. Lai aizvietotu DVP ar URA, ir jāsaņem rakstisks akcepts (e-pasta veidā) no VDA vadītāja, tehniskā vadītāja, tehnoloģiskā direktora un drošības koordinators.

6.2. “Darba veikšanas projekts” (DVP)

- 6.2.1. **Darba veikšanas projekts** ir jāizstrādā saskaņā ar **VTL-16.FM.010** “Vadlīnijas darba veikšanas projekta/plāna izstrādei” norādītajām vadlīnijām.
- 6.2.2. Darba veikšanas projekti izskatīšanai jāiesniedz elektroniski VTL atbildīgajam darbiniekam par projektu, kurš tālākai izskatīšanai projektu nosūta pārējām atbildīgajām VTL personām.
- 6.2.3. Darba veikšanas projekts jāiesniedz vismaz 5 darba dienas pirms plānotās darba uzsākšanas dienas.
- 6.2.4. Darba veikšanas projekti tiek izskatīti, saskaņoti vai komentāri par papildu nepieciešamajiem labojumiem tiek sniegti ne vēlāk kā 4 darba dienu laikā.
- 6.2.5. Elektroniski saskaņoto darba veikšanas projekta versiju Darbuņēmējs sagatavo 2 eksemplāros papīra formātā un saskaņo ar atbildīgajiem VTL darbiniekiem.
- 6.2.6. Darba veikšanas projekts ir jāsaskaņo ar sekojošām VTL atbildīgajām personām:
  - VTL Tehniskā nodaļas vadītāju;
  - VTL Tehnoloģiskās nodaļas vadītāju;
  - VDA dienesta vadītāju;
  - Vides un drošības inženieris;
  - Darba aizsardzības speciālistu;
  - Procesu drošības inženieri;
  - Nozīmēto no VTL puses atbildīgo projekta vadītāju.
- 6.2.7. Kapitālceltniecības projektos sākuma stadijā VTL iesniedz atbildīgo personu kontaktinformāciju Darbuņēmējam attiecīgā projekta sagatavošanas laikā. Saņemto informāciju Darbuņēmējs ietver Darba veikšanas projektā.

6.2.8. Materiālu izmantošana un glabāšana. Ja tehniskā projekta specifikācijas ļauj Darbuņēmējam izvēlēties konkrētus materiālus un iekārtas, tad VTL nepieciešams pārskatīt un apstiprināt Darbuņēmēja iegādātos materiālus un iekārtas pirms pirkuma veikšanas. Citos gadījumos Darbuņēmējam ir stingri jāievēro izstrādātie noteikumi iekārtām un jāatbild par jebkuru neatbilstību, kā arī jānovērš tā uz sava rēķina.

7. VIDES AIZSARDZĪBA

7.1. Vispārējas prasības

- 7.1.1. Darbuņēmējs veic nepieciešamos piesardzības pasākumus, lai novērstu vai, ja tas nav iespējams, samazinātu vides piesārņošanu vai tās risku, kā arī avāriju risku.
- 7.1.2. Ja darbu izpildes laikā iespējama varbūtība grunts un/ vai gruntsūdens piesārņošanai ar naftas produktiem vai citām bīstamām vielām, pirms darbu uzsākšanas jāveic visi pasākumi, lai novērstu vides piesārņojuma rašanos vai, ja tas nav iespējams, samazinātu noplūdes augsnē, ūdenī un gaisā. Darbu izpildes vietā vai tehnikas vienībā jānodrošina atbilstošs absorbents un/vai citi, vismaz līdzvērtīgi līdzekļi, lai bīstamo ķīmisko vielu vai produktu noplūdes gadījumā veiktu operatīvu piesārņojuma izplatības ierobežošanu un tā savākšanu.

7.2. Atkritumu apsaimniekošana

- 7.2.1. Darbuņēmējs novērš vai, ja tas nav iespējams, samazina atkritumu radīšanu, nodrošina piemērotu atkritumu apsaimniekošanu saskaņā ar VTL noteikto kārtību – bīstamie atkritumi jāsašķiro un jāizvieto atsevišķi, lai izvairītos no dažādu bīstamu atkritumu veidu sajaukšanos.

***Kopā ar sadzīves atkritumiem
samessti ar naftas produktiem
piesārņoti atkritumi***

- 7.2.2. Darbuņēmējam jāiesniedz atkritumu un notekūdeņu apsaimniekošanas plāns, kas jāapstiprina VTL, ja to pieprasa VTL projekta vadītājs.
- 7.2.3. Darbuņēmējs ir pilnībā atbildīgs par visu būvniecības atkritumu un celtniecības materiālu izvešanu, piemēram: metāllūžņus, izolācijas atkritumu, būvgružu, rūpniecisko atkritumu un citu atkritumu izvešanu.
- 7.2.4. Ievedot VTL teritorijā un izvedot no VTL teritorijas dabas resursus, piemēram, augsni, melnzemi, smiltis, un kas tiek izmantoti darba veikšanai, darbuņēmējs iesniedz projektu vadītājam un vides un darba aizsardzības dienestam apliecinātos dokumentus par resursu izcelsmi, piemēram, materiāla deklarācija, kā arī par resursu tālāku izmantošanu vai atkritumu apsaimniekošanu, piemēram, pavadzīmes, akti, tos izvedot.
- 7.2.5. Atkritumu un būvgružu apsaimniekošanas procesam (šķirošanai, uzskaiti, uzglabāšanai, izvešanai) jāatbilst Latvijas tiesību aktos noteiktajām prasībām. Būvgruži, kurus gatavo transportēšanai, jāglabā tiem paredzētā vietā, un lai nodrošinātu pienācīgu drošību šo vietu nepieciešams atbilstoši iezogot vai norobežot.
- 7.2.6. Darbuņēmējs ir atbildīgs par bīstamo atkritumu utilizāciju, piemēram, nolietoto akumulatoru, ar naftas produktiem piesārņoto materiālu u.c..

7.2.7. Sūknējot pazemes ūdeņus (ūdens līmeņa pazemināšanai), gruntsūdens pazemināšanas iekārtas jāuztur pienācīgā tehniskajā stāvoklī un jānovērš ūdens noplūdes un sūces.
Ūdens jāiesūknē noteiktajā vietā/akā.

7.2.8. Prasības bīstamo atkritumu apsaimniekošanai:

7.2.8.1. aizliegts sajaukt bīstamos atkritumus, kas atbilst dažādām bīstamo atkritumu kategorijām, kā arī bīstamos atkritumus aizliegts sajaukt ar sadzīves atkritumiem. Ja gadījumā bīstmie atkritumi ir sajaukti, atkritumu radītājs, īpašnieks vai apsaimniekotājs, veic šo atkritumu atdalīšanu. Ja atdalīšana nav iespējama, informē par to VTL atbildīgo personu (projekta vadītāju);

7.2.8.2. marķēt katru bīstamo atkritumu iepakojumu atbilstoši spēkā esošo noteikumu prasībām, kuri nosaka, kā bīstamie atkritumi tiek uzskaitīti, identificēti, uzglabāti, iepakoti, marķēti un pārvadāti;

7.2.8.3. naftas un naftas produktu, kā arī citu bīstamu vielu vai to maisījumu izlējumu savākšanu veikt saskaņā ar drošības datu lapās norādītajām vides aizsardzības prasībām. Pēc izlējumu savākšanas radušos atkritumus apsaimnieko, atbilstoši p.7.3.7.2 prasībām;

7.2.8.4. nodot apsaimniekošanai firmām, kas saņēmušas attiecīgā bīstamo atkritumu veida apsaimniekošanas atļauju;

7.2.8.5. **KATEGORISKI AIZLIEGTS izmest izsmēkus bīstamo atkritumu konteineros un konteineros, kas paredzēti papīram, plastikātam. IZSMĒĶI JĀIZMET SADZĪVES ATKRITUMU KONTEINERĪ.**

7.2.9. Veikt bīstamo atkritumu uzskaiti un datus reģistrēt žurnālā, atbilstoši spēkā esošo tiesību aktu prasībām;

7.2.10. Ievērot prasības to būvniecības atkritumu uzskaiti, kuri nav bīstami.

7.2.11. Uzskaitīt arī būvniecības atkritumus, kuri nav bīstami, kā arī, pārvadājot būvniecības atkritumus, noformēt būvniecības atkritumu pārvadāšanas reģistrācijas karti – pavadzīmi atbilstoši spēkā esošo noteikumu prasībām.

7.2.12. Nodrošināt regulāru atkritumu izvešanu nepieļaujot to uzkrāšanos ārpus atkritumu konteineriem, kā arī nav pieļaujama atkritumu uzkrāšana ārpus atkritumu konteineriem.

Atkritumu izvietošana ārpus konteinera

7.3. Apstādījumu aizsardzība

- 7.3.1. Apstādījumi ir visas ar augiem apaudzētas un koptas platības. Apstādījumos ir koki, krūmi, vītenaugu, puķu stādījumi, zālieni, ceļi, ūdenstilpes, takas, laukumi ar dārza mēbelēm un ierīcēm, celtnes apstādījumu apkopei u.c.
- 7.3.2. Visi apstādījumi VTL teritorija ir aizsargājami apstādījumi.
- 7.3.3. Veicot darbus VTL teritorijā darbuzņēmēja pienākums ir veikt sekojošus aizsardzības pasākumus, ja pie darbu izpildes iespējama koku bojāšana:
  - 7.3.3.1. Iežogot darbu izpildes zonā esošos koku stumbrus ar vairogiem, kas nav zemāki par 2 metriem.
  - 7.3.3.2. Koku sakņu saglabāšanai nepieciešamības gadījumā ap koka stumbru iekārtot līmeniskus vairogus.
- 7.3.4. Gadījumos, kad tiek skarta koku sakņu sistēma ierīkojot un remontējot komunikācijas, nepieciešamos aizsardzības pasākumus saskaņot ar VTL vides aizsardzības speciālistu.
- 7.3.5. Veicot būvdarbus, nepieļaut apstādījumos grunts līmeņa vertikālās izmaiņas vairāk par 0.05 metriem salīdzinājumā ar esošo. Ja grunts līmeni nepieciešams paaugstināt vai pazemināt, būvprojektā ir jāparedz īpaši pasākumi, kas nodrošinātu koku augšanu. Rokot zem sakņu sistēmas, drīkst rakt ne seklāk kā 1.5 metrus zem grunts līmeņa, nebojājot saknes.
- 7.3.6. Būvmateriālu un citu materiālu (degvielas, smērvielas u.c.) uzglabāšana pieļaujama ne tuvāk kā 10 metru attālumā no kokiem vai krūmiem.
- 7.3.7. Būvobjektu pievedceļi jāierīko ārpus apstādījumiem, nenojaucot koku stumbru aizsargvairogus.
- 7.3.8. Par patvaļīgu koku nociršanu vai bojāšanu, kā rezultātā koks daļēji vai pilnībā zaudējis savu augt spēju, VTL ir tiesīgs aprēķināt zaudējumus un ieturēt zaudējumu apmēru no Darbuzņēmēja.

8. ĀRKĀRTAS SITUĀCIJAS

8.1. Rīcība ārkārtas situācijā un evakuācijas mācību laikā

8.1.1. **Jebkurā ārkārtas situācijā** (naftas produktu noplūde, sūce, aizdegšanās, nelaimes gadījums u.tml.) Darbuņēmēja nodarbināto pienākums ir informēt VTL Tehnoloģisko nodaļu zvanot pa telefonu **6366 6300** vai nospiežot tuvāko **rokas ziņotāja pogu**.

8.1.2. **Rīcība situācijās, kad ēkā skan ugunsgrēka trauksmes signāls:**

- 8.1.2.1. darbiniekiem nekavējoties jāpamet ēka un jādodas uz drošu vietu (ja droša pulcēšanās vieta atrodas tālu), piem., ceļa braucamās daļas pretējā puse, ar domu netraucēt speciāliem dienestiem, izņemot tos gadījumus, kad VTL balss apziņošanas sistēma sniedz konkrētu rīcību;
- 8.1.2.2. pametot telpas (ēku), pēc sevis jāaizver durvis;
- 8.1.2.3. evakuējoties obligāti līdzī jāņem dokumenti, citas svarīgas slietas. Auksta gada laikā arī virsdrēbes;
- 8.1.2.4. telpās (ēkā) var atgriezties tikai tad, kad to ir pārbaudījuši UGAD darbinieki un devuši savu atļauju atgriezties.

8.1.3. Par visiem notikušajiem nelaimes gadījumiem un traumām ar Darbuņēmēja darbiniekiem VTL teritorijā Darbuņēmējam nekavējoties jāziņo VTL darba aizsardzības speciālistam pa telefonu **6366 6253** un savam tiešajam vadītājam. Ziņošanai var tikt izmantots jebkurš informācijas nodošanas veids un līdzeklis, kas nodrošina visoperatīvāko informācijas sniegšanu. Negadījuma vieta iespēju robežās jā saglabā neskarta.

8.1.4. Gadījumā, ja ir apdraudēta cietušā dzīvība, nekavējoties jāsniedz tam pirmā palīdzība atbilstoši darba aizsardzības instrukcijām. Sniegt neatliekamo medicīnisko palīdzību atļauts tikai speciāli apmācītam personālam

8.1.5. Pirmo medicīnisko palīdzību var saņemt VTL termināla Ugunsdzēsības, glābšanas un apsardzes dienestā.

8.1.6. Lai pārliecinātos, ka cietušais nav pārkāpis SIA "Vitol Terminal Latvia" noteikumus un procedūras attiecībā uz alkohola un narkotisko vielu klātbūtnes aizliegumu Termināļa teritorijā, cietušajam uzreiz pēc pirmās palīdzības sniegšanas var veikt alkohola pārbaudi izelpā ar Termināļa rīcībā esošo alkometru un testu uz narkotisko vielu klātbūtni cietušā siekalās ar termināļa rīcībā esošajiem testeriem. Ja nepieciešams, cietušo nosūta uz medicīnisko pārbaudi alkohola, narkotisko, toksisko vai psihotropo vielu ietekmes noteikšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par alkohola, narkotisko, psihotropo vai toksisko vielu ietekmes pārbaudes kārtību.

- 8.1.7. Atskatot balss apziņošanas sistēmas paziņojumam, Darbuzņēmēja darbinieka pienākums ir ieklausīties apziņošanas sistēmas paziņojumā un rīkoties atbilstoši noteiktajām norādēm. Evakuācijas laikā, t.sk. mācību trauksmes gadījumā, Darbuzņēmēja darbiniekam (-iem) jānodrošina drošu pulcēšanās vietu pa ceļam jāpaņem evakuācijas maska un pulcēšanās vietā jāatzīmējas ar izsniegto caurlaidi.
- 8.1.8. Ja paziņojums darbuzņēmēja darbiniekam nav saprotams, jāpieņem, ka tas ir trauksmes signāls un jārīkojas, kā noteikts p.8.1.7.

1
Jāpārtrauc darbs un, ja esat iekštelpās, jāapgērbjas atbilstoši laika apstākļiem

2
Jāņem sava caurlaide

4
Jādodas uz tuvāko DROŠU pulcēšanās vietu

3
Jāņem evakuācijas maska no tuvākā stenda

5
Jāpiereģistrējas pie elektroniskā karšu lasītāja un jāgaida tālākie norādījumi

8.2. Evakuācijas maskas Drager PARAT 7530 lietošana

8.2.1. Maska paredzēta vienai lietošanas reizei. Maksimālais lietošanas ilgums līdz 15min. Maska nepildīs savu funkciju, ja tā būs zaudējusi savu hermētiskumu.

Masku uzvelk tajā brīdī, kad tā ir nepieciešama, jo to atverot, tā sāks pildīt savu funkciju!

8.2.2. Evakuācijas maska aizsargā no sekojošām gāzēm:

- 8.2.2.1. A1 – organiskas gāzes un tvaiki, tai skaitā solventi.
- 8.2.2.2. B1 – neorganiskas gāzes un tvaiki tai skaitā hlorīdi, zilskābes tvaiki, ūdeņraža sulfīdi;
- 8.2.2.3. E1 – skābju tvaiki un gāzes;
- 8.2.2.4. K1 – amonjaks;
- 8.2.2.5. CO – tvana gāze;
- 8.2.2.6. P3 – no jebkura tipa cietām un šķidrām daļiņām.

8.2.3. Maskas uzvilšanas kārtība:

1.solis – Maska jāņem no skapja vai to uzglabāšanas vietas

2.solis – Atver maskas PVC iepakojumu, atverot dzelteni klipsi, un izņem masku no iepakojuma

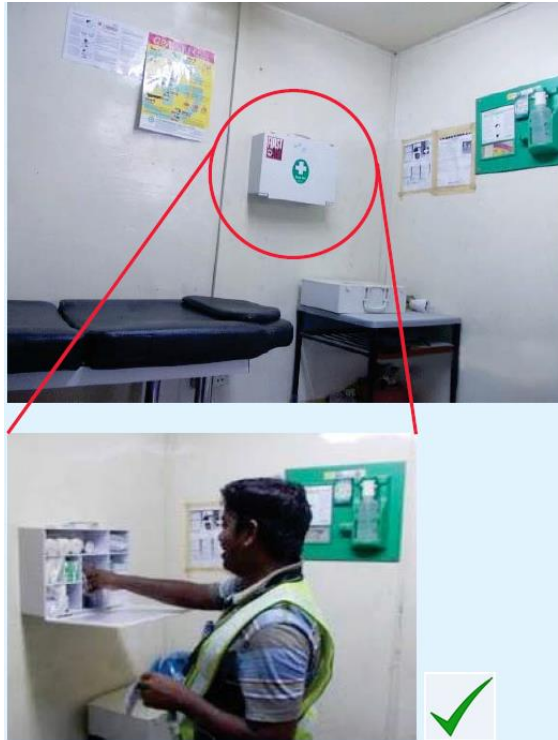

3.solis – Masku papleš tā, lai varētu redzēt ierīci caur kuru elpo un sāc maskas uzvilšanu no sejas apakšdaļas vai augšdaļas. Uzvelk masku un sakārto elpošanas ierīci.

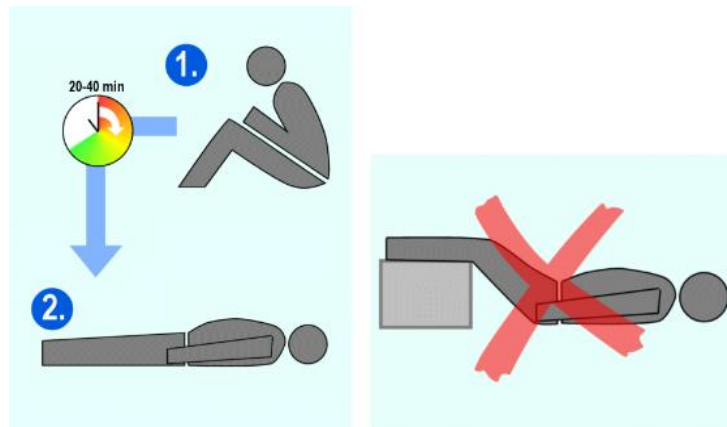

8.3. Pirmā palīdzība

8.3.1. Darbuņēmējam objekta tuvumā jānodrošina derīga pirmās palīdzības aptieciņa ar pārsienamajiem līdzekļiem un citiem nepieciešamajiem pirmās palīdzības medikamentiem ņemot vērā Darbuņēmēja darba izpildē pastāvošos riskus, piem., aerosolu pret apdegumiem, acu skalošanas līdzekļi utt. Atbildīgā Darbuņēmēja pienākums ir uzturēt aptieciņas saturu pilnā komplektācijā ar derīgiem medikamentiem.

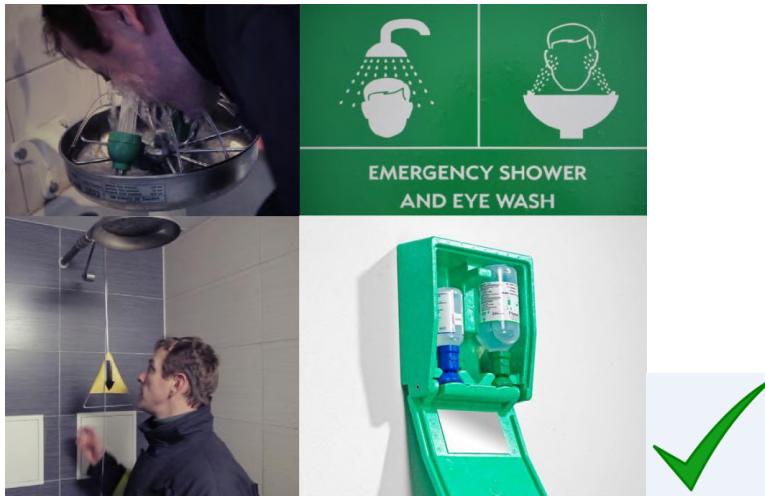

8.3.2. Ja gadījuma, pildot darba pienākumus, ir piedzīvots kritiens un darbuņēmēja darbinieki paši līdz UGAD ierašanās brīdim, cietušo ir nocēlušī, tad darbinieks jānovieto sēdpozā ar 90 grādu slīpumā saliektiem ceļgaliem uz vismaz 20 minūtēm un tikai pēc tam to var novietot guļus.

8.3.3. Ja Darbuņēmēja darbinieks, nejauši aplējies ar naftas produktiem VTL teritorijā, ir ierīkotas avārijas dušas, kā arī uzstādīti stendi ar acu skalošanas līdzekļiem.

*Avārijas dušu
atraššanās vietas ir
norādītas VTL
teritorijas kartē,
kas tiek izsniegta,
iekļūstot teritorijā*

9. ATBILDĪGO DARBINIEKU KONTAKTINFORMĀCIJA

Atbildīgo darbinieku kontaktinformācija darbuzņēmējam kļūst pieejama pēc līgumisko saistību noslēgšanas.